

SZABADSÁG

LIBERTY

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Bolvádi lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

A legújabb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

NO. 1. SZÁM.

HARMINCADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombathely, 1920. január 3.

THIRTIETH YEAR.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

AMERIKÁBAN BIZIK MAGYARORSZÁG

NEM LESZ NAGY BEVÁNDORLÁS EZ ESZTENDŐBEN

A bevándorlási tisztviselők szerint 1920-ban alig háromszázezer bevándorlóra lehet számítani.

A jelenlegi torlódás csak teljesen időleges tünet.

Mint a new yorki bevándorlási tisztviselők tegnap kijelentették, a jelenlegi ellis islandi nagy torlódás csak teljesen időleges tünetnek tekinthető.

A hajójegy ügynökök beállása szerint a szám még ennél is jóval kevesebb lesz.

A hajójegy ügynökök most konferenciát tartottak. Arról panaszkodtak, hogy igen sok bevándorlót rengeteg ideig ott tartották a hajók fedélzetén.

A bevándorlási tisztviselők szerint nagy számban csakis olyan bevándorlók érkeztek, akik már a háború előtt is itt voltak vagy a kikötők családtagjainak vannak az Egyesült Államokban.

A most megérkezett bevándorlóknak csaknem fele olyan rezervista volt akik közül igen soknak volt amerikai papírja is. Ezek hazamentek harcolni a háború alatt. A főbbek legnagyobb részét lengyeleknek és cseh-szlovákoknak hozták tartózkodni a háború előtt és azóta itt alaposan megtapasztalták. Sokan voltak benszülött-amerikaiak is, akik nem tudták hazakerülni a háború alatt.

Általában megállapítható, hogy a most érkezett bevándorlók magasabb színvonalon állanak, mint a régebben érkezettek. A bevándorlók ki kell állaniuk az írás és olvasási vizsgát. Ez alól csakis Amerikában tartózkodóknak szülei vétettek ki, azonban csak akkor, ha ötvenötödik életévüket meghaladták. A törvényhozás különben ezt az életkort leszállítani készült, mert sok igazságtalanságra vezetett. Megtörtént, hogy egy Bostonban lakó testvér-párnak, akik százszáz dollár vagyonnal bírtak, az apját deportálni kellett, mert csak ötvenegy éves volt, és nem tudott írni és olvasni.

"Legyen munka és nem szőfecsérlés"

HUSZAR KÁROLY BEMUTATKOZÁSA.

NEM DISEMAGYARNAK jöttem ide, vallotta Huszar Károly, Magyarország új miniszterelnöke abban a rövid, markáns beszédben, a melyvel tüvises hivatalát elfoglalta.

A diszmagyar megbecsülési valószínűség: jelképe nemzet-voltunknak, a melynek itt a Duna-Tisza völgyében esztergondó, dicsőséges múltja és végtelen jövője van; kifejezője a nép természetesen gazsága-gának, keletől magával hozott szinkedvelésének, új és választékos izlésének. De a diszmagyar ünnepelő ruha és nekünk egy elvesztett háború, egy elvetélt forradalom és egy példátlan zárványuralom után néjcs nem ekkor, sem hűvösök az ünneplésre. És a diszmagyar kényes selyem és brokát, néhéz bárony és dúz arany; és nekünk eszeryi sürgős, vevőre-kes munkánkhoz egyezőbb áll-töztetre van szükségünk. Munkás-zubbonyra a gyárakban és műhelyekben, a paraszt viselő-re az éke mellett, az elhasnyagolt ugaron.

Nemzeti létünket visszahódítottuk, de új élettel megtöltött, új tartalommal átalakított, minden nemzetek között új és soha nem látott értékkel emelni a közel jövő feladatát. Itt most nincs idő ünnepi díszre, családi kincsek hívgatos fitogtatására. A komoly és súlyos figyelmeztető Magyarországi miniszterelnöknek ajkáról hangzik el: nem diszmagyarnak jöttem ide. Tegyük félre egy időre a diszmagyart és juttassuk szőhöz, erőshöz, hatalomhoz, befolyáshoz a munkás magyart. A kinek izmos karját megcsodáltuk az állónál és kalapcsónál; a kinek komoly, cédulatos, tempós dolgotévesse nyomán áldás és élet fakadt a honi rögök, kiáradó bőségre, a mely nemcsak magunkat látott el, hanem fűlélegből külsőoragoknak is juttatott és a Kánaán földjének hírét a dicsőséget szerezte meg ennek az Isten áldotta országnak.

Legyen itt munka, ne üres szőfecsérlés és nyomorult személyes versengés; ültünk munkás-zubbonyba és tegyük el ritka ünneplő alkalmakra a diszmagyart; váljunk rajtunk a rend ítélt lelke és zárjuk le a forradalmak kor-száját; akkor halmváltó meg-clemedik és soha nem szőtt virágzásra emelkedik sokat próbált nemzetünk.

HADIÁLLAPOT BULGÁRIÁBAN.

BÉCS, jan. 1. — Szófiából érkezett jelentések szerint a bulgár kormány országos statáriumot hirdetett annak következtében, hogy a nép az ország minden részében zavaros a nagy drágaság miatt.

A FAALKOHOL MAGYAROKAT IS MEGMÉRGEZETT

Passaicon Molnár Mihályné meghalt, a férje pedig megvakult és haldoklik a kórházban.

Dudák Márton is a halottak közt van. Letartóztatott szalonus.

PASSAIC, N. J., január 1. — Az országzerte pusztító faalkoholnak Passaicon is vannak áldozatai. A halottak száma eddig hat, míg a betegek száma ennél sokkal nagyobb. Abrah Preiskel, közbiztonsági igazgató, a veszedelem láttára az egész rendőrséget utasította, hogy tartsanak razzitát az összes volt szalonusban és szállodák italtermései helyeken és kóborozzanak el minden szeszest italt, amit találnak.

A razziták jó eredményvel jártak. Nagymennyiségű italt került a hatóság kezére. A különböző italokat vegyi vizsgálatnak vetik alá, hogy megállapítsák, nem mérgeztartalmuk-e. A faalkoholnak hat halottja van, névszerint: Molnár Mihályné, Joseph Bliss, Joseph Cigaro, Stephen Bliss, Dudák Márton, John Prechnevit.

Molnár Mihály, az elhunyt Molnárné férje, megvakult a mérgezés miatt, a haldoklik a kórházban.

Az áldozatok valamennyien Joseph Sudol Second streeti szalonus üzletében vásárolták a mérget. Sudol maga is súlyos beteg. Ha felgyógyul, letartóztatják és emberölés vádjára állá helyezik.

Két áldozatát tisztviselő egy new yorki east sidei szalonusban halálra érte egy csapás és egy titkos pálinkafőző beszélgetését, s ennek alapján az utóbbiakban ottanban tizenháromez hordó faalkohol tartalmu whyskeyt koboztak el. Promter ezredes, adófelügyelő szerint ez a whiskey elegendő lett volna 20,000 ember megölésére.

Szamos letartóztatás történt mérgező whiskey árusítás miatt, de a letartóztatottak nevét nem hozták nyilvánosságra, s nem is hozzák, amíg a büntársai is rendőrkékre nem kerülnek.

Annak a pálinkafőzőnek, a kinek tizenháromez hordó halálos italt találtak, számos vevője volt. Megvallotta, hogy egy szalonus négy hordóval rendel tőle, de közben megtudta, hogy mérgeztartalmu a whiskey, visszavetette a rendelést és letitotta a bankban a 4000 dolláros eseknek, a vételárnak kifizetését.

Hennis kerületi ügyész indítványára két mérgező whiskey-árusítót, James Condont és William Nolant, holnap állítja Tóbiás bírósá elé. E két ember által eladott italoktól négy ember halt meg. Ennek alapján a két jómódú emberrel vádolják.

New Yorkban számtalan titkos whiskey-főző hely van. Egy ilyen titkos pálinkafőző, Oscar Swenson, megjárta a mesterkedésével. Az üstből kiforrított a készülő whiskey, eloltotta a gáz-kályha lángját anélkül, hogy Swenson észrevette volna. Nem-szóra lefeküdt a szerencsétlen ember a reggel holtan találták. Megölte a kiömlött gáz.

A NEMETEK VESZTESÉGE. BERLIN, jan. 1. A kormány által közzétett hivatalos kimutatás szerint a háborúban el-esett németek száma 1,500,000. Ebben a számban nincs benne azoknak a száma, akik a fogolytáborokban haltak meg.

Magyarország miniszterelnöke

Huszar Károly.

AMERIKAI KÉZBEN LESZ AZ ÉLELEM SZERTEOSZTÁSA

Szenvedő Közép-Európában és Németországban amerikaiak ügyelnek fel továbbra is az élelmiszer szétosztására.

A németek nagyon szeretnék volna magukhoz kaparintani ezt, de nem sikerült.

BERLIN, Jan. 1. — Allan Goldsmith, amerikai őrnagy nemrégiben tervezetét nyújtott be a német kormányhoz az élelmiszer szétosztásának kérdésében. Egy amerikai lap tudósítást szerint a német kormány valószínűleg már holnap visszasharmasztatja a tervezetet, amelyhez a hozzájárulást adja. A terv tulajdonképeni szerzője Herbert C. Hoover.

Goldsmith őrnagy a személyes képviselője Hoovernek, a ki ebben az ügyben már több ország kormányánál sikerral járt el.

A németek, különösen néhány magas állású hivatalnok, nagyon szeretnék volna magukhoz kaparintani ezt a dolgot. A németek osztották volna szét szenvedő Közép-Európában az élelmiszert, ha Goldsmith őrnagy nem ragaszkodott volna ahhoz, hogy ennek a feladatnak a kezelése továbbra is az amerikaiak kezében maradjon, akik eredetileg megindították.

Goldsmith őrnagy, nagyon erősen, többször is kijelentette, hogy az élelmiszer szétosztás tisztára amerikai ügy és azt nem szabad az amerikaiaknak kiengedni a kezükből.

Az élelmiszer szétosztásra vonatkozó Hoover-féle tervezet eddig mindenütt nagy sikert ért el; elsősorban Cseho-Szlovákiában.

A HUS ÁRA NEM SZALL LE. Palmer igazságügyminiszter jólátja. WASHINGTON, jan. 2. — Palmer igazságügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy a hus ára nem szállhat le az öt nagy húsvágó cég felosztása által. A felosztásnak az volt a célja, hogy a huskereskedelem ténny megnyissa a versenyt. Palmer szerint ezt nem érte el kö-löképen s így az árak megmaradtak mai magas polconuk.

KÖZEL TIZ MILLIÓT KAPNAK UJÉVRE A FORD MUNKÁSAI

A Ford társaság hatalmas bónuszt fizet az alkalmazottainak. Kötvényeket is vásárolhatnak majd.

A munkások minden évben kapni fognak haszonrészesedést.

Mint Detroitból írják, Henry Ford és a fia, aki jelenleg elnöke a Ford Társaságnak, egy új tervet hoztak nyilvánosságra, a mely most újévkor már foganatba is lépett és amely szerint a Ford telepeknek vagy kilenvennégyezer munkása és alkalmazottja között a gyár bónusz-képen nyolc- és tízmillió dollár között fog szétosztani és egyben alkalmat ad nekik arra, hogy a társaság kamatozó kötvényeiből vásárolhassanak. Ezeket a kötvényeket száz, ötszáz és ezer dollár névértékben fogják kibocsájtani és a befektetett pénzüket után az alkalmazottak a gyár évi nyereségének arányában fognak majd osztalékokat kapni. Ebből a tervből a gyár külföldi alkalmazottai ki vannak zárva.

A bónuszok kifizetését már meg is kezdték. A bónusz összege a munkás napi keresetétől és attól függ, hogy 1914 október elseje előtt mennyi idővel lett a társaság alkalmazottja. A bónuszban azok a munkások és alkalmazottak részesülnek, akiknek a havi jövedelme a kétszázötven dollart meg nem haladja.

Azoknál a munkásoknál, akik a gyár szolgálatában voltak, azonban onnan elváltak, majd ismét visszatértek, az irányadó a visszatérés időpontja, kivéve, ha az alkalmazott közben kormány-szolgálatban volt avagy ha az elmaradását oly körülmények idézték elő, amelyek akaratán kívül állottak.

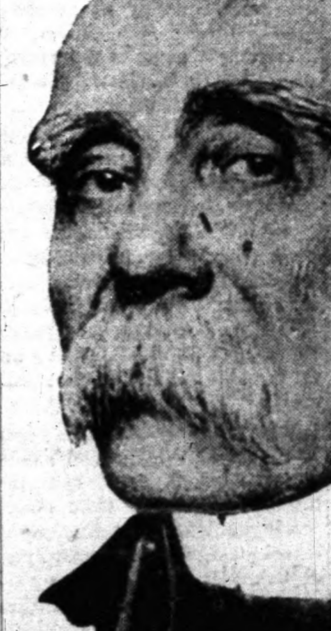
Ami a kötvényeket illeti, a gyár nem engedi meg azt, hogy ezeknek a vételárát az alkalmazott, akár csak részben is, a bankbetéteiből fedezze. Az alkalmazott ezeket csak a bónusz-számból és a reális fizetéséből fedezheti. Nem engednek meg többet vásárolni, mint annyit, amennyit az évi jövedelmének egyharmadából és a bónuszából kifizethet.

A vállalat sajtóirodájának vezetője a vállalat nevében a kötvényekről jelentette ki: "Az elmúlt esztendő folyamán Ford és a fia teljesen urai lettek a vállalkozásnak. Ezt különösen azért igyekeztek elérni, hogy kivihessék azt, hogy a vállalat munkásai az eddigénél jóval nagyobb arányban részesülhessenek a vállalat jövedelmeiben."

"Abban a nézetben vannak, hogy az igazságszolgáltatás követeli meg azt, hogy a jövedelmeknek egyrésze az alkalmazottaknak egyrésze az alkalmazottaknak egyrésze, egyrésze pedig a vállalat fejlesztésére fordítassék. Ha így történik, több munkás dolgozhat, több munkás részesülhet a haszonban s a kitar-tó munkások egyenként fokozódó arányban részesülnek annak a jövedelmében."

"Elhatározták azt, hogy egyrészt azonnal életbe léptetik azoknak a terveknek, amelyeket a tulajdonosok ebben az irányban kidolgoztak. Az összeseket egyezre megvalósítani lehet-lenség. Tekintettel arra, hogy most kellett kifizetni a kisebb-ségi részvényesek részvényeit és a vállalat egyes nagyobb adóssá-gait, a liberálisabb alapokon álló újítások megvalósítását elő-szerűbbnek látszott egy esztendőre elhalasztani."

Franciaország jövődő irányítói

Georges Clemenceau, a "tigris" és M. Millerand.

Beavatott politikai körökben biztosra veszik, hogy a francia köztársaság új elnöke, Georges Clemenceau, a jelenlegi miniszterelnök, a békekonferenciára való elindulása előtt.

RENDKÍVÜL SAJNÁLJUK, hogy az Egyesült Államok képviselői nem vesznek részt a legelsőbb tanács munkájában, mert az Egyesült Államok állította fel azokat az elveket, melyek egyes egyedül alkalmasak arra, hogy újíjítsák és biztosítsák a béke-t Európában. Mi hiszünk ugyan abban, hogy a szövetségesek részéről becsületese elbánásban lesz részünk, mindamellett nagy veszteségünknek tartjuk, hogy Amerika visszavonult a tanácskozásoktól."

LENSZÓKE CECIL EGÉSZEN LETÖRTS VALLANI AKAR

Cecil Vester szerint J. Stanley Brown a felesége ölte meg, féltékenységből s a gyilkosságban Provost is segédkezett.

A lenszóke Cecil Vesternek a gyilkosság vádjával szembe fordították.

MT. CLEMENS, jan. 1. — A Mt. Clemens mellett holtan talált J. Stanley Brown ügye még nem adult el: legobb lánngal ég, mint valaha. A rendőrség embereinek eredeti gyanuja Brown özvegyére és annak unokafivérére, Lloyd Prevostra irányult, ezek tisztázták magukat, akkor egy "másik nő", kinek nevét nem akarták a rendőrség elárulni, került a hírből, majd két fiatal ember, kinek nevét szintén nem akarták nyilvánosságra hozni. Azután jött a lenszóke Cecil, Cecil Vester, a chicagói démon, a férfiak megfontója, a kaszárnyák hősnője, s hosszú ideig úgy látszott, hogy ő a rablógyilkos. Brown ő csalta ki az országutra, ő lölte le, ő vette el a huszezer dollár készpénzt és az ékszerait. A leányt, két újságíró utmutatása alapján, Chicagóban letartóztatták és elhozták Mt. Clemensbe, ahol hosszú ideig kó-munkul hallgattak. Végül azonban megtört, ámos volt, fáradt, sirt, köcs haja a homlokába hullott, elhagyatva érezte magát és ekkor, zokogás közben, a vádat elhárítva magáról, kijelentette, hogy bizonyítani tudja, Mrs. Brown és Lloyd Prevost ölték meg J. Stanley Brown-t. A Vester leány szerint Brownnek csinos kis házasságleletet, Mrs. Brown nem szerette a felesége, hanem Prevostot szerette s míg a férje előtt bezárt szobája ajtaját, addig Prevostnak szabad bejárása volt oda. Ugyanakkor azonban ir-tózatossá féltékeny volt a Vester leányra.

A vizsgálat teljes erővel folyik tovább.

NÉPSZAVAZÁSOK DÖNTSÉK EL A HATÁRKÉRDÉST

Apponyi Albert gróf nyilatkozott a békekonferenciára való elindulása előtt.

Sajnálja, hogy Amerika képviselői nem vesznek részt a tanácskozáson.

BÉCS, dec. 31. — Amikor ut-nak indulnak a magyarországi békeküldöttek Franciaország felé, a magyar kormány meg-kezdte a küzdelmet annak érde-kében, hogy Magyarország ki-hasított részéből visszaszer-zen bizonyos területeket. Apponyi Albert gróf, a békelegá-ció feje, ezzel kapcsolatban, a következő nyilatkozatot tette: "Rendkívül sajnáljuk, hogy az Egyesült Államok képviselői nem vesznek részt a legelsőbb tanács munkájában, mert az Egyesült Államok állította fel azokat az elveket, melyek egyes egyedül alkalmasak arra, hogy újíjítsák és biztosítsák a béke-t Európában. Mi hiszünk ugyan abban, hogy a szövetségesek részéről becsületese elbánásban lesz részünk, mindamellett nagy veszteségünknek tartjuk, hogy Amerika visszavonult a tanácskozásoktól."

"A Magyarországból ki-hasított területek népszavazást követelnék és ebben a kérdésben nélkülözünk kell majd annak az országnak támogatását, mely a népek önhatározási jogát ünneppélyesen kinyilatkoztatta."

"Sok millió magyar szenved a románok, szerbek és csehek elnyomatása alatt. Mi azt kér-jük csupán, hogy a kérdéses területek népének engedjék meg a szabad vélemeny nyilvá-nítást, ezek az országok meg- maguk döntsenek jövő sorsuk felett és mi előre kijelentjük, hogy feltétlenül belenyugorunk ebbe a döntésbe."

A magyar békeküldöttég, Apponyi Albert gróffal élén, rövidesen újv után elhagyja Magyarországot. Apponyi azonban kijelentette, veszedelmek nem tartja a távozást mindad-dig, amíg a románok nem engedelmessékednek a szövetségesek legelsőbb tanácsának és ki nem ürtik a megszállt magyar-országi területeket.

VISSZAADJÁK AZ INGATLANOKAT

A németektől lefoglalt ingatlanokat A. Mitchell Palmer igazságügyminiszter szerint most már visszaadják.

WASHINGTON, jan. 1. — A Mitchell Palmer igazságügy-miniszter kijelentette, hogy azokat a német tulajdonban lévő ingatlanokat, amelyeket az idegen javak biztosa a háború alatt lefoglalt, most már vissza fogják adni.

Az igazságügyminiszter szerint a javakat nem adják mind azonnal vissza, hanem lassan, fokozatosan. Így például elő-ször azok az amerikai polgárok kapják vissza a javukat, akik a háború alatt Németországban tartózkodtak. Azután jönnek az Amerikában született német alattvalók. A lefoglalt javakból azonban sok az Egyesült Államok tulajdonában maradt majd kártérítés címén, amelyet az Egyesült Államok megkövetel magának az elvesztett ember-életért és az anyagiakért. Né-metországot felszólítják Washingtonból, hogy állítsa hely-re azokat a károkat, amelyeket amerikai javaknak okoztak a háború alatt Németországban. Palmer szerint a német kormány ezt már meg is kezdte.

A Németországgal szemben fennálló követelések között áll a Luisitania miatti követelés és annak a kártérítése, amit az Egyesült Államok a Sussex ne-vű hajó miatt szenvedett.

Mint Washingtonból írják, a külügyminisztérium tisztviselői szerint Wilson elnököt nem hív-ták fel hivatalosan arra, hogy a versaillesi békeszerződés jóvá-hagyására nyomán a Nemzetek Ligájának igazgató-tanácsát összehívja. Röviddel ezelőtt meg az volt a nézet, hogy az elnök meg fogja kapni a felhívást, azonban biztosan erről senkinek tudott. Azt hiszik, hogy esetleges fel-hívás esetén az elnök ki fogja bocsájtani a meghívókat, azo-ban az Egyesült Államok nem fog résztvenni a tanácskozáson, tekintettel arra, hogy a szenátus nem ekkelyezte be a béke-szerződést. A Liga alkotmánya szerint az elnöknek kell összehívnia a tanácskozást, még pedig tizenegy nap alatt a békeszerződés jog-erőre emelkedése után. Nem hi-szik azonban azt, hogy a tanács-egyelőre érdemleges munkába kezdhetne.

Hatalmas kötetet tesz ki a SZABADSÁG

EZIDEI

NAGY KÉPES NAPTÁRA

TELVE SZEBB-NÉL-SZEBB KÉPEKKEL ÉS KITŰNŐ OLVASNI VALÓKKAL, AMELYEK SZÉPEK A SZEMNEK ÉS KEDVESEK A LÉLEKNEK.

Gyönyörű Nagy Naptárunkat

csakis azok az előfizetők kapják meg, akik az előfizetési díjjal nincsenek hátralebén és akik a csomagolási és a szállítási költségek fejében beklendnek

25 CENTET.

szabadság

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States. Published daily except Sunday the thirtieth year by The Szabadság Printing & Publishing Co.

Room 603 Tribune Bldg. 154 Nassau St., New York. Eastern Office: Room 603 Tribune Bldg. 154 Nassau St., New York.

Jövedelmi adó és népszámlálás.

JANUÁR első napjaiban fontos kötelezettségek hármanlanak minden emberre, aki az Egyesült Államokban él és itt keresi kenyerét.

A háború első esztendejében a szövetségi törvényhozás adóval terhelte meg az összes jövedelmeket. A háborús költségek fedezésére nemcsak a kibocsájtott Szabadság-kölcsönök nyújtottak alapot.

Január hó első napjától kezdve elfogadják az adóbevallásokat a szövetségi adóhivatalok és máreius közepéig minden embernek elengedhetetlen kötelessége a vallomás benyújtása.

A törvény ellen vetők súlyos büntetésben részesülnek és eredeti adójuk sokszorosát fizetik büntetés-képpen mulasztásukért.

A másik fontos polgári kötelezettség az új esztendőben a népszámlálás elősegítése. Az Egyesült Államok minden tíz esztendőben hivatalos népszámlálást tart.

A népszámlálás adatait semmilyen más célra nem használja fel a kormány. A vallomások nem kerülnek nyilvánosságra és a vallomások révén nem juthat haszonhoz senki.

A béke jóváhagyása.

A LEGUJABB híradások szerint, január 6-án végre tett áll kerül a világháború első békeszerződése. A legújabb hírek szerint, a német köztársasági kormány elhatározta, hogy eleget tesz a szövetségesek ohájának és aláírja a versaillesi okmány záradékát.

A békeszerződés végleges elintéződése után ismét felvetődik az a súlyos kérdés, képes lesz-e a német nép a rendkívül szigorú feltételek betartására.

Wilson elnök, a háború viharása alatt, kijelentette, hogy büntető jellegű hadikárpótlásokat nem ösmérhet majd a béke. És az elnök bölcse tudta, hogy az esetleges súlyos hadisárok nem segíthetik elő az emberiségnek, a civilizáció fejlődésének nagy érdekeit.

A közep-európai helyzete.

An American Political Science Association vitája a clevelandi Hotel Statlerben.

Az American Political Science Association a clevelandi Statler szállodában szerdán reggel gyűlést tartott, amelyen értékes felolvasások hangzottak el Közép-Európa jelenlegi helyzetéről és az ottani bonyodalmakról.

A legnagyobb érdekfeszítést Phillip M. Brown tanárnak, a Princeton egyetem hírneves tanárának munkája kellette, melynek címe volt: "The New Balkans of Central Europe, with Special Reference to Hungary".

Az előadást azzal a kijelentéssel kezdte meg, hogy "az a mód, ahogyan a békekonzferencia Ausztria-Magyarországra tekint, világosan mutatja azt, hogy a népek önrendelkezési jogának elvét tisztán soha ki nem magyarázták, nem is vették nagyban figyelembe és nem is alkalmazták azt ottan, ahol szükséges lett volna."

Ausztria-Magyarország jelenlegi helyzete a legteljesebb mértékben el kell, hogy kedvelje mindezeket, akik abban reménykedtek, hogy Európa-az igazságosságának és méltóságának alapelvein, tehát egészséges alapelveken fog újraépülni.

Annak bizonyítására, hogy a békekonzferencia mily teljesen és tökéletesen mellőzte a népek önrendelkezési jogának az alkalmazását, felhozta azt, hogy a csehszlovák köztársaság megalapításán kívül, amely az előadó szerint, megfelelt ennek az alapelvnek, a konzferencia egyetlenegy esetben sem vette tekintetbe a népeknek a kívánásait.

Lengyelországot illetően Ludwig Ehrlich, californiai egyetemi tanár értekezett, még pedig "The Old and The New Poland" (A régi és az új Lengyelország) címen. Szerinte Lengyelországnak politikai szervezkedése még mindig rendkívül bizonytalan alapokon áll.

Felhozta azokat a nehézségeket, amelyekkel Lengyelország megküzdene kénytelen akkor, a mikor a rokon nemzetiségeket beolvasszani kísérik meg. Felsorolta a rengeteg politikai pártot és azoknak különböző programjait, melyek élénk ellentétben állanak az amerikai két párt-rendszerrel és felemlítette azt, hogy a radikális, vagy bolsevik frakció jelentéktelen kisebbséget képvisel csupán.

A rendszerváltozás, szerinte, különben Lengyelországban több üdvös újítást is hozott be, a melyek közül legfontosabb a megszabása annak a maximális nagyságu földbirtoknak, amely egy tulajdonosnak kezében összpontosulhat.

W. J. Shepard, a missouriai egyetem tanára, a német alkotmányról tartott előadást, kijelentette azt, hogy az új Németország megszervezésének legfőbb akadályai a jelen pillanatban annak a közérdeklődésnek az érezhető hiánya, amely alkotni és építeni képes.

A baj az, hogy Németország népében nincsen meg az igazi hajlandóság a demokratikus és igazi republikánus intézmények iránt. A jelenlegi kormány sorsa teljesen bizonytalan és valószínűleg közvéleményeken nyugszik csupán, azonban a jelen pillanatban mégis a legtöbb biztosítékot nyújtja az anarkia szembelen és a polgárháború megakadályozására és ezért részben támogatásban.

Az új alkotmány maga meg lehetne elégséges biztosítékot nyújt ebben az irányban, deára annak, hogy sok tekintetben rossz és változtatásra szorul. A fejlettebb eszméket az az arány szerinti képviseltesítés, a népszavazás és a tisztviselők visszahívásának megvalósítása adja meg, amely utóbbi joga a népeknek az elnökkel szemben is kiterjed.

APPONYI ALBERT POLITIKAI LEVELE

A jászberényi kerület ismét Apponyi Albertet jelölte képviselőjének. — Apponyi válasza.

Január hó 25-dikén tartják meg az általános országgyűlési választásokat Magyarországon. A választások előkészítéséről alig érkeznek híradások, de annyit tudunk, hogy ezuttal 61 legelőször az általános és titkos szavazati joggal Magyarország népe. A választójogot kiterjesztette a kormány a nőkre is, úgy hogy minden férfi és nő, aki betöltötte huszonegyedik életévét, részveszt a politikai küzdelemben.

Bizonyára erősen folynak már a korteskedések Magyarországon és minden kerületnek meg vannak már a jelöltjei. Gróf Apponyi Albertet, ösi választókerület, Jászberény kerület felé megint és felajánlotta részére a mandátumot. Apponyi jelölése talán a legelső jelölés volt a választási előharcok során és a gróf azonnal tudatta elhatározását a kerület polgárságával. A válasz magában foglalja Apponyi véleményét a jelenről és ösmerteti azokat a vezérelveket, melyeket, véleménye szerint, a jövőben a nemzetnek követnie kell.

A nagyjelentőségű politikai levél a következőképp hangzik: Igen tisztelt Pártelnök Ur! Meghatottsággal és mély hállal vettem folyó hó 9-én kelt nagybecsű sorait, a melyekből értesültem, hogy történelmünk e nevezetes fordulópontján régi választóközösségem rólam megemlékezett és ismét meg akar tisztelni bizalmával.

En ezt a megtisztelést nem kerestem. Mikor úgy bel, mint külpolitikai tekintetben egészen új irányelveket kell követnünk, úgy hittem, hogy én, min a szörnyű katasztrófával lezárult multnak egyik vezető szereplője legjobban cselekszem ha félrelépek és nem zavarom azokat tevékenységét, a kik korunknál és multtérrel való esélyesebb felelősségüknel fogva hivottabbak a jövő irányítására.

A jászberényi választóközösség azonban nem így gondolkodik. Felkeresett visszavonultságomban és azt kívánja, hogy csekély tehetséget és egy hosszú közpályta tapasztalást ismét a haza szolgálatába állítsam. E hívásra így itt válogtam. A mit kért nem akartam, azt mint parancsot teljesíteni fogom; a mit mint kitüntetést nem kerestem, azt mint munkát és feladatot vállalom. Ha a nemzetgyűlési mandátumot kezeimbe adják, én azt elfogadom és annak kötelességeit hűségeim teljesíteni akarom.

Tehetem ezt annál inkább, mert önkönnek a két eszméim jegyében keresnek fel bizalmukkal, a mely a multtal a jövővel összeköti és a melylyel az én multmat is beleillesztem a jövőbe: a keresztény és a nemzeti eszme. Talán elmondhatom, hogy ezt a két eszmét szolgálatom majdnem egy félszázadon át;

nem kell tehát átvedlenem, csak a módszer változásait kell magamévá tennem, hogy, bár egyelőre pártkülönböztetés nélkül állva, együtt működjem azokkal, akiknek e két eszme feltámasztása körül bökör érdemeik vannak.

A keresztény és a nemzeti eszme nem jöhet ellentétbe meg van valósitva valami, még pedig a munkás közgazdasági tanácsokban, amelyeknek révén a munkásság beleszólt nyer a termelésbe és a vitás ipari és munkáskérdések elintézésébe.

A Legjobb Könyv A Bankkönyv KISS EMIL BANKAR 133 Second Ave. New York. 4 százalékos Bankkönyvet ad ki.

jogegyenlőség és a szabadság azon eszméivel, a melyek ma már a művelt nemzetek közös kincséhez tartoznak. Harmadiknak pedig — és ez is a régi gyakorlat, kifejtett meggyőződés — a szociális haladás eszméje állítandó melléjük, melynek a háború által átalakult közfélfogás különös súlyt és sürgős aktualitást kölcsönöz. A bolsevizmus bünei nem szabad, hogy minket e téren megállítsanak: többit kell belőlük tanulnunk, mint csupán a megtorlás gondolatát.

Az igazságosság korlátai közt az is jogesult és szűkség; de a legfőbb tanulmányt melyet e retentó korakból levonhatunk, mégis az, hogy a dolgok soha idáig nem fejlődhettek volna, a mai társadalmi rend erőszakos kibontásait célzó irányzatok soha még mulóan sem hatalmasodhattak volna el, ha a tömegek társadalmi rend fokozatos átalakításának saját jogos politikai és gazdasági igényeik kielégítésének céltudatos munkáját látják folyani törvényhozában és kormányzatban. Ez a szociális irány most gyorsabb ütemet kíván és határozottabb cselekvést úgy a birtokpolitika, mint a munkásosztály érdekeinek érvényesítése terén; vak konzervativizmus volna az, a mely a bolsevizmus leverése után nem látna több annak szükségét, konzervativizmus abból a fajtából, a mely a forradalmakat szűli.

Ettől a valóságtól épp a keresztény és nemzeti irány óvat meg minket. Hogy az imént jellemzett szociális irány a keresztényesség szeméből foly, azt alig szükséges bizonyítani. De benne foglalják egy messzaléptű német politikában is, mert egyedül ő képes az a társadalmi békét biztosítani, mely a nemzeti erőnek legfőbb feltétele. egyedül ő képes az emberi természetben rejlő, a művelődés terjedésével mind erősebbé váló és sönmagukban is jogos tömegtörekvéseket a nemzet eszméhez láncolni és a nemzetköziségbe való eltávolodástól megóvni. Nem elég a nemzetköziség szellemét szidni: fel kell ismerni terjedésének okait és azokat gyökerükben kell orvosolni.

Van egyébiránt a nemzetköziségnek olyan értelmezése is, a mely nem áll ellentétben a nemzeti eszmével, hanem azt kiegészíti: ez a nemzetek közti testvériségnek, a gyűlölködés kiküszöbölésének, a békét biztosító intézmények kiépítésének nemzetközisége, a mely összefér a legforróbb, a legáldozatkészebb hazafisággal. Melyik nemzet ne áhítozná a világháború iszonyu szenvedésének után tisztesen az ilyen nemzetköziség létrejöttét? A magyar nemzet, a mely soha senkit támadni nem kívánt, soha, a másét elfoglalni nem akarta, csak a magát védte, bizonyára az első között van, mely az emberiségnek ilyen fejlődését áhítozza.

Ánde ez most a békekötésnek kérdése. S az igazságos, méltányos, a dolgok természetével egyező békekötés az állandóság biztosítékait magában hordja, míg az olyan béke, mely mind-ezeket a rugalmat, egyenesen lehetetlen teszi a nemzetek testvériségének őszinte megvalósítását. Vagy lehet-e testvériség, a kifosztó és kifosztott közt, a hódító, és a meghódított közt? Ha ilyené válik a háború befejezése után a győztesek és a legyőzöttek közt létesítendő viszony, akkor hiába kötünk formai szerződéseket a népszövetségről, sőt gyűlöletessé tesszük az egész intézményt, ha, a mint tervezve volt, igazságtalan és lehetetlen elrendezkedések zsandárjává avatjuk. Szerencsére az amerikai szemánsú díes elhatározása a népszövetségnek ezt az eltorzítását lehetetlenné tette.

Nemzetünk előtt tehát most az a feladat áll, hogy a háború békekötéssel lezárja és hogy ennél a békekötésnél megmentse, a mit csak megmenteni lehet. Tudjuk, hogy a vesztes fél fizeti ki mindig a

számát, de ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy az életképesség feltételeit megtartsuk, hogy fájunk létérdekeit biztosítsuk, hogy a védőképesség és gazdasági megerősödés felteleit birjuk és a mi'esorba rajtunk esni fog, arra Gambetta híres mondását alkalmazzuk majd: Ne beszéljünk róla soha, de gondoljunk rá mindig.

Ezek főbb vonásaikban azok a zírányszemek, melyek keretében új formát kell adnom régi keresztény, nemzeti és szociális hitvallásomnak, mert a formák változhatnak, de ez a hármastartalom a mulandóság törvényeivel is dacol.

Fogadjja, Pártelnök Ur, és adja át Jászberény városa közönségének, melylyel a közélet terén most ismét találkozom, legszívesebben üdvözlömetem és igaz tiszteletem kifejezését.

Betegek figyelmebe Orvosok tanácsa. Minden beteg tekintettel legyen lelkére, hátránia felől. Ha másként nem tudjuk meggyógyítani, vagy gyógyhatásuknak mondatjuk, bismással kezeljük.

VIGYÁZAT GYERMEKEKRE MINDEN ANYA. Ha gyermeke sir és nem tud aludni, ha görcsei vannak, ha nincs étvágya, ha széklete, ha meggya hána, vagy nem 35 centért az ottani Pálkában vagy Stárban 1 óra RÓMOKI gyermek orvosságot. Ha az eredeti RÓMOKI ott nem kapható, küldjön be 1 dollár + 10 céntet a címre: ROYAL MFG. CO. Duquesne, Pa.

HAJÓJEGYEKET a magyaroknak legalcalmasabb utvonalaikon HAMBURGA ROTTERDAMBA TRIESTBE eredeti árakon eladunk UTLEVELET ÜGYÉT elintézzük. Pénzküldemények és Bankutalványok a napi árfolyam mellett. MORRIS ENGEL, BANKER 129 Greenwich Street, New York, N. Y.

Egészség vagy két cent? Melyiket választja? Ha gyomor- vagy veséjében, székrekedésben, étvágytalanságban, emésztési zavarokban, fejfájásban, reumában, álmatlanságban, hányásban, gyomorfájásban szenved, vére tisztátalan, arcá patta-násos, reggel fáradtan ébred, gyenge, vérszegény, a tisztá, természetes gyógy-növényekből készült JUVITO TABLETTAK az a gyógyszer, a melyre szükség van.

Küldjön egy dollárt egy, vagy öt dollárt hat dobozért. Mielőtteljen minden dobozért 4 cent háborús adót. Ha ezen csodálatos gyógyszerrel ki akarja próbálni, mielőtt megrendelné, használatra eleget próbál TELJESEN INGYEN. Írjon meg ma. JUVITO LABORATOR, South Hills Branch 4, PITTSBURGH, Pa.

"UJ MAGYAR KÖZTÁRSASÁG" gyűjteménye 25 centes 100. év. 1920. évi fatáptápra ingyen minden rendelésnél. 207. 8. 16. 24

Újból megindultak a külföldi pénzküldések. A Federal Reserve Board a világnak csaknem minden egyes országával újból felvette a kereskedelmi összeköttetést. Mi is felvették a pénzküldést ezekben az országokban és felkérjük Önt, hogy vegye igénybe a szolgáltatainkat. MELLON NATIONAL BANK külföldi osztály 411-413 FIFTH AVENUE, PITTSBURGH, PA.

MEGÉRKEZTEK MAGYARORSZÁGRÓL AZ IGAZI, HIVATALOS, TÖRVÉNYES FORGALMI ÉRTÉKŰ 1000 és 100 koronás Bankjegyek AZ UGYNEVEZETT KÉPKÉNY Biztosítson magának belőlük, míg a készlet tart. Ez az a pénz, melyért Magyarországon 12 százalékkal többit fizetnek. Siessen rendelésével. Mindenféle felvilágosításért forduljon hozzánk. NÉMETH ÁLLAMI BANK Németh Ános, elnök. Főüzlet: a Bankpalotában 1597-2nd Avenue, 10 East 22nd Street corner 83rd Street NEW YORK CITY

PENZKÜLDÉS teljes felelőség mellett olcsó napi áron az AMERICAN EXPRESS COMPANY UTJÁN. Minden ügyét elintézem. Forduljon hozzám bizalommal. Közöl tiz évszázadom az amerikai magyarságot. GARTNER LAJOS megbízható küldemény, pénzküldés: és óhasi jogüggyel foglalkozik. 401 EAST 80. STREET, NEW YORK, N. Y.

Hajójegyek eladásra Európába vagy Európából ide. Pénzküldés Magyarországra bármely részben. Kamatot fizetünk telarkörbötökre. JACOB GOLDBERGER, Bankár 432 State Street, corner Washington St. Perth Amboy, N. J.

INTERNATIONAL STEAMSHIP BROKERS PENZKÜLDÉS A LEGMAGYOB BIZTONSÁGBAN. HAJÓJEGYK ÉS PENZVÁLTÁS NEW YORK, N. Y. 459 WEST 16TH STREET EZENNEL TUDATOM HONFITÁRSAIMAT AKI A SZÜLFOLDRA HOZ AKAR TERNI ÉS BIZTONSÁGBAN A HAZA MENNYELT, AZ UTOLSÓ POSTÁRA AKKOR JOL CSELEKEDJEN. HA HOZZAM FORUL, TELJES BIZALOMMAL MERT CSAK TÖLEM KAPHATJA A LEGJOBB FELVILÁGOSÍTÁST ÉS KISZOLGÁLTÁST. HOGY FOLVILÁGOSÍTSAM ÉS NEMCSAK AZON ERDEKELŐZŐKRE ÉS NE PÁZAROLJA A SAJÁT VAGYONÁT, HANEM DIK HOGY ÉI NE PÁZAROLJA A SAJÁT VAGYONÁT, HANEM ALTALUNK ÉS HAJÓ MEY HETVEN ÉRT ANI MAGYARNAK SZERI MAGÁT, KÖTELESSÉGEIKEN ALL HOZZAM FORDULNI A LEGMAGYOB BIZALOMMAL A FENTEBB ÍRTOATT ALAPJÁN. TISZTELETTTEL: BOGDAN MIKLÓS Iroda-Fővezető. 459 WEST 16TH STR. NEW YORK, N. Y.

Lányok, Fiuk figyeljétek! INGYEN! INGYEN! Kétféle férfi vagy női óra, fényképező gép, női nyaklánc keresztal, karperec, stb. Adjon el 10 darab gyönyörű csokor, 25 cent darabba. Mindenképp vegye. Ha a képeket eladja, küldje be a 4 dollárt és válassza ki azt, amit legjobban szeret. Ha az elküldött órák, nyakláncok, karperecek, stb. irja meg pontos címét és elküldjük Önnek a képeket. Mi minden a lap olvasójában. Ha fiuk vagy lányuk nem tud magyarul, írjon nekünk. LIBERTY ART CO. DEPT. 800 116 N. Wells Str. Chicago, Ill.

20 év előtt alapított megbízható cég. Állami felügyelet alatt. Honfitárs! Ha pénzt akar küldeni az ó-hazába. Ha az ó-hazába akar utazni, Magyarországra, Jugo-Szláviába, Erdélybe, Cseho-Szláviába a megszállott területekre, mielőtt utnak indulna, Hajójegyért forduljon bizalommal hozzánk levélileg vagy sürgönyileg. UTLEVELET MEGSZEREZZUK. ZÁRO C. HENRY, BANKÁR 39 Cooper Square, New York City cor. Third Ave. és Sixth Str. RIEGER R. JÓZSEF A magyar osztály vezetője

FEHÉR, BÁRSONYPUHA KEZEK, FRISS, SIMA S RÓZSÁS ARCBŐR

A női szépségnek ezt a két kellékét csak a valódi VÖRÖS KERESZT

LILIOM CSOKOR

használatával szerezheti meg. Csodálatos hatása a merev és repedezett bőr ellen, sümör és bőrbajok, szeplő és izzadás ellen is. — A Liliom Csokor négy szerből, Liliom Krémből, Liliom Szappanból, Liliom Puderből, Liliom Tejből áll s mind a négy szert két dollárért és 10 centért bérmentve küldi a

VÖRÖS KERESZT PATIKA

8901 BUCKEYE ROAD,

CLEVELAND, OHIO

A NÉMETEK MÁR TELJESEN KÉSZEK VÉGSŐ ALÁÍRÁSRA

Nagyon valószínűnek látszik, hogy január hatodika előtt a németek aláírják a békeszerződés záradékát.

Ezzel a békeszerződés véglegesen érvénybe lép majd.

PÁRIS, január 1. — Itt, ma reggel, hivatalosan azt a véleményt jelentették ki, hogy a németek, minden valószínűség szerint, még január hatodikáig aláírják a versaillesi békeszerződés záradékát, amely elsősorban a Scapa Flowban elsüllyesztett német hajók miatti kártérítést intézkedik. Ha ez tényleg megtörténik, akkor a békeszerződés január hetedikén már teljesen érvényben lesz. Nem az első eset, hogy a szövetséges diplomáciai megváltások arról győződve, hogy a németek végre mégis aláírják a szerződést és ennek az lesz a következménye, hogy a szerződés végleg érvénybe lép. Most azonban, úgy látszik, reményük tényleg valóra válik majd.

A dolog tulajdonképpen bohózat. Semmi másról, mint technikai kérdésekről nincsen szó. Az eset az, hogy a német szakértők tud akarnak egymason tenni. Így például a dokkoknak a kérdését, amelyeket a szerződés záradéka értelmében a németeknek át kell adni a szövetségeseknek, már régen el lehetett volna intézni, ha a szakértők nem akadékoskodtak volna. Igaz, itt a dolgok a németek huzták el. Eppen így ok huzták el a dologt a kereskedelmi hajók kérdésében és a scapaflowi kártérítés ügyében is.

Most azonban már, ismételtük, valószínűnek látszik, hogy az utolsó függöny is lehull majd, a bohózat utolsó felvonásának végén és a béke, melyre az egész világnak olyan nagy szüksége van, tényleg megszületik majd végre valahára.

Lersner báró értesítette Paul Dutast, a békekonferencia titkárját, hogy már csak bizonyos formások vannak hátra és ezek után egész bizonyos, hogy a németek aláírják majd a szerződés záradékát.

NÉPVANDORLÁS EGY ARANYMEZŐRE.

LONDON, jan. 1. — Ausztrália nyugati részében, Kargoort közelében, aranymezőket fedeztek nemrég fel. Az aranyterület hatvan mérföld hosszú vonalban húzódik. Ilyen hosszú aranyterületet még Alaskában sem találtak. Az új aranymezőre a világ minden részéből tömegesen érkeznek már kalandorok.

EZER VESZÉLY

fenyegeti a New Yorkba menő magyarságot, az utlevél hiának egész serege részen van, fogadják meg a becsületes jó tanácsot,

Itt vagyunk a közelükben,

ahol Pénzbeli, Hajójegy, Utlevél és Közjegyzői ügyeket elintézhetik személyesen. KORONA UTALVÁNYT vehet, vagy PÉNZT KÜLDHET ÁLTALAM a legolcsóbb napi árfolyamon a világ bármely részébe.

Írjon van jöjjön személyesen az alanti címre:

JOHN NÉMETH, JR. BANKER
437 Penn Avenue, Pittsburgh, Pa.
A Wabash állomás közelében.

Több pénz kell külügyi célra.

Lansing külügyminiszter szerint tetemesen megnövekedett a State Department kiadása.

WASHINGTON, dec. 30. — Az Egyesült Államok külügyminiszterének pénztára, amióta ez az ország domináló szerepét játszik a világ politikában, Lansing külügyminiszter szerint túl van terhelve s esőbe jut, ha a törvényhozás nem siet segítségére.

"A kormány nagy változásokat kell eszközölni a külügyek vezetése terén, mondta Lansing. Újjá kell szerveznie és igen meg kell nagyobbítania a külügyminiszteriumot, különben nem teljesítheti méltóképpen a feladatát.

"A fegyverszünet megkötése óta szaporodott különösen meg a külügyminiszterium munkája. A spanyol-amerikai háború előtti külföldi érdeklődésünk számba sem jöhetne a mostanival. Akkor ezt az országot nem igen tekintették az európaiak elsőrangú hatalomnak. Azóta rendkívül megnőtt az Egyesült Államok tekintélye, míg most a világháború után a világ legnagyobb hatalmassága lett úgy gazdasági, mint politikai tekintetben.

"A háború nemcsak hatalmas kereskedelmi flottát adott nekünk, de megkövetelte azt is, hogy a velünk társult országoknak 10,000 millió dollárt adjunk kölcsön."

Lansing szerint a külügyminiszterium újraszervezésének terveze, amelyet a kongresszus elé fogna terjeszteni, azt jelenti, hogy alaposan megnövekednek a külügyi területek kiadásai.

Johnson szenátor elnökjelöltsége.

Független republikánus programmal lép fel a south dakotai előválasztásokon.

Pierreből, South Dakota állam fővárosából jelentik: Hiram W. Johnson, californiai szenátor, ma kérvényt nyújtott be az államtitkári hivatalba, melyben bejelenti, hogy a republikánus részről pályázik az elnökjelöltségre. A szenátor független republikánus programmal fog szerepelni az állami előválasztáson, március havában.

Johnson szenátor a kérvényében bejelenti, hogy a programjának főpontja az amerikai szőlés- és sajtószabadság biztosítása, valamint az igazság, a törvény és a rend biztosítása lesz.

A new yorki William Grant Webster ugyanezkor külön kérvényt adott be, bejelente azt, hogy független republikánus programmal az alelnöki listán fog szerepelni.

A TÖRVÉNY ÉS A FAALKOHOLOS MÉREGKEVERÉS

A szövetségi adóbiztos szerint a faalkohollal való visszaéléseket, új törvénnyel kell kiirtani.

Szabályok a szesz bejelentésére vonatkozóan.

Washingtonból írják: Daniel C. Roper, szövetségi adóbiztos kijelentette, hogy intézkedni fog abban az irányban, hogy a szövetségi törvényhozás megfelelő törvényeket hozzon a faalkohol használatának szabályozására. Noha az egész ország megbotráncolt az a vezetés szerencsétlenségén, a mely érte azokat, akik a napokban ittak a faalkoholos kutyvalékokból, jelenleg nincsen olyan törvényes intézkedés, amely annak a gyártását, szétosztását és felhasználását szabályozná. Ezt a dolgot a szövetségi törvényhozás eddig az állami törvényhozásokra bízta.

Az adóbiztos ugyanekkor azt is kijelentette, hogy mindazok, akik január huszonhetediké után jogosítva lesznek arra, hogy alkoholt tarthassanak a birtokukban, a készletükről részletes jelentést adni lesznek kötelesek. Ez a kötelezettség azonban nem terjed ki azokra, akik csak a sajátjuk, az család, avagy a vendégek számára tartanak szesz az otthonaikban.

Hogy milyen formában akarja az adófelügyelőség szabályozni a faalkohol gyártását és szétosztását, azt még tudni nem lehet. Valószínű, hogy külön adót fognak rája kivetni és külön szabályzatokat hozni a gyártás ellenőrzésére. Az is valószínű, hogy új a gyártást, mint a szétosztást engedélyhez fogják kötni.

A nyilatkozatot megelőzően az adóbiztos kikérte a szövetségi jogtanácsosi hivatal véleményét. E szerint egyáltalán nem áll jelenleg az adóbiztos jogkörében az, hogy bármilyen tekintetben is befolyást gyakoroljon, avagy ellenőrzést a faalkohol gyártása és szétosztása körül. A hivatal szerint bizonyos az, hogy a faalkohol, nem esik az ítható szesz-félek osztályába, amelyre a szövetségi szeszadójelvény törvény vonatkozik, sem pedig a narkotikumok, vagyis bódítószerek osztályába, amelyet más törvények szabályoznak. Ánnyi bizonyos, hogy mérég és ilyképen kezelendő. A legtöbb államnak meg is vannak ebben az irányban a gátló intézkedései.

EGYEZKEDESI TÁRGYALÁSOK A BÉRESZERZÉSEK KÖRÜL.

Mint Washingtonból írják, ott a szenátorok körében újabb kiérteklések történtek arra, hogy kiegyenlített azokat az ellenjavakat, amelyek a békeszerződés körül fennforogtak és most már olyan stádiumba került a dolog, hogy egy a republikánus, mint a demokrata szenátor véleménye szerint valószínű, hogy a tárgyalások sikerre fognak vezetni.

Tegnap Lodge szenátor a republikánus ellenzék és Pomerone, ohioi szenátor a demokrata részéről tanácskoztak a megfelelő fenntartásokon és módosításokon. Tumult, előki tikkár, reggel az elnökkel értekezett, majd felkereste Hitchcock szenátort, a demokraták vezérét s ezzel tanácskozott a békeszerződés beikellyezése dolgában.

Este azután Lodge a republikánus, míg Hitchcock a demokrata szenátorokkal értekezett a lakásán.

MUNKÁBA TESZI A KORMÁNY MIND A VOLT KATONÁT

A hadügyminiszterium minden hosszforduló veteránnak megfelelő munkát biztosít az országban

A hadügyminiszterium egy külön osztálya foglalkozik azaz, hogy munkához juttassa mindazokat a veterán katonákat, akik résztvettek a háborúban és azóta leszerelettek. Az ügyosztálynak az élén W. G. Haan tábornok vezérkari helyettes áll és alatta teljes sikerrel működik az ügyosztály. Erről a működéséről Haan tábornok a következő sajtótudósítás során emlékezik meg:

WASHINGTON, dec. 29. — A hadügyminiszterium 1920 új év napján még mindig kénytelen azaz az óriási munkával is foglalkozni, hogy munkát szerezzen mindazoknak, akik még egy év előtt az amerikai hadsereg, vagy haditengerészet tagjai voltak.

Már a fegyverszünet megkötésekor kijelentette a hadügyminiszterium azt, hogy nem nyugszik addig, amíg minden egyes kiszolgált katonát és tengerész megfelelő alkalmazáshoz nem jut. És ez az ígéret még mindig teljes erővel köti a hadügyminiszteriumot.

A United States Employment Service-nek a költségvetését 1919 július elsején alaposan lecsökkentették, míg október tizedikére már kimerültek az összes jövedelmi forrásai és kénytelen volt megszüntetni a működését. Ilyképen ekkor már kétszerezes kötelezettség hárult a hadügyminiszterium vállaira.

A miniszterium kénytelen volt a munkát újjászervezni és önkéntes jelentkezők közreműködésével sikerült is az országban 2500 munkaközvetítő hivatal létesíteni.

Hogy ezek milyen munkát végeznek, mi sem mutatja jobban, mint az, hogy a kilenvenhét városban október havának egyetlen hetében 41,548 kiszolgált katonát és tengerészt helyeztek el, míg 47,546-ot vettek előjegyzésbe.

A rendelkezésre álló statisztikai adatok tanúsága szerint a leszerelt katonáknak és tengerészeknek csak huszonöt százaléka vette igénybe a munkaközvetítő irodákat, vagyis összesen körülbelül egymillió ember.

A többi leszerelt az ország hazafiasan gondolkodó gyárosainak és egyéb munkaadóinak segítségével önmaga is munkához jutott. A hadügyminiszterium kívánatra hivatalos igazoló okmányt is állított ki, még pedig eddig összesen hatvanegyzert.

A munka még nincsen befejezve, mert még mindig vannak olyanok, akiket nem lehetett eddig munkához juttatni, azonban a hadügyminiszterium nem nyugszik addig, míg valamennyi elhelyezve nincsen.

A jelentés hálásan emlékezik meg egyes szervezeteiről, de különösen a nemrég létesített American Legionról, amely igen nagy szolgálatokat tett ez irányban is a hadügyminiszteriumnak.

AZ ELSŐ ZSIDÓ HAJÓ.

Zsidók építettek és zsidó a személyzete is.

PÁRIS, jan. 1. — A palesztinai Jaffában most becsajították vizre az első hajót, amelyet zsidók építettek és amelyek a személyzete is zsidókból áll.

A hajó neve Hashaluz. A zsidók évszázadok óta nem építettek hajót.

HAJOJEGYEK
HA HAZA akar utazni, vagy ha az UTLEVELET akarja beszerezni, írjon felvilágosítást hozzánk.
PÉNZKÜLDÉS
Magyarország minden részébe
TELJES FELELŐSÉG MELLETT.

STANDARD BANK
HUGO LEDERER BANKHAZA
AVE B COR 4 ST. NEW YORK

JÖNNEK

a levelek Magyarországból, lassan szállingóznak a hírek az óhazából, de mindegyik levél arról tesz tanuságot, hogy a míg a kommunizmus alatt volt bővíben pénz, de árucikk nem volt, addig most volna árucikk, de pénz nincsen.

Előttem van egy levél, november 23-i kelettel; ezt mondja: "nagyon nagy baj van. Nincsen pénz.

A míg a kommunizmus alatt pénz volt, nem volt áru. Most áru van, de nincs pénz."

Ezért

KÜLDJÖN PÉNZT

Magyarországba szeretteinek.

A tél hosszú és az idei tél szigorú. A pénzért otthon mindent vehetnek az otthoniak, a mire csak szükségük van.

Kérjen árajánlatot nagyobb összegű küldeményekre.

KISS EMIL

BANKAR

133 SECOND AVE.

NEW YORK

SZILVESZTER ESTÉN CSEND VOLT PÁRISBAN.

A kormány félt a szegények lázongásától és ezért betiltott mindennemű mulatozást.

PÁRIS, január 1. — Igen csendes és igen kihalt volt a Szilveszter este a francia fővárosban. A kormány rendeletét folytán az összes vendéglőket, kávéházakat és mulatóhelyeket este féltizenegykor be kellett zárni.

A kormány az intézkedését azzal indokolta, hogy a fűtőanyagok hiánya miatt a mulatozások csak úgy lehetségesek az autómobilok és vitték ki a mulatni vágyakozó párisi társaságokat.

A legmeghatóbb jelenetek azonban Franciaországban a háboru alatt elpusztított területein folytak le. Lens, Bethune, Arras, Peronne, Chaumes, Cambrai, Lens, Verdun, stb. városok lakosai akik ideiglenes kunyhókban, a régi otthonaik romjai között, avagy legtöbnyire azok pincéiben laknak, tegnap este kibújtak az oduikból és petróleumlámpákkal, gyertyákkal a kezükben, a családjaikkal együtt elteleptek a tetőnélküli, rombalőtt templomokat és ott énekkelésel üdöztették az istent az új idők hajnalán.

A legfelsőbb tanács reméli, hogy január első hetében meg lesz a béke Németországgal.

PÁRIS, dec. 30. — A legfelsőbb tanács körében ismét nagy a remény arra, hogy a versaillesi békeszerződés érvénybe léphet a szövetségesek és Németország közt már január első hetében.

Ezt a reményt az a körülmény keltette, hogy Paul Dutasta, a békekonferencia titkár tanácskozást folytatott Kurt Lersner báróval, a német békekioldottság vezetőjével, hogy Dutasta a tanácskozás után kijelentette, hogy Németország valószínűen aláírja a békeszerződés pótszakaszát anélkül, hogy bevárná a danzigi kikötő.

AKINEK VAN UTLEVELE ÉS A KÖZEL JÖVŐBEN HAJÓRA AKAR SZALLNI JÖJJÖN AZONNAL

HAROM POMPÁS HAJÓ INDUL. A LEGKÖZELLEBI HAJÓ-INDULÁSOK:
December 30-án "Patria" TRIESTZ felé
Január 7-én "Mongolia" HAMBURG felé
Január 10-án "New Amsterdam" ROTTERDAM felé
Levélileg vagy sürgősen értesítsen bennünket, hogy mikor érkezik, emberünk várni fogja Önt a depot-on.

Transatlantic Exchange Inc.
203-10th Avenue, cor. 22nd Street, NEW YORK, N. Y.
Tel. Watkins 7232.

A romániai magyar honatyái a personálunio érdekében.

Az egyik bécsi lap december 3-iki számában a következő hírt jelent meg:
KALOZSVAR, dec. 3. — A román parlament magyar tagjai elhatározták, hogy ténylegesen résztvevnek a parlament munkálataiban. Kialtványt szerkesztenek Nagyrománia magyar nemzetiségű lakosságához, a melyben a programjukat közölni fogják. Később Maros-Vásárhelyre kongresszust akarnak összehívni. A képviselőnek az a céljuk, hogy jó viszonyt hozzanak létre Magyarország és Románia között és hogy propagálják a personálunio eszméjét a két ország között.

Életbe lép a békeszerződés.

A legfelsőbb tanács reméli, hogy január első hetében meg lesz a béke Németországgal.

PÁRIS, dec. 30. — A legfelsőbb tanács körében ismét nagy a remény arra, hogy a versaillesi békeszerződés érvénybe léphet a szövetségesek és Németország közt már január első hetében.

Ezt a reményt az a körülmény keltette, hogy Paul Dutasta, a békekonferencia titkár tanácskozást folytatott Kurt Lersner báróval, a német békekioldottság vezetőjével, hogy Dutasta a tanácskozás után kijelentette, hogy Németország valószínűen aláírja a békeszerződés pótszakaszát anélkül, hogy bevárná a danzigi kikötő.

ITT A TÉL

minden szépségével és minden veszedelmével. Magyarországnak minden részében nagy nyomorúság, nagy szenvedés vár azokra, akiknek nincsen módjukban a drága élelmet, szentet és ruhát megvásárolni. Segítse ki rokonait, amíg alacsony a pénz ára:

Magyarországra:	Cseho-Szlovákiára:
1000 korona . . . \$9.20	1000 korona . . \$19.75
Jugo-Szláviára:	A román Erdélybe:
1000 korona . . \$11.30	1000 Lei . . . \$34.00

THE STATE BANK

378 GRAND STREET, NEW YORK, N. Y.

ben levő hajók tonnantartalmának pontos megállapítását és a Scapa Flowban elsüllyesztett német flottaért követelt kártérítés kérdésének eldőlését.

A békeszerződés életbe lépése után a megszállott Rajna vidéken a joghatóságot a katonaság helyett egy szövetséges bizottság veszi át.

CUNARD LINE

PANNONIA

a népszerű duplacsavaru gőzös

PATRASBA ÉS TRIESTBE

JANUÁR 20-ÁN DÉLBE INDUL

Második osztály \$200, Harmadik osztály \$125.

Háborus adó külön

Jegyeket a társaság bármely ügynöke utján lehet beszerezni.

CLEVELANDI HIREK

TÖMEGES MÉRGEZÉS EGY RUHAGYÁRBAN.

A Black Company éttermében méregtartalmu krumpლისalátát szolgálták fel az alkalmazot-

Huszonkilenc nő és férfi munkaközben lett rosszul az ebéd elköltése után. — Magyarok is vannak az áldozatok közt. — Attól félnek, hogy a megmérgezett munkások száma elérí a kétszázat.

Az H. Black Company 1912 Superior Avenuei ruhagyárának szomorú Salveszer napja volt. Az alkalmazottai közül igen sokan megbetegedtek gyomormérgezés következtében. Ebéd után a műhelyterekben egymás után fordultak le ájulat a székükről a nők és férfiak vegyesen. Vagy huszonkilenc alkalmazott lett betegül s hogy néhány este áldozatul eseknek kívül a mérgezésnek, azt nem lehetett mindjárt megállapítani, mert az alkalmazot-

Miss Clara Lubben, a gyári ápolónő úgy nyilatkozott, hogy a betegek száma elérí a kétszázat. A gyárból nyolcat kellett a közeli Lakeside kórházba szállítani. Ezeknek a névsora a következők:

- Katie Sakoski, 23 éves, 1778 E. 30th St.
Lenkei Mária asszony, 40 éves, 9410 Cumberland Ave.
Clara Brennan, 21 éves, 648 E. 99th St.
Mrs. Matilda Smith, 63 éves, 927 E. 72nd St.
Mrs. Lena Capodica, 32 éves, 10916 Quiney Ave.
Natalie Astrom, 23 éves, Martha Washington Home.
Zsivanovics Mária asszony, 32 éves, 11806 Abewhite Ave.
Kussera Stella, 38 éves, 2042 E. 83rd St.
A többi lakásán ápolják.
A The H. Black Company orvost és ápolónőt küldött mindegyik alkalmazottja lakására, aki részt vett az ebéden. A társaság orvosi ügy vélekednek, hogy az ebéd során felszolgált krumpli salátában volt valami a mi a gyomormérgezést okozott. Mivel az volt a gyanu, hogy valaki szántszándékkal tett mérget az ételbe, Smith rendőrfőnök kiküldötte Matovic György rendőrkapitányt, Sterling helyettes detektívtel-ügyelőt, Frank Smith kapitányt

ÉRTESETÉS.

A Woodman Circle 77. számú Magyarhon Női Országai ezután hozza tudomására az összes tagoknak, hogy a szövetség és havi díjat csak a gyűlésen szavazás után befizeti, mert ellenkező esetben, ha elvész, nem felelünk érte.

75 EZER DOLLÁROS RABLÁS.

VAKMERŐ BANDITA TAMADÁS A EUCLID AVENUEN.

A Columbia Savings & Loan Company 78 éves küldöncétől, Vaclav J. Hodoustól 10,000 dollár készpénzt és 65,000 dollár ára értékpapírt raboltak el a Union Commerce National Bank előtt. — Elmenekült a két rabló, jóllehet százan is látták a rablást.

Cleveland legnépesebb utcája, a Euclid ave. hétfőn reggel vakmerő rablásnak volt színhelye. Két bandita 75,000 dollárt rabolt el Vaclav J. Hodoustól, a Columbia Savings & Loan Company 78 éves küldöncétől, és sikerült nekik elmenekülni, jóllehet ezernyi nép volt ügyzől-ván szemtanúja a merényletnek.

A rablás a Union Commerce National Bank előtt történt. Hodous a pénzt papírba göngyöltve a háza alá vitte. Amint a bank mellett levő sikátornál elhaladt, egy férfi beleütközött. Amint megtámaszkodott, a másik úgy tett, mintha az eséstől akarta volna megmenteni az őreget, közben aztán kikapta a háza alá az értékes csomagot a hirtelen a cimborájával együtt

Nálam kapható a legkövőbb kukoricán hizott sertés jótállás mellett, jöjjen ki és válasszon ki saját maga testzője szerint. Kérem a tisztelt magyarság pártfogását.
MAGZKO MARTON
Stop 15. 191 Street, a Kinsman Road közelében, Bell Phone: Warrensville 10-J.

MEGRÁGULT A KENYÉR.

EGY CENTTEL EMELTÉK A KENYÉR ÁRÁT FONTON-KÁNT.

Tizenkét cent fontja. — Vizsgálat indult meg, hogy jogos-e az áremelés.

Cleveland két legnagyobb kenyér gyárával, a Ward Baking Company és a General Baking Company bejelentette szombaton, hogy a kenyér nagy báni árat fontonként egy centtel felemelte. Az egy fontos kenyér, amelynek ára 9 cent, ezen túl 10 centbe kerül, a másfél fontos kenyérét pedig, amely 13 centért árusították, 14 és fél centet kell fizetni a nagyban vásárolóknak. Az istenadta nép 10, 12 és 15 centet fog fizetni Újév napjától kezdve. Rouche városi élelmiszer felügyelő úgy nyilatkozott, hogy a

kenyérállalatoknak üzleti könyveikről igazolniuk kell, hogy szükséges volt a kenyér árának felemelése.

A nevezett cégek azt mondják, hogy a munkaerő és a liszt megdrágulása követelte az ár-emelést.

Walter Pratt, a General Baking Company vezérigazgatója szerint, a legjobb minőségű liszt nagybani ára 15-16 dollárra emelkedett.

Amikor azt mondták Pratt-nak, hogy a U. S. Grain Corporation \$10.80-vel adja a liszt hordóját.

— Az a liszt alsóbb rendű liszt, — válaszolta Pratt. — Ha azt használják kenyérsütéshez, a clevelandiak nem vásárolnák a mi kenyérünket. B. M. Bryan, a Cleveland Bakers Club volt titkára, aki most a városi ármegállapító bizottság titkára, azt mondja, hogy a \$10.80-as liszt "puha" liszt. A kenyérsütéshez teli búgolyó úgy nyilatkozott, hogy a

AKRON ÉS KÖRNYÉKE

KÖZLI: JUHÁSZ JÓZSEF IRODAVEZETŐ 75 1/2 MCCOY ST., AKRON, O.

ÉN CSAK FÉRFIAKAT KEZELEK.

Az én kezelem sikeres. Saját magam tanulmányoztam azt hogy milyen kezelési módokat használnak Európa klinikáin Londonban, Párizsban, Rómában, Bécsben és Berlinben. Ezekből már 25 éve belezok levony és 1000 férfi beteget, akiket folytán kellemes eredménnyel gyógyítottam ki. Amint motoni kezdte Simek őrmester az egyik szuhoant, az a zsebében elcsúszott revolverét. Szerencsére a golyó nem találta Simeket. A két jómadarat megvasalták és bekisértek a rendőrök. Az egyiket: Ralph Lanfordnak, a másikat John Moorenak hívják. Erie, Pa.-ból való.

DR. HOWELL 31 SOUTH HOWARD STR. AKRON, OHIO.

Vessünk, eladunk és becsereélünk autót és truckokat. Nagy raktár mindenféle gummikerekekből.
AKRON GARAGE & REPAIR STATION Minden munkáért jóitallunk.
D. MURGUL, tulajdonos
524 S. High Street, Akron, Ohio.
Egyedüli Magyar Garage Akronban.

Az Akroni Magyarság Figyelmébe! So. Main Streeten előnyösen ismert férfi-szabó üzletem az utóbbi időben a sok rendelés lebonyolítására kicsinyített székelytem voltam eladni és a városban 12 NORTH HOWARD STR. alatt egy modern

FÉRFI SZABÓ ÜZLET nyitottam, a hol óriási raktárt tartok a legjobb bel és külföldi szövetkekből. Legtöbbet kiválóan jutányos áron. Kérem a magyarság pártfogását.

Altman The Tailor 12 North Howard Str. Akron, Ohio

Tegye megtakarított pénzét a mi ERŐS BANKUNKBA ahol 5% kamatot fog jövedelmezni. The Citizens Savings & Loan Company 96 E. MARKET ST., AKRON, O. A Pósthivataltól nyugatra.

Uj Butcher és Hentes üzlet Akronban. Értészem az akroni magyarságot, hogy a vevőim kényelmére, jó hírnevű grocery üzletemben

MÉSZÁRSZÉKET Állítottam be, a hol a legjobb minőségű friss vágású marha, borjú és disznóhúsok, valamint 6-hazi módra szakember által készített hurka, kolbász, paprika, szalonna és mindenemű. Üzletünk húsok és fűszereket mérveket áron leszek minden időben kiszolgálva. Kérve a magyarság szives pártfogását.
PAPP VINCE Grocery és Butcher üzlete 651 SO. MAIN STR. AKRON, OHIO

ELFOGOTT BANDITA.

RALOTT A RENDŐRER, AKI NINT GYANUS ALAKOT MEGÁLLÍTOTTA.

Számos utonállás, betörés, lopás történt az éjszaka. — Akik tévedésből rendőrnek álltak utjára. — Elriasztott betörők.

Hiába minden szigorúság, a banditák nem nyugosznak. Minden éjjel történik egy sereg utonállás, rablás, betörés, pedig a rendőrök a főnök parancsára előállítanak minden gyanus alakot, akik éjnek idején az utcán találnak.

Ilyen gyanus alak megállításában közben veszélyben forgott Simek rendőrőrmester élete. Hajnali 3 órakor egy bandita rablást, de szerencsére őt tévesztett a golyó.

Simek a collinwoodi rendőr-állomásról Thome rendőrről indult el gyanusalak-vadászatra. Hamarosan találkoztak két sáncoccal a St. Clair ave. és 103rd Str. sarkán. Megállították őket s mivel nem tudták elfogadni őket okát adni csavargásuknak, letartóztatták őket. Amint motoni kezdte Simek őrmester az egyik szuhoant, az a zsebében elcsúszott revolverét. Szerencsére a golyó nem találta Simeket. A két jómadarat megvasalták és bekisértek a rendőrök. Az egyiket: Ralph Lanfordnak, a másikat John Moorenak hívják. Erie, Pa.-ból való.

A Franklin Ave. és W. 52nd Str. sarkán egy automobil állott meg az arra haladó Green civilruhás rendőr mellett, aki éjjeltáiban hazafelé tartott. Az autóból három suhane ugrott ki s revolverrel utját állta a rendőrök, aki azonban a keze feltartása helyett revolvert rántott és megadára szólította föl az utonállókat. Az egyiket elfogta, de a másik kettő visszagyugrott az autóból és elrobogott. Az elfogott utonálló nem más mint a 16 éves Bernard Beszoki, aki a 2905 Wade Avenueen lakik. A gyermekbírósg elé állítják. Cimboráit nem akarja elárulni.

A Hough ave. és E. 60th Str. sarkán három suhane utját állta a 4522 Superior avenueen lakó Clarence Jenkinnek. Jól elverték és elrabolták 8 dollárját.

A 7407 Halle avennuen lakó Schultz Rudolfot, a Camden ave. és a W. 73rd Str. sarkán támadta meg négy automobilos bandita 10 dollárjától fosztották meg.

Schwartz Tivadartól, aki a 1409 E. 86th Streeten lakik, 3 dollárt rabolt el három banditától a Euclid ave. és E. 71st Str. sarkán.

A United Waist Shopba az 518 Prospect Avenueen két suhane tört be. Lineban rendőr észrevette s elriasztotta őket. Vagy félmértődnire üldözte is őket. Utánuk is lött néhány-szor, de végre is sikerült a betörőknek egéruat venni.

Tobie Wehl otthonába, amely a 937 Ansel Roadon van, 83 dollárt lopott el egy betörő.

Az Eddy Road-kórház ápolónő termébe is betörő járt vagy 100 dollár értékű holmit szakmányolt.

A MENYASSZONY TRAGÉDIÁJA.

Alice Leitner meghalt, anélkül, hogy visszatért volna eszméletét az automobil szerencsétlenség után.

Megirtuk, hogy a Hough ave. és E. 106th Str. sarkán egy automobil, amelyben Max Leitner, Norbert Leitner és Alice Leitner ruhagyáros gyermekei valamint az utóbbinek vőlegénye, David Berstein gyáros ültek, elütött a villamos. A 19 éves Alice Leitner koponyacsonttörést szenvedett s vasárnap meghalt anélkül, hogy eszméletét visszanerte volna.

A bájos lány október 5. óta volt menyasszony Bersteinnek, aki csak könnyebb sérülést szenvedett a baleset folytán.

MAGYAR ORVOS AKRONBAN Dr. M. Friedlander magyar orvos és sebész új címe: 608 SO. MAIN STREET AKRON, O.

Youngstown és környéke.

Irodahelyiség: 336 West Federal Street IRODAVEZETŐ: MIHÓK SANDOR Branch Office: 336 West Federal Street

TISZTJUTÓ KÖZGYÜLÉS.

A Szent György magyar görög katolikus egyház tisztviselőket választott.

Youngstown, O. — A Szent György magyar gör. kath. egyház az elmúlt vasárnap tartotta meg szokásos évi tisztjuto közgyűlését, a tagok élénk részvétele mellett.

A bizalom ismét a régi emberek ültette a tiszt székbe. Elnök: Vaskó Ferenc, pénztárnok: Bajusz János, jegyző: Druga Mihály (Warren, O.), Miglőcz Mihály és Lonard András, kollektorok: Hriczu János és Zováth Sándor a Brier Hillen, Vas kó János és Zsófi András a So. Siden, Lonard András és Kondás András a Hazletonban, Lengyel Péter és Matyi János a Steeltonban, Stefkó József és Hallók Sándor Niles, O.-ban, Druga Mihály Warren, O.-ban, egyházi: Szabó Ferenc.

A közgyűlés elhatározta, hogy április 26-án Szent György napi nagyszabású táncmulatságot rendez és ezért ez uton is kéri a többi egyházakat és egyleteket, hogy ezen a napon ne tartanak semmiféle mulatságot. Az egyház a jövő vasárnap gyűlésen fog beszámolni pénztári állapotáról, a melyet persze mi készséggel fogunk hírül adni olvasóinknak. Itt említiük meg, hogy az egyház karácsonyjára Riezu Ilonka és János \$10.25, Druga Ilonka \$12.50 és Rácz Veronka (East Youngstown) \$6.00-t gyűjtöttek. A gyermekek ének betanításért Román András illeti meg a dícséret.

HIVATALOS ELISMERÉS.

A sharoni, farrelli és sharpvillei magyarság gyűlésének elismerése.

Még az 1916-ik évben történt, hogy a sharoni, farrelli és sharpvillei egyesült magyar egyházak és egyesületek gyűlést rendeztek a háborúban elesett magyar katonák özvegyei és árvái javára.

A szobánforgó egyesült testületnek akkor Shamu György volt az elnöke, Duruttya János a pénztárnoka és Antal István pedig a titkára. A tisztikar az összesgyűjtött 2225 koronát elküldötte Budapestre az "Országos Hadsegélyző Bizottságnak", mely még 1916 július 31-én elküldötte az összeg átételéről szóló hivatalos nyugtát, de az akkori posta viszonyok folytán a levelet Angliában fogták és az csak most érkezett meg Antal István címére. A levél a következő: A Sharon, Farrell, Sharpville Pennsylvaniai Magyar Egyeték tisztelt Elnökségének. Farrell, Pa.

A háborúban elesettek özvegyei és árvái alapja javára a First National Bank Sharon, Pa. utján a "Wiener Bankverein" budapesti fiók telepe által hozam juttatott 2225. azaz kettőezerkettőszázhuszöt korona hiánytalan kézhezvételét elis-

BOGDÁNY GÁBOR GYÁZA.

Youngstown, O. — A youngstowni magyarság bizonyára mély részvétellel és megilletődéssel veszi azt a szomorú hírt, amely tudatja, hogy Bogdány Gábor édes apja 82 éves korában a Heves megyei Pásztón elhunyt.

A megboldogult öreg ur, egyike volt az egész környék legnépesebb és legismertebb embereinek, a kit mindenki csak szeretni és becsülni tudott. Értelmes volt, hogy temetése szokatlanul nagy részvét közepe folyt le. Ebből az őszinte részvétből részt kér magának Bogdány Gábor számos jó barátja és ismerőse, de jóformán az egész youngstowni magyarság is, mert Bogdány Gábot mindenki szereti és becsüli, így tehát a szomorúság nehéz örömban is vele együtt érez.

Budapest, 1916. július 13. Hazafias üdvözléssel: Simonsita, ügyvezető alelnök, a magyar országgyűlés képviselőházának alelnöke.

Reméljük, hogy a szobánforgó magyarság, amely a multban is anfyi szép tanujelét adta kötelességérzésének és nemes szívének, nem fog megelégedni a Szibériában szenvedő magyar hadifoglyokról sem és hamarosan megindítja a gyűjtést erre a célra.

KÁRPITOS

munkákat és bitor javításokat elvégezik. — Diványokat és székeket bőrrrel vagy szövettel behuzok. Lagomat és matt munkákat lelkiismeretesen végezek. Telephonek: Automatic 3815 Bell, Main 699. GEORGE HOMORODY 215 Steel Street, Youngstown, O.

Első Magyar Temetésrendező és Balzsamozó

Kocskák, autók lakodalmak, keresztelők és temetések alkalmára. Gyors mentőcsok készítenében éjjel és nappal. Egyedüli magyar üzlet. Saját nyelven beszélnek. Három helyen van üzletünk: East Youngstownban: 129 Adams Street, Lukocsky Pálnál, Brier Hillen: 1225 St. Clair Avenue, Mihók Andrásnál.

Pfiroda: 16 East Commerce St. Youngstown, O. Kérem a magyarság pártfogását, honfitársi üdvözléssel: MOLNAR ISTVAN.

A PÉNZNEK A BANKBAN VAN A HELYE.

Aki azt akarja, hogy a pénzt elrabolják, vagy a lakásban támadt hirtelen tűz következtében a pénze elégjen, az csak tartsa otthon a pénzt. BESZÉLÜNK MAGYARUL.

Magyar tisztviselőnk: Menyhért Imre a legnagyobb készséggel áll honfitársai rendelkezésére. Ha hozzánk bejön, csak keresse Menyhért Imre urat.

THE COMMERCIAL NATIONAL BANK 21 West Federal Street, Youngstown, O.

NE TARTSA A PÉNZT A KOFFERBEN,

hanem hozza be hozzánk, a hol a legbiztosabb helyen van és 4% kamatot is fizetünk utána.

CITY TRUST & SAVINGS BANK KÜLFÖLDI OSZTÁLYA. MAGYARUL BESZÉLÜNK. COR. PHELPS & WEST FEDERAL STR. YOUNGSTOWN, OHIO. A ki személyesen felkeresi bankunkat, az megkapja ingyen Európa legjobb tőképét.

MAGYAR RUHA ÜZLET. A youngstowni és környékbeli magyarságnak kényelmére és előnyére, mindenféle elsőrangú minőségű és mérsékelt áru férfi ruhameivel fusan felszerelt üzletet nyitottunk. Honfitársaink nagyon régen ismernek bennünket, mert ugyanabban a helységben, ahol most ruháitellünk van, eselőtt ital nagykereskedésünk volt. — Magyar vevőinket magyaros szeretettel és magyarság becsülettel szolgáljuk ki. FÉRFI RUHAK TELI KABATOK FELÖLTÖK INGEK NYAKKENDÖK KALAPOK SAPKÁK CIPOK és minden egyéb ruhakodási cikk a legolcsóbb áron kapható. Nevünk, címünk és helyiségünk a régi: UNGÁR BROTHERS 315 West Federal St. Youngstown, Ohio. A "Szabadság" irodájához közel, de a másik oldalán.

BRID 2260 Fairfield

ELLIS ISLAND

A mult hét ele harok tomboltak a nek az lett a hogy a viharok tott hajók, egybe a hét végével kikötöbe. A hajó bevándorlásti tiszesszített erővel pokig tartott, mi lódot munkát el. Tekintve, hogy a nösen az Olaszor-

"SZABA 589 BOSTWICK A Minden időben k ható. Kifőző magy dőan szép tisztá találja magát.

THE NOR 400 Lindle

Elnö A legjobb minden

396 HANCOCK

Az American E 2000 kisebb nag házak eladásáva cégekkel áll es tud ajánlani oiv

BR

219 Spruce S

Üzletemb készlet van j jesen kielégit Nagy Üzletem becsületesen meggazdagod rekedtem s f

Farmek, Háza.

401 Hancock

NÖK, F

A legszebb kaphatók ha könnyű heti

FRA Férfi FIOK 153 Washing So. Norwa

HAJÓJEGY

akárkinek, a szerez. Tovább s törvényes n

CSOMAGOT küld az amer

Hajó 201 E. CHAP Fiókroda: 99

336 HANCO

A város egy egyszerű és vásárolhat k

BRIDGEPORT ÉS KÖRNYÉKE.

Irodavezető: **PATHAY ISTVAN**
2260 Fairfield Avenue Telephone: Barnum 5910 Bridgeport, Conn.

ELLIS ISLANDI HIREK.

A múlt hét elején, nagy viharok tomboltak a tengeren, minek az lett a következménye, hogy a viharok által visszatartott hajók, egyszerre érkeztek be a hét végével a new yorki kikötőbe. A hajókat ellenőrző bevándorlási tisztviselők, megfeszített erővel dolgoztak és napokig tartott, míg az összeszóródott munkát elvégezték birták. Tekintve, hogy a hajók, különösen az Olaszországból érkez-

tek, közel nyolcezer fedélközi utast hoztak magukkal, a lajstromozás, mely még mindig a hajókon történik, hosszabb időt vett igénybe. Régen volt már Ellis Islandon olyan élénk forgalom, mint az utóbbi napokban, mert az érkezett fedélközi utasok közül 1196 embert tartottak vissza a bevándorlási tisztviselők, a vizsgáló bíróságok számára. A bevándorlási biztos igen szeretné, ha legalább egy hétig nem hoznának a vidékről, vagy bárholonnan anarchistákat, vagy egyéb deportálandókat a szig-

etre, mert az új jövevényekkel túlszűrt termekben, nehéz volna számukra helyet szorítani. Igen hamar megboszulata magát, hogy a bevándorlási tisztviselők állományát, két hónap alatt, 60-70 bevándorlási tisztviselőnek "bizonytalan időre és fizetés nélkül" történt szabadságolása által (mi egyenlő az elbocsátással) leszállították. A hajókon végzendő munka, a tisztviselőhiány miatt, nagy hátrányt szenvedett, de még inkább érzik a hiányt Ellis Islandon, hol a visszatartott ügyeinek tárgyalása céljából több ideiglenes vizsgáló bíróságot kellett alakítani, de nem lévén a szigeten elég tisztviselő rendelkezésre, a Barge Officeben a "boarding divizio" szolgálatban álló bevándorlási felügyelők közül kellett többeket Ellis Islandra átvendélni, mi által ismét a boarding divizio és egyéb a Barge Officeben lévő bevándorlási ügyosztályok szenvednek hátrányt.

BALOGH KALMAN
"SZABADSÁG" MAGYAR RESTAURANTJA
BRIDGEPORT, CONN.
589 BOSTWICK AVENUE.
Minden időben kitűnő magyar konyha a legutóbbiakban árban kapható. Kitűnő magyar zene. Vidéki barátaink a vendégeink állandóan szép tisztaságban rendelkezésre. Keressék fel, otthon találja magát.

THE NORTH END COAL CO. INC.
400 Lindley Street Bridgeport, Conn.
Tel. Barnum 2225.
Elnök-manager: **Horn Ernő.**

A legjobb minőségű tisztán rostált szén minden időben pontosan szállítható.

RÁCZ JÓZSEF
Pénzüldő és Real Estate Irodája.
BRIDGEPORT, CONN.
396 HANCOCK AVENUE.
Az American Express Co. hivatalos képviselője. Több mint 2000 kisebb nagyobb farm eladásával, éppen úgy lottók s házak eladásával meg van bízva s a legnagyobb amerikai cégekkel áll összeköttetésben, tehát mindenkinél biztosan tud ajánlani olyan farmot, házat, mely biztosan megfelel. — Üzletek eladását közvetíti.

BREINER SÁMUEL
BUTOR ÜZLETE
219 Spruce Street, Bridgeport, Conn.
Üzletében hatalmas választékú szép butor készlet van állandóan s így bárkinek igényeit teljesen kielégítem. Elvém most is a régi:
Nagy választék! Jutányos árak!
Üzletem nagy forgalmának titka, hogy mindig becsületesen szolgálom ki vevőimet. Nem könnyű meggazdagodásra, de vevőim meglegedésére törekedtem s fogok mindig törekedni.

JOSEPH KOLETAR
Farmok, házak, Lotok eladása, valamint Tűzbiztosító, Hajójegy és Pénzüldési Irodája
401 Hancock Avenue, Bridgeport, Conn.

NŐK, FÉRFIAK ÉS GYERMEKEK!
A legszebb RUHÁK, ÖLTÖNYÖK, KABÁTOK kaphatók ha van pénze — készpénzért, ha nincs, könnyű havi lefizetésre:
FRANK JACOBY-NÁL
Férfi, női és gyermek készruha készlet.
FŐK ÜZLET: 153 Washington Street, So. Norwalk, Conn.
FŐ ÜZLET: 1083 Broad Street, Bridgeport, Conn.

HAJÓJEGYET, UTLEVELET AKÁRHOVÁ
akárkinek, a leggyorsabban s legbiztosabban megszerez. Továbbá Pénzt az óhazába legbiztosabban s törvényes napi árfolyam szerint küld.
OSOMAGOT teljes felelősség mellett akárhová küld az amerikai magyarság régi hűségös barátja:
ADLER M. IGNÁCZ
Hajójegy és Pénzüldési Irodája
201 E. CHAPEL ST. NEW HAVEN, CONN.
Főiroda: 99 Quinpiac St. Wallingford, Conn.

The West End Furniture Co.
FELDMAN TESTVÉREK tulajdonosok.
BRIDGEPORT, CONN.
336 HANCOCK AVENUE.
A város egyik legrégebbi s legmegbízhatóbb butor üzlete, a hol bármiféle egyszerű és díszes **KALYHÁT, BUTORT** vásárolhat készpénzért vagy kényelmes lefizetésre.

A ki csak használta, ajánlja mindenkinek

SZENT ERZSÉBET

TÜDŐ-BALZSAMOT

KÖHÖGÉS, FULLADÁS, HÜLÉS, REKEDTSÉG

egyetlen orvossgát

Üvegjét 1 dollár 10 centért küldi Amerika leglelküismeretesebb patikája, a

SZENT ERZSÉBET ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR

9115 Buckeye Road Cleveland, O.

Amerika része a világ: tormolésben.

Amerika lakossága a világ lakosságának csak hat százalékát, míg területe csak hét százalékát teszi. Ennek dacára az amerikai ipar százalékban a következőket produkálja a világ iparában:
A világ aranyának huszonöt százalékát.
A világ vasának és acéljának negyven százalékát.
A világ ólomnyiségének negyven százalékát.
A világ szénének ötvenkét százalékát.
A világ ónmennyiségének negyven százalékát.
A világ szenének ötvenkét százalékát.
A világ gypottermének hatvan százalékát.
A világ olajának hatvan százalékát.
A világ tengeri természetének hetvenöt százalékát.
A világ autójainak nyolcvanöt százalékát.
A világ vasutjainak negyven százalékát is az Egyesült Államok kezeli.

Asszonyok Asszonyok

Mosás Szappan és Mosódeszka nélkül!

Tőlünk kaphatja azon Mosóport, amelyre szappan, de még Mosódeszka sem. Mindezek dacára ruhája még az előbbinél is fehérebb és tisztább lesz.
Ez a 7 és csoda mosó por, amely a legjobb a világon, nemcsak ruha mosására, hanem edény, padló súrolására is alkalmas. Próbálja meg: azonnal, nem veszt semmit, hanem megtudja a valót.
Próba doboz az ösözg előleges beküldése mellett 25 cent. Nagy doboz ára, amely egynéhány havi mosáshoz elegendő 50 cent.
Viszontelérősként tucat rendelésnél árengedményben részesülnek.
Küldje be rendelését a címre 10 cent szállítási költség bérlegben.
THE 7 WONDER WASHING POWDER CO.
311 Maple Street, Perth Amboy, N. J.

A következő hajókra eladunk jegyeket a társaságok által megszabott árakon:

Indulás napja:	Hajó neve	Rendeltetési kikötő
Január 3.	President Wilson	Triest
Január 7.	Mongolia	Hamburg
Január 7.	Taormina	Génu—Triest
Január 7.	Duca Degli Abruzzi	Génu—Triest
Január 7.	Pesaro	Génu—Triest
Január 10.	Nieuwe Amsterdam	Rotterdam
Január 13.	Argentina	Triest
Január 24.	Noordam	Rotterdam

Csak akkor jöjjen New Yorkba, ha már utlevél megvan. Ha még nem van utlevél és utazni akar, írjon nekünk és utlevélét a legrövidebb idő alatt megszerzünk igyekszünk. Mielőtt New Yorkba indul, írjon nekünk. Mi megvárjuk a vasutnál és olcsó, kényelmes jó szállásról valamint polgármestertől gondoskodunk.

Főiroda: **NÉMETH ÁLLAMI BANK** Főközlöt: 1597 2nd Ave.
A Bankpalota: **NÉMETH JÁNOS, elnök.** cor. 83rd St.
10 E. 22 St.

BESZÉLGETÉS SIR GEORGE CLERKKEL

MAGYARORSZÁG POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI JÖVŐJÉRŐL

Az Est 1919. november 28-iki számából.

Heteken tartó tárgyalás, természetesen igen bonyolultak és minden számottevő politikusként kihallgatása és Magyarország tragikus helyzetének tökéletes megismerése után má elutazik Budapestre Sir George Clerk, a párisi békekonzferencia megbízottja. Küldetésének egyik eredménye a magyar politikában uralkodó zűrzavarnak megszüntetése és a koncentráció, mindenki által elismert kormányának megalakítása; de bizonyára még ennél is fontosabb sorsunkra nézve az a jelentés, a melyet helyzetünkről a békekonzferencia elé fog terjesztani. Nagyon örültem tehát, mikor abban a szerencsés részvételben, hogy megismerhettem Sir George Clerk nézetét az ország politikai és gazdasági jövőjéről. A budavári Zichy-palotában fogadott a kiváló diplomata és beszélgetés közben a következőket mondotta:

— Most, hogy a politikai koncentráció létrejött, Magyarország egyik főfeladata az ország gazdasági újjászervezése lesz.

— E tekintetben nagyjelentőségű az ország központi fekvése, mert azok a közlekedési utak, melyek az egykori monarchia országait összekötik, Magyarország területén mennek keresztül.

— Különös fontossága van Budapest földrajzi fekvésének, mert ez a város, mint a dunai forgalom központja, Kelet-Európa egyik legfontosabb kereskedelmi gócpontja lesz.

— Talán lehetséges volna, hogy Budapest városa szabad kikötő legyen. Ez esetben Budapest nagy gazdasági fellendülés előtt áll, mert a történelem megmutatta, hogy egy város, mely nagy kereskedelmi utak gócpontjában fekszik, leginkább a szabad kereskedelem által virágoztatható fel.

— A rózsás jövőről a siralmas jelenre terelődik a beszélgetés.

— A nagy szegénység, — mondja Sir George Clerk, — mely most Magyarországon és Ausztriában, de az egykori monarchia többi országaiban is uralkodik, még nagyobb méreteket fog ölteni, ha ezek az országok határait egymás előtöbbrre is elzárják és az egymás közti kereskedelmet meghiúsítják. Mert ezek az országok gazdaságilag egymásra vannak utalva és valamennyinek önérdéke kívánja, hogy egymás között a szabad kereskedelmet a lehető leggyorsabban helyreállítsák.

— A monarchia romjain alakult nemzeti államok legégetőbb problémájáról, a valtakérdésről, a következőket mondotta Sir Clerk:

— Az egykori monarchia államai között meginduló szabad kereskedelem a valtakérdés rendezését is elő fogja segíteni. A koronák értékeinek emelése az autonómia érdekében, mert Kelet-Európa pénzügyi összekapcsolása, által a szövetséges hatalmak is károsodnának.

— Remélem, hogy már a kölcsönös forgalom pusztá megindítása is lényegesen javítani fogja az új nemzeti államok valutáit. Az ipari árfolyam eléréséig egyelőre természetesen nem remélhető.

— Mindezek a kérdések természetesen igen bonyolultak és a teljes megoldás csak akkor következhet be, ha az általános béke meglesz már. Belső erő és belső munka természetesen sokkal többet segíthet, mint a külső támogatás.

Az Új-év eljöttével szálljon magába.
És ne hagyja nélkülözni hozzátartozóit az óhazába, akkor, midőn módjában van segíteni rajtuk egy kis jóakarattal és áldozattal.
Nem kockáztat semmit a hozzájuk juttatott ruhaneműt és élelmiszereket felelősség mellett szállítjuk az óhazai címre. Szállítványba be lesz biztosítva az Egyesült Államok legnagyobb biztosító társasága által, lopás, hajó elsüllyedése és tűz esetére.
Ügyfeleink kényelmére raktáron tartunk exportálásra alkalmas élelmiszereket, mit saját árban bocsájtnak vevőink rendelkezésére.
Magyarországi megbízottunk kábel útján arról értesített, hogy a Magyar pénzügyminisztérium várménesen engedi be hozzátartozói saját használatára és segélyezésére küldött ruhaneműket és élelmiszert.
Bővebb felvilágosításért jöjjen be személyesen vagy írjon magyar nyelven.

GLOBE EXPORT AND IMPORT CO. INCORPORATED.
Clevelandi iroda: 2125 East 2nd St.
Pittsburghi iroda: 1121 Liberty Ave. 1 Federal St.
Detroiti iroda: 88 Griswold St.
Chicago-i iroda: 828 N. Clark St.
New Yorki iroda: 59 Pearl St.
Cincinnati iroda: 229 West 9th St.
Fiókügynökség: E. Moskovics, Fairport Harbor, Ohio.
Fiókügynökség: D. Stauber, 137 E. South St. Akron, O.

Pénzüldés teljes felelősség mellett
Cseho-Szlovákia, Jugoszlávia, Erdély és más országokba olcsó napi áron az American Express Company útján.
Utleveleket minden baj nélkül megszerzünk.
Liberty Bond-ját beváltom. Minden ügyét elintézem.
Forduljanak bizalommal hozzám.
SEEMAN JÓZSEF
Telephone: 1837
228 SMITH STREET, PERTH AMBOY, N. J.

FONTOS ÉRTESETÉS A MAGYARSÁGHOZ!
Vigyázzon pénzére, mert arra mindig szüksége lesz. — Ne bizza azt ismeretlen bankra. — Ne küldje pénzt olyan bankhoz, vagy pénzüldőhöz, aki a múlt hónapban kezdte el a pénzüldést.
Hajójegyet csakis utlevéllel lehet kapni. Ne menjen el lakóhelyétől. Ne hagyja el munkáját addig, míg utlevelet nem szerzett a hazautazásra.
Mindezen dolgokban felvilágosítást, segélyt nyújt
RÓTH JÓZSEF ÉS FIA BANKHAZA, McKeesporton.
ki 35 éve szolgálja a magyarság érdekeit.

Haza utazhat általunk most már minden vonalon.
Mehet egyenesen Hamburgba, a hajójegy ára \$100, és mehet Rotterdamba, Németországon át, a hajójegy ára \$85
Utleveleket, utazási engedélyeket kieszakölünk ügyfeleinknek gyorsan és díjmentesen.
Küldünk pénzt az óhazába, gyorsan, olcsón és biztosan. Október havában küldött pénzekről szóló hazai elismervények nagyrésze már birtokunkban van.
Családját az ó-hazából kihoztatjuk. Vasárnap 9-től 1-ig nyitva tartunk. Írjon, vagy jöjjen személyesen.
G. LÉVAY & CO.
300—119th Street, Whiting, Ind.

BOLDOG ÚJ ÉVET KIVANOK A MAGYARSÁGNAK!
Ismét érkeztek Budapestre Magyar Posta-takarékpénztári nyugták.
Megérkeztek az óhazai nyugták. Ez már a második küldemény, melyek az év szeptember és október első részében adattunk fel M. Fodor úrnak. Pénzüldő Intézeténél. Egy és fél millió körül érkeztek hivatalos elismervények. Azt hisszük az élvilágosan bizonyítja, hogy az M. Fodor intézetnek bizott rendeltetési helyükre, gyorsan és biztosan érkeznek meg rendeltetési helyükre. Ha pénzt akar küldeni az óhazába, ne mulassza el felkeresni akár személyesen akár levélileg.
UTLEVELET Magyarországi bármely területre gyorsan szerzék be.
UTAZÁSI ENGEDÉLYT 8-10 nap alatt szerzem be, minden kúta díjans nélkül.
Személyesen megyek be utasaimmal Chicagoba.
HAJÓJEGYET a hajóállomásig eredeti árai mellett árusítok.
UTASAIMAT Hollandia, Olaszország, Angolország, Franciaországban keresztül Triestig, Bécsig, Rotterdambig vagy Hamburgig szállítom.
HA BARKIT KI AKAR HOZATNI AZ ÓHAZÁBÓL, forduljon hozzám.
MAGYAR PÉNZ (kék bank) raktáron.
KÖZJEGYZŐI ÜGYEK szakemberrel intéztem el.

M. FODOR
Törv. Pénzüldő Intézete.
Az összes hajóállomások képviselője.
Állami Közjegyzői Hivatal.
430 CHAPIN ST., SOUTH BEND, IND.
Telefon: L. 8362
Több mint 20 év óta szolgálja becsülettel a magyarság érdekeit.

ROK... Káig tart... Order... Sotár... eland, O.

BIZONY A VIN-KO NAK KÖSZÖNHETEM EGÉSZSÉGET ÉS JÓ ÉTVÁGYMAT!

MAGAM IS HASZNÁLNI FOGOM A VIN-KO FELESÉGI!

THAT'S VIN-KO. ALL RIGHT!

EZREKREMNŐ CSALÁDNAK MEGSZERZTE BOLDOGSÁGÁT A VIN-KO

Ha gyenge és ideges, ha sápadt, ha nincs étvágya, ha nem tudja megemészteni, amit eszik, ne várjon egy percig sem, hanem vegyen még ma egy üveg VIN-KO-t. Ha az ottani Patikában vagy üzletben az eredeti VIN-KO nem volna kapható, rendelje meg egyenesen a fentlálaltól. Ha egy teljes kurához vagy 6-üveget óhajt, küldjön be 7 dollárt, ha egy üveget rendel, küldjön be 1 dollár 25 centet erre a címre:

ROYAL MFG. COMPANY Duquesne, Pa.

HA PÉNZT AKAR HAZA KÜLDENI, NAJÓJEGYET VENNI, avagy bármilyen hazai ügy elintézésében tanácsra van szüksége, írjon vagy keressen fel:

RIZSAK JÁNOS

127-2 STREET, PASSAIC, N. J.

PROFESSOR METCHNIKOV

Aki az egész világon híres, megállapította, hogyan lehet száz éves koráig élni, jó egészségben maradni és fiatalosan érezni mindvégig.

Intéztünk több lemezt európai orvos vezetői alatt áll. Azon időben még megállapította, hogy a magyarok szenvedésén segítsen. Alapos vizsgálat alá vetjük mindmáig betegségeket, melyben honfitársaink szenvednek. Több fét tanulmányozás és munka után megállapítottuk azt az INTÉZETET A PATENT ORVOSOKKAL ELŐÁLLÍTÁSRA, hogy sikerül megküzdésünk a betegségekkel.

Feltaláltuk a megfelelő gyógyszerrel testvéreink gyógyítására minden betegségnek, bármennyire elhanyagolták is. Emé gyógyszerek drága elemek kiváló SPECIÁLISÁK is. Össze tettük gyűjtve emé orvosok akaratával az egész föld kerekéről. Egy része Magyarországról, más része Németországból, Olaszországból, Afrikából és Dél-Amerikából és irabell JÓTALLAST adunk, hogy megértsék az Egy-egy Államok törvényeit.

NÉ LEGYEN ELKEDVETLENITVE

Ha az orvosok fel is adták a reményt Önt kigyógyítani. Ha bármikor szükség van az alant felsorolt gyógyszerekre, vigye ki ezt a hirdetést, tegyen keresztet a kívánt gyógyszer neve mellé, írja alá nevét és címét és küldje be nekünk. Mindenkor INGYEN állunk szolgálatra és őszinte tanácsot adunk Önnek.

A GYÓGYSZEREK NEVE:

1. FERFI BETEGSÉGEK: Bármely korban és állapotban.
2. KÖSZÉNY: Isom- és cukorbetegségekkel el- len a test bármely részében.
3. VERMEGERZÉS: Kötések és bőrbetegségek.
4. GYENGESÉG: Ifjúkori hallások.
5. TUDÓBAJOK: Köhögés, Asztma, Bronchitis és Meghűlés.
6. GYOMOR: A belek és a gyomor rendbe- hozására.
7. VESE BAJOK: Gyenge vesék és vizeleti bajok.
8. BŐRBETEGSÉGEK: Ecsema, nyílt sebek és vas- zorok.
9. ERŐSÍTŐ SZER: Gyenge szervezet, vérszegénység és étvágytalanság.
10. NŐI BETEGSÉGEK: Havi rendtelenségek, tisztu- ságok és vérzések.

Minden levelezés titoktartás mellett történik.

THE ROMAN MEDICINE COMPANY PHILADELPHIA, PA.

STATION 5. Jan. 2 5 7 9 11 13

SÉRVBEN

szenvedett 14 keserves eszten- delg. — A legveszedelmesebb és legfájdalmasabb szakadás gyötör- te és az ágyhoz láncolta ezt az embert, aki az itt látható képen gyógyult-boldogan áll az ágy mellett. Nem kell többé az ágyat őriznie, teljesen egészséges, mert

Kés- és Operáció Nélkül

szívbetegség nélkül szabadult meg bajától 10 nap alatt. — Wilkes-Barreben, Pa. egy tudós orvos gyógyította ki. — Ez a tudós orvos feltalálta, hogyan lehet operáció nélkül feltétlen biztosan kigyógyítani a sérvt, a szakadást.

Az egészséges maga a tudós orvos végre Wilkes-Barreben — orvosi tudományok területén. A legelső lépésben tudományos módszerrel tör- ténő vizsgálatok után, január 10. lefolytatta 14 nap alatt. — Min- tén a biztosan ható kezelés 10. lefolytatta 14 nap alatt. — Min- tén a biztosan ható kezelés 10. lefolytatta 14 nap alatt. — Min- tén a biztosan ható kezelés 10. lefolytatta 14 nap alatt.

Ha a kigyógyul — bizonyan, ha hozzájárul. Írjon ma- gának felvilágosításért és kérje a sérvtől lét képes kinyomtat- tának postájára küldjön 5 centet. A pontos cím ez:

Dr. Andrew O'Malley WILKES-BARRE, PA.

1130 WASHINGTON ST., WILKES-BARRE, PA.

REGÉNY.

WINNETOU

A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APAÖK FŐNÖKE

Mivel nem láttam meg a konyhót, a védőfal közelében foglalkozó munkástól kérde- ződöttem a fizetőmester után s ő az egyik kőházhoz utasi- tott. Nem sok ember volt lát- ható a azok, akiket észrevet- tem, majdnem mindnyájan egy- sikkkel teli vasuti kocsi kira- kásával foglalkoztak.

Leszálltunk lovainkról és be- léptünk az épületbe. Belseje egyetlen egy helyiségből áll- ott, melyben sok láda, hordó és csák állott, annak jeléül, hogy nyilván ez volt az él- lizmiszerraktár. Csak egyetlen egy ember volt benne, egy kis, sovány emberke, aki belép- tünkre fölállott az egyik ládá- ról.

— Mit akar? — kérde, mi- kor megláttam, éles, vékony hangon. Ekkor megpillantva Winnetout, ledtem hátralépett s így kiáltott föl: — Egy in- dián! Minden jótét lélek dicsé- ri az Urat!

— Soh'se féljen, Sir! — mondtam. — Mr. Ohlerst, a fi- zetőmestert keresem.

— Az én vagyok — felelte, félénk pillantást vetve ránk hatalmas aesi-szeműve mö- gül.

— Látogatásunk tulajdon- képpen Kudge ezredesnek szól; de mivel ő nincsen jelen és ön helyettesíti őt, Sir, engedje meg, hogy önnel beszélhesünk dolgunkról.

— Beszéljenek! — mondá, vágyakozó pillantást vetve az ajtóra.

— Az ezredes egy csapat railtroubler üldözésére ment!

— Igen.

— Hány ember van vele?

— Kell azt tudnia?

— Nos, nem éppen szükséges. Hány embere van itt!

— Azt is kell tudnia?

E kérdés közben egyre kö- zeledett az ajtóhoz.

— Most tulajdonképpen még nem — feleltam. — Mikor tá- vozott az ezredes?

— Ezt is tudnia kell! — kérde folytón növekedő aggo- dalommal.

— Nos, mindjárt megmagya- rázom, miért...

Elhallgattam, mert nem volt már kívül beszéltem. A kis master Ohlers ugyanis egyne- hány leírhatatlan, idejt ugrás- sal elkerült előttünk a bejá- rathoz. Egy pillanattal később már kinttermett és becsapta maga után az ajtót; a hosszú vasrudak megosorúntak; a re- zeg nyikorgott a hatalmas zá- váron — foglyok voltunk.

Megfordultam és ránéztem két társamra. A komoly Win- netou elefáncosot fehérségű fő- gait mutatta; a vastag Fred olyan arcot vágott, mintha cukrot és timsót evett volna és én — hangosan, jóízut ka- cagtam e takaros meglepetésen.

— Foglyok vagyunk, de nem magánzárában! — kiáltá Walker. — Az öreg gazembe- reknek tart minket!

Künn fálharsant egy jelző- sip éles hangja és mikor a lővőszerszű ablakhoz léptem, láttam, hogy a künn foglal- tosokdó munkások beszaladtak a kapun, melyet azonnal bezár- tak. Tizenhét embert számlál- tam össze. Ott álltak a védőfal mellett, a fizetőmester körül, akl, úgy látszik, utasításokat adott nekik; aztán szétmentek s a faházakba, valószínűleg, hogy előhozakítsák fegyvereiket.

— Mindjárt kezdődik a vég- rebajtás — jelentettem tár- saimnak. — Mit csinálunk ad- dig?

— Szivarra gyújtunk — szólt Fred. Belenyúlt egy nyitott szivar- dozba, mely egy bálon he- vert, kivett egy szivart és rá- gyújtott. En követtem példá- ját; Winnetou nem.

Nemsokára az ajtó óvatosan kinyílt és a fizetőmester vé-kony hangján már kívülről elő- re figyelmeztetett:

— Ne löjjetek, gazemberek, mert különben agyonlövünk benneteket!

Embereknek élen belépett, kik kézzentartott fegyvereik- kel megállottak a bejáratnál, míg é egy hatalmas rövid mő- gő bujva, fenyegetőleg muto- gatta hosszú rozsdás puskáját.

— Kik vagytok? — kérde nyugodt, biztos hangon, mivel embereinek és a hordának vé- delme alatt állván, biztonság- ban érezte magát.

— Szamárság! — mondá ne- vetve Walker. — Előbb gaz- embereknek nevezett és most azt kérdezi, kik vagyunk! Buj- jék elő hordója mögül, majd akkor szóba állunk magval!

— Eszem ágában sincs. Te- hát kik vagytok?

— Prairie vadászok.

Mivel úgy látszott, hogy Walker akart felelni, hallgat- tam.

A fizetőmester folytatta kér- dezősködéseit:

— Mi a nevetek!

— Semmi köze a dologhoz! — Tehát ellenszegültök!

Majd kinyitott a szatókat; ar- ról nyugodtak lehettek! Mit akartok itt az Echo-cannon- ban?

— Figyelmeztetni magukat.

— Figyelmeztetni! Ah! Ugyan ki elől!

— Az indiánok és railtroub- lerek elől, akik meg akarják támadni az Echo-cannon.

— Pshaw, ne tegyétek maga- tokat nevetésessékké! Ti is a railtroublerek közé tartoztok és rá akartok minket szedni. Ne de itt jó helyen keresked- tek! — S embereihöz fordulva parancsoló: — Fogjátok meg és köztözzétek meg őket!

— Várjanak csak egy kicsit! — mondá Fred.

Zsebébe nyúlt. Sejtettem, hogy detektív igazolványát akarja elővenni s azt mondtam neki:

— Arra nincs szükség, Fred. Hagyja csak azt az iszt zsebé- ben! Hadd lássuk, mer-é tizen- hét railroader megtámadni há- rom igazi westmant.

— Aki csak a kisujját meg- mozditja, halálra!

A lehető legmarconabb arcot vágva, hátamra vettem pus- kámat és mindkét kezembe re- volvert fogva, a kijáráthoz in- dultam. Winnetou és Fred kö- vettek. Abban a pillanatban a bator fizetőmester már eltűnt; amilyen jól csak lehetett, el- bujt a hordója mögött és csak a tető felé álló puszka össze- mutatta, hol volna master Oh- lers esetleg található.

Ami a vasutasokat illeti, nagy kedvet mutattak arra, hogy főnökük és urak példája- tan induljanak. Sorfalat ké- pertek és akadálytalanul ki- eresztettek.

Ezek voltak tehát azok az emberek, kiknek szembe kel- lett volna szállniok a railtroub- lerekkel és az ogellákkal!

Ez rossz vigasztalás volt a leg- közelebbi napokra nézve.

Most megfordultam és így szóltam a railroadereknek:

— Most mi zárhatók be önöket, mess'surs, no de nem tesszük. Hozzák elő a bator master Ohlerst, hogy egy pár okos szót válthassunk vele. Er- re szükség van, ha csak nem akarunk a sioux kezétől meg- halni!

Némi erőlködéssel sikerült a kis embert a napvilágra hozni s most elmondtam neki min- dent, ami történt. Mikor befe- jeztem mondomkát, a fizető- mester halálsápadtan ült fé- lelmében azon a kocka-kövön, melyen helyet foglalt és bizony- talan hangon így szólt:

— Most már hiszek önnek, Sir, mert elmondták nekünk, hogy a szerencsétlenség helyén ketten kiszállottak, hogy egy pacsirtát agyonlőjjenek. Tehát ez a gentleman master Win- netou? Van szerencsém, Sir!

— Ezzel mélyen meghajolt az

Boldog Uj Évet Kívánok

Hűséges, régi jóbarátainak és kedves új bará- tainak ez uton kívánok; Boldog Uj Esztendőt!

Kívánom nekik, hogy az új esztendő sok sze- rencsét és boldogságot hozzon.

Remélem, hogy a jövőben ismét alkalmam lesz a magyarságnak hajójegyeket eladni és pénzt küldeni, mint tettem azt 25 éven keresztül Cassandraban.

Johnstowni irodámban szintén rendelkezésre állhatok a tisztelt magyarságnak.

Régi ügyfeleimet és barátaimat tisztelettel meghívom, hogy látogassanak meg.

B. HENDLER

326-28-30 Washington St. Johnstown, Pa.

A Pennsylvania és B. and O. vasutállomástól két utcára.

— Valóban, arra nem is gon- doltam! (Folyt. köv.)

CINTORIA

Ha nem éri jól magát és va- lahogyan-nincsen rendben, job- bat nem találhat a Cintoriánál. Ez a készítmény gyökereknek, füveknek, barkáknak, levelek- nek, bogóknak és virágoknak kivonata, kiváló gyógyerővel bír és különösen preparálva van ét- vágytalanság, májnyerheség, se- sebántalnak gyógyítására, ame- lyek sokszor úgy veszedelmese- ké válnak, ha elhanyagolják. Ha savanyu, vagy túlságos savas a gyomra, ha étvágya nincs, ha felfúvódás, székrekedés, fej- fájása, hátfájása, emésztési ren- deltsége van, ott van a

Cintoria hatásos és jótékony

Cintoria

hashajtó úgy fiatalnak, mint öregnek. Úgy gyermekeknek, mint nőeknek ajánlják mint eny- he, jóízű és nem zavaró hashaj- tó, nem okoz hányingert, göres- ket és nem feszíti a beleket, ha- nem inkább erőt ad azokat. Ne- hány adag után tiszta lesz a mája, megtisztul a szervezete és visszatér az étvágya.

A tüdőgyulladás és a retentó flu ellen a legnagyobb elővigyá- zatosság szükséges. Meg kell tisztítani a testet a mérgektől és jó fizikai formában kell ma- radnia. Cintoria biztosítja az egészséget. Minden háztában meg- kellene lennie, mert a használata által sok betegség elkerül- hető.

Minden gyógyszerháiban és general storeban kapható, ahol gyógyszereket árusítanak. Ha másképp nem szerezhethet, meg- küldjük Önnek.

Ára \$1.50 egy üveg, 6 üveg \$8.00.

THE CINTORIA CO.

Vegyí gyárosok

P. O. Box 274, Braddock, Pa. Department A.

MINDEN MAGYAR OLVASSA EL EZT.

Személyesen szeretnék beszélni min- den magyarral, férfi, vagy nővel, aki krónikus ideges, vér, bőr, vagy kompli- kált bajokban szenved, vagy akinek a gyomra, veséje, vagy mája beteg.

Annak a tapasztalatnak, amelyeket a hajókörül 17 éves orvosi és sebész gyakorlatom alatt szereztem, úgy nőknél, mint férfiaknál, önként veszik hasznát, mert én személyesen gyógyított minden esetben önököt.

Ha a betegsége mélyül gyógyulást nem nyertethet, ezért elkezdtem el- lenük és már jól akar hagyni a reményvel, jőjjön, megvizsgálom ingyen és eimond- dom a véleményemet és megadom a taná- csomat.

KÉTELKEDIK ÖN?

A baja minőségűet (lehetően) Vannak makacs bőrküvelés, melyeket nehéz kezelni? Vannak ideges bántalmak, melyek nem szűnnek, dacára a nyugalmnak, diétának, vagy orvosságok? Manattik az esetleges áltnapot?

Szerevő én reményben, háttérháiban, étvágytalanságban, feltárában, sérdésében, orv. torok, vagy felfurubban? Ezek a jelek legelőször a sérdésében, orv. torok, vagy felfurubban? Ezek a jelek legelőször a sérdésében, orv. torok, vagy felfurubban? Ezek a jelek legelőször a sérdésében, orv. torok, vagy felfurubban?

Ha nem tudok önök segítésén, ezt nyíltan meg fogom mondani önök- nek. A modern tudományos eszközök használata sok ezer opunkót tett már. Az én rendeltem a legmodernebb villanyos eszközökkel és gyógyszer- pakkal van felszerelve, amelynek gyógyulást adnak ott is, ahol mások hiába kísérleteztek.

Jegyzem meg, tanács és vizsgálat ingyenes. Halogatás elhanyagol- más, vagy rosszul megválasztott orvosi tanácsok, az egészség és jól felse- lített orvosi tanácsok, jőjjön azonban.

DR. RUSSELL

Sendje el önk. naponta délután 9-től este 9-ig. Vasárnap délután 10-től este 9-ig.

176 EAST JEFFERSON AVE., egy ajtó balra Woodwardól, DETROIT, MICH.

A magyar ember azt tartja a pipájáról,

hogy az a második felesé- ge, éppen azért válogatja úgy meg a dohányt is a mit pipál Hanem, aki egy- szer szivta a **Petőfi Sándor dohányt**, az jól tudja, hogy annak nincsen párja. Vannak ugyan, akik azt mondják, hogy nem adnak szelvényt a dohányban, mert akkor jobb dohányt adhatnak. Mi biztosítjuk, hogy nemcsak ajándékot adunk, hanem a dohány minőségén is javítottunk, amióta ide költöztünk, mert a modern kezelés és gépek segítségével köny- nyebben meg az előállítás és ez által nemcsak hogy képesek vagyunk a legtisztább és legváloga- tottabb levelekből állítani elő a dohányt, hanem értékes tárgyakat is adhatunk ajándékba a szel- vényekért. Gyűjtse őket.

Itt említünk meg egy néhány tárgyat, amit küldünk a szelvényekért, ha azt hozzánk beküldi.

25 zsebóra szalag	100 borotva-szaj	200 hajnyíró gép
50 manzáta gomb	100 magyar kártya	150 órálc
50 nyakendő	150 borotva	300 ágyszőnyeg
100 zsebkész		300 zsebkész

Gyűjtse tehát a szelvényeket és szerezen egyhány tárgyat amelynek hasznát veszi. Kérje a **Petőfi Sándor dohányt** a "Kard védjegyvel" és ha nem kaphatja helybe, úgy írjon hozzánk felvilágosításért.

F. WECHSLER & SONS

PERTH AMBOY, N. J.

Hozza téli esteiken; nappali világosságot szolgál a villanyvilágítás.

Világítási felszerelések, Lámpák, Csillárok

nagy választékban vannak raktárban.

Házakat, Lakásokat felszerelnek vil- lanyvilágításra. Kívánatra könnyű vil- részletekben törlesztheti a berendezés árát. Munkáinket felelősséggel vállalk. Jutányos árak. Jó áru. Pontos kiszolgálás.

KULACS GÁSPÁR villanyyszerelő

109 WEST END AVE., DETROIT, MICH.

TAKARITSON IDŐT ÉS PÉNZT.

Gondolkozott-e már azon, hogy mennyi pénzt és időt tudna megtakarítani arról, ha otthon borotválkozik? Általában borotválásra 20 dol- lár költ. Évente, 100 dollár is ér el. Mit te- den az ajánljuk, hogy ve- gyen meg igen borotvát, melyet itt láthat. A borotva, mely ezen ké- pen látható, nagyon ri- goros acébból van ké- szítve, majdnem min- den borotvát használja országjáró. Ezen bor- otva rendszer árn 11 dol- lár, de mi csak rövid ideig- csak \$8.00-ért adjuk a ren- delésre és ráadásul még 5 hasznos tárgyat adunk ingyen hozzá: borotva- száját, hajnyíró-gépet, ollót, fésűt és borotváló kefé- t. Gondolja csak meg, minde- z a hat tárgy csak \$8.00. Mi biztosítjuk, hogy teljesen meg lesz elégedve minden tekintetben, vagy mi a pénzét visszafizessük. Küld- jön csak egy dollárt a ren- delésre és a többi, ha az árut kézhez veszt. — Ne késsen, hanem azonnal várja ki ezen hirdetést; tiszán hozzá egy dollárt és küldje:

NOVELTY SALES CO.

147 FOURTH AVE., DEPT. SH., NEW YORK, N. Y.

PÉNZKÜLDÉS

Ha Pénzt akar küldeni Magyarországra bármely részébe vagy budapesti postatakarékba avagy bankba;

Ha az ó-házába akar utazni. Mielőtt utnak indulna, fordul- jon bizalommal személyesen, levélileg vagy sürgönyileg Mokray Testvérek állami felügyelet alatt álló pénzkül- dőköz.

Utlevélet és az utazáshoz szükséges iratokat megszeresítük.

MOKRAY BROTHERS

150 Second Street, Passaic, N. J.

FÉRFIAK ÉS NŐK

Ne várja meg, amíg megbetegedik. Ha észre veszi, hogy rosszul van, az annak a jele, hogy a gyomra rendszeren működik, a gyomorba- j pedig komoly betegséget von maga után.

Hoffman Bitter Wine

szabályozza a beleit, megtisztítja a gyomrát, tisztítja a vért, elmulasztja a fejfájást, jó ét- vezést biztosít, jó alvást, erősíti az idegrend- szert, egészséget ad az egész testnek, lykőpó- mentatívó Önt az összes betegségekkel. Gyenge embereknek különösen ajánlja.

Követelje mindig a

Hoffman Bitter Wine-t

ne fogadjon el utánzatot.

Egy üveg ára \$1.25, 6 üveg \$6.50, 12 üveg \$12.00. Kapható postaközlán, fűszerüzle- tekben, vagy közvetlenül a készítőnél.

Portonol Drug and Chemical Company

231 New Main Street, Yonkers, N. Y.

VASÁRNAP

SZABADSÁG SUNDAY MAGAZINE

Boldog újévet!

SZILVESZTER éjszakáján megkondultak a harangok mindenütt, ahol ember él és szirénzugás jelezte, hogy az öreg esztendő elment és megerkezett az új. A földön minden ember ünnepet ült ebben a pillanatban és bár a földgolyó még mindig úgy forog, mint azelőtt és nem ragyog le más nap se reánk, — mégis úgy érezzük, hogy új, frissebb légkörbe kerültünk.

Ez a hite az embernek a boldogság kulcsa.

Elhinni azt, hogy az öreg esztendő elmúlásával új felvonás kezdődik az élet theátrumában, hogy mindent újra kezdhethünk, hogy a jövő jobb lesz, mint a múlt —, elhinni ezeket öröm. Ez az öröm minden embernek új erőt ad az életküzdelemhez és minden ember lelkét felfrissíti.

Böles volt az, aki először gondolt arra, hogy az időt, a végtelent, az ismeretlent, emberi elmével belátható távolságokra kell osztani. Olyan távolságokra, mint az utakat osztják és a határvöveinél éppen úgy meg lehessen pihennie a vándornak, mint az országok utján.

A Föld fölött, valahol a fellegeken túl, az ismeretlen, de sokszor elképzelt, megálmódott végtelenségben, ahol a csillagok járnak, megtörtént az örváltás. A nagyszakállu öreget felváltotta őrhelyén az ifju esztendő. És a Föld új, erőteljesebb, biztosabb kezekbe került. Ezt érezni jó. Biztosan másként lesz minden ezután. Biztosan minden jó lesz ezután.

Bizzunk az új esztendőben. Legyen ez az év boldog esztendeje a magyarnak is.

Franciából fordította:
RADÓ AGNES

A TITOK

Dandilly Róbert, a dúsgazdag bankár, akinek felesége egy héttel azelőtt halt meg, amint hazatért — még alig volt éjfél, — nyugodtan leült íróasztala mellé, maga elé tett egy revolvert, meggyőződött, hogy benne van a hat töltény, szivarra gyújtott, tollat és papírt vett elő és az széles, nyugodt írásával írta azt, ami következik:

„Ime mért lövöm magam föbe.

Feleségem az idén január tizennegyedikén beteg lett és huszadikán ágyba feküdt, hogy soha többé föl se keljen. Bármily súlyos volt is a betegsége, nem volt életveszélyes, ha csak nem állnak be váratlan komplikációk, amelyekről afféle bajnál mindig lehet félni. A doktor csakis azt hagyta meg nekem, hogy a legridegebb szigorúsággal örököljem afölött, hogy rendeleteit a legnagyobb lelkiismeretességgel hajtsák végre. Azt mondta, hogy az olyan eseteknek egyikéről van szó, amelyekben a legesekélyebb hanyagság helyrehozhatatlan bajt okozhat és nagyobb biztonság kedvéért megkért, hogy én legyek a betegápoló, hogy a rendelt orvosságok csakis az én kezemen menjenek keresztül.

Szükségtelen mondanom, hogy szerettem a feleségemet. Leggyöngédebb vonzalból vettem el. Szegény volt, és egy szavammal Páris egyik legirigyletebb asszonyává tettem. Az élete addig tele volt szomorúsággal, amelynek, úgy látszott, még az apja és anyja halála sem volt utolsó foka. Haláluk után még el sem mult lelkében az a keserűség, a melyet az olthatott belé, hogy oly sokáig élt két olyan ember mellett, akik véghetetlen siralomban töltötték napjaikat; amit tőle homályosan megtudtam, elegendő volt nekem, hogy megsejtsék holmi kegyetlen végzetet, holmi távoli katasztrófát, amelynek réme némán kíséri az embert a sirig.

A házasság, mintegy napsugár, elűzte mindezeket a felhőket; feleségem teljesen boldognak látszott akkor, amikor ágyba dőtt.

A lehető legjobban ápoltam; a baj mégis súlyosbodott. Egy este, hirtelen erős láz kezdte gyötörni. Elszaladtak a doktorért, de nem volt otthon, és amidőn hazaérkezett, nagyon későn, azt hitte, látogatását elhalaszthatja másnapra. Elhatároztam, hogy az éjszakát a beteg ágya mellett töltöm.

Reggel három óra tájban, elég hosszú nyugalom után elkezdett ágyában lehunyt szemmel hánykolódni, azután beszélni, álmában vagy deliriumban. Előbb érthetetlen hangokat, sóhajokat, jajgatást hallottam... Aztán egy igen tisztán tagolt szót: „Armand.” Véggig gondoltam összes ismerőseim névsorát; Armand nevű nem volt köztük. Kiről álmodhatott hát a feleségem?

Csakhamar, mintha nyelve lassanként megoldódott volna, a szavak, amelyeket kiejtett, gyorsabban követték egymást, és egyszersmind tisztábbak lettek. Így szólt: „Armandom... én szegény Armandom... Igen, szeretlek... gyere... ne hagyj meghalni anélkül, hogy megölelnék...”

Elhallgatott, fölnyitotta szemét, majd ismét behunyta, a fal felé fordult, és úgy látszott, mintha ismét elaludt volna.

Főlöské, hogy elemezsem, ma már a györödést, amely összeszorította szívemet.

A délelőtt, a délután, az est elmúlt. Végre éjjeledett, az éjszaka mullott; vajjon feleségemet nem fogja-e elő újra a láz, nem fog-e ismét beszélni; nem fogja-e velem tudatni a borzasztó, az aljas valóságot? De nem. Hiába vártam reggelig.

A következő nap ugyanígy mult el. A doktor a feleségem állapotát rosszabbnak találta; nem tudta előttem nyugtalanságát elpalástolni. Azt gondoltam: Háttha meghalna anélkül, hogy mindent elmondana nekem? És megesküdtem, hogy megpróbálom belőle mindent kicsikarni.

Éjféltájban, amíg ő aludt, eszembe jutott, hogy egyszer egy barátom, amint nekem beszélt, azzal mulatott, hogy lidere nyomását okozott a szeretőjének, olyanformán, hogy amíg az aludt, kezével nyomkodta a mellét.

Csendesen, lehajolva, én is kezemet a feleségem mellére tettem, és lassan nyomni kezdtem. Néhány pere mulva ajkai megmozdultak, és legott, nagy erőlködéssel, lihegve ezeket a szavakat mondta: „Jaj nekem... felelni fogok... megbocsátok nekem... olyan boldogtalan... olyan boldogtalan... látni akarlak!... örökké...” Fuldokolva abbahagyta, de még meg kellett tudnom, ugyanaz a név járt-e fejében, mint a mult éjjel, hogy bizonyos legyek, az a féltrebeszélés, tévleg valami régi emlékre vonatkozott-e. Tovább nyomtam és szótottam mellét és megint hallottam, mintegy halálhörgést, ezt a szót: „Armand...”

Most már nem lehetett kételkednem. Mit volt mit tennem? Soká

gondolkodtam, óh! hány óra hosszat... és megfontolva a dolgot, végrehajtottam, amit határoztam.

Azt határoztam, hogy meghosszsolom a becsületesemet, hogy a csalfa asszonyoknak meg kell bűnhődni, és hogy én magam hajtom végre az ítéletet.

A Monte Pornon...

A Monte Pornon nagy vihar dul,
Golyó füttyül, sivit a szél,
Fenyőlombok beszédbe fognak
S úgy érzem, mig körülusognak,
Hogy mind Csikországból beszél.

A földből láng csap... szikla robban
Acél sikong a szirtfokon.
A Monte Pornon bug a gránát,
S én azt érzem csak: hív a Bánát...
S a Hargittáról álmodom.

Pásztor Géza.

Végrehajtottam az ítéletet.

Nem adtam be többé feleségemnek az orvosságokat, amelyek meggyógyíthaták volna. Nyolc nap múlva meghalt.

Halála után elhagytam Párisot, aztán újra visszatértem. Nem voltak lelkiismeretfurdalásaim. Az emberek csodálkoztak, hogy olyan hamar megvigasztalódtam, hogy olyan könnyed hangon beszéltem arról, aki már nem volt. Sötét egy napon barátom, legjobb barátom, Valdener szemrehányást is tett emiatt. Feleségemnek valóban igaz, őszinte barátja volt, és azzal diésekedett nekem, hogy meghittja, és hogy jobban ismeri, mint én magam. Ez a megjegyzése igen érzékenyen bántott, és ezért

nyomban elbeszéltem neki azokat az eseményeket, amelyeket itt följegyeztem.

Mialatt beszéltem, arca lassan-lassan elváltozott. Amikor befejeztem siralmas vallomásomat, zokogni kezdett. Aztán így szólt:

— Megölted a föld legesztább, legszentebb teremtését. Armand az ő bátyjának volt a neve, akit valamikor elítéltek lopásért. Apja és anyja meghaltak bánatukban... Egyedül a te feleséged bocsátott meg neki.

Próbáltam élni ezután a fölfedezés után. Nem bírok. Ha Isten megcsán, ha van túlvilág, remélem, hogy egyesít az én imádott feleségemmel.

Dandilly, miután aláírta e sorokat, fogta revolverét és egy golyózt röpített agyába.

ESŐBEN

Írta:

H. Szederkényi Anna

Toni éppen a hátulsó második kerekét mosta a fekete hintónak, mikor elkezdett orrán-szájában dölni a vér.

— Ez jó, így egészen kifog tisztulni a tudóm — hörögte Toni és hahárasápadtan rogyott össze a hátulsó kerekkel mellett.

Mitru, az első kocsis, olyan se nem jó, se nem rossz ember, főlegyenesedett, — éppen a ráfot igazgatta — a két vállát kifeszítette és közelebb ment Tonihoz. Nézte egy szempillantásig, hogy megy össze szemlátomást, hogy horpad befelé a mellkasa, válla, háta és nem állhatta meg, még egyszer nekinyújtotta magát a füledt levegőnek.

— Hozzak valamit?

— Micsodát?

— Hát valamit, no... Ami kellene.

Toni ránézett Mitrura. Az ott felejtette a tekintetét a párologó embervérén, amely szétröccsent a kocsi kerekére, Toni oszmájára és a rothadó, büzös szalmára, a mit kihánytak a lovak alól.

— Egy kis szilvóriumot is hozhatok éppen. Van nálam pénz. Itt van ni...

— Nm kell. Hiszen jobban leszek én mindjárt. Mert ez csak jó. Kitisztul a tudó. Eddig úgy nyomott itt a közepe táján ni, de most már nem nyom. Kigyótt a rossz vér. Ami rossz vér van az emberben, annak ki kell gyönni. Vagy így, vagy úgy. De ki kell gyönni neki.

Elhallgatott, mert a sok beszédétől vékony ér kezdett pirosítani a szája szélén.

— Ne beszélj annyit.

Mitru leguggolt és kalapálta a ráfot. Toni odább vonzolta magát és rádült egy csomó szénára a kocsiszin szögletében. Ahogy mozdult, nagy ürességet érzett magában.

— Ma jól kitisztultam. — nyugte elégedetten. Behunyta a szemét, kicsit beljebb húzta a kalapját, mert a nap éppen a fejére tűzött. — Hát az igaz, hogy vagy így, vagy úgy, ki kell gyönni annak a rossz vértnek.

Dél felé járt az idő. A nap már a Madzsore fölött égett. A sugarak rémítetek a tengerre. A part fölött apró, fényes kavikák idáig: meg jöttökön cikázva, valaha az utca férfiak, lányok (már a kék). A kezükben vízszóróruhákat lógattak lustán, a fürdőből enyvedes, ury hágyadsággal.

Mitru utánuk nézett és nagyot rugott a Mi's kutyába, amelyik ott lábatlankodott körülötte.

— Erigy az urakhoz, az uristen, döglessen meg. Kigyóttél már a (Folytatás a 6. oldalon)

A BÉRKOC SIS

Irta:
Kabos Ede

CSÁKÁNY András dél óta lebzelt a bérkocsis-állomáson. Egy darabig a bakon leste, hogy sor kerül rá s ki-vágtathat egy órára valamerre. De nagyon szép volt az idő s az emberek gyalogosan is elboldogultak. Akkor elunta a bakonülést, in-nia adott a lovának s leheveredett a vendéglő egyik ablaka alá. Kalapját a fülére huzta s úgy képzelte, aludni fog.

De valami rágta a szívét, csak hánykolódott s végre is felült, hogy pipára gyujt.

A szomszédos ablak alól átszólt hozzá az öreg Berkes:

— Azt mondta, hogy megcsal a feleséged!

— Azt mondta.

Az öreg kocsis egyet szipákolott lassan, nyugodtan. Ugy tett, mintha tovább nem érdekelné a dolog. Még a szemét is behunyta. Talán öt pere múlva megint átszólt a fiatalbikkhoz:

— Engem is megcsalt a feleségem. Minden kocsisnak egy a sorsa. Az embernek itt kell rostokolni a standon, mit csináljon vele az asszony! Megcsalja.

Csákány András foghegyéről szólt:

— Engem nem fog másodsor megcsalni.

Az öreg est tudomásul vette és tovább pipált. Egy ur ment arra, az öreg tisztességgel köszöntötte, hogy hátha kocsi kell neki. De az ur tovább ment. Az öreg kocsis nagyot köpött, amiről nem lehetett tudni, hogy a-pipának okáért tette-e vagy belső szükségből. Mikor megint eltelt vagy öt pere, azt mondta:

— Aztán mért nem fog téged az asszony másodsor megcsalni? Megölöd?

— Meg.

Ujabb öt pere. Az öreg valami sárfoltot látott meg a kocsiján, azt egy a pusztá kezével letörülte, lekefélte. Akkor éppen elébe ült Csákány Andrásnak.

— Ha te megölöd, én is megölöm, minden kocsis megöli a feleségét, aki megcsalta, ehéti a fene ezt a világot, mindenkinek villamoson kell járnia. A kocsisokat bedugják a kóterbe. Mindet. De még tán a villamos-kocsisokat is, mert ha el nem véttem, azoknak se jutott csupa apáca feleségül. De mit is mondok! Hogy a villamos-kocsisokat is megcsalja a hiteseük! Hát netán jobban jártak, akik nem is kocsi-sok? Nincs neki dolga, sok a cudar asszony.

Csákány András annyit mondott:

— Az enyémmel kevesebb lesz.

— Kevesebb. No, jut is, marad is. Ha kikerülsz a fegyházból, mi leszöl? Megint kocsis? Akkor megint csak megházasodol, mert hát éjszakára mégis csak kell az otthon s akkor már öregebb is leszöl vagy nyole esztendővel. A második asszony is meg fog csalni. Ha kocsis az ember, nem szabad neki ágaskodni.

Csákány a vendéglő falához vágta a pipáját.

— No én pedig ágaskodom.

Az öregebbik azt is tudomásul vette, hogy Csákány ágaskodik. Ebben az irányban nem okvetetlenkedett tovább, inkább megnézte a Csákány pipáját, komolyabb baja esett-e a falhozveréstől!

— Még használhassa az ember.

Nézte, forgatta, dünyögött. Egyszer, mintha magának szünné le az okosságot, megszólalt:

— Akár az asszonyt... Nem is tudom, megérzik-e az asszonyok, hogy félrenézett. Asszony — asszony. Az egyikről tudja az ember, a másikról csak gondolja. Aztán mivel vagyok én alábbvaló ember, azért, hogy a feleségem megcsalt? Hát megcsalt. Hozzám is úgy került, hogy egy másikat csalt meg. Akkor jó volt! A ló nem olyan válogatós állat, mint a kocsis, aki igazgassa.

Alapos vizsgálat után visszaadta Csákány a pipáját:

— Még használhatod. Embernek, pipának még használ is, hogy a falhoz verik. Kihull belőle, a rondaság.

Fölállott az öreg kocsis, nyujtózkodott, azt mondotta, hogy no, egy kicsit fiatalok a fiatalok, aztán fölkapaszkodott a bakra és belebámult az utcába. Csunya, állott melegbe esett a világ. Fehér árnyék ült a falevelekre a szitáló-porból, a házak dültek és dülögöztek, a lovak olykor megreszkettek a nagy, nyári legyek csipésétől. Az öreg Berkes úgy ült a bakon, mintha az volna a leghősebb hely a világon.

Egyszer, úgy öt óra tájban, leszólt Csákány Andrásról:

— Gyün.

Az asszony jött. Szép, fiatal, erős menyecske volt. Hogy figyelmeztette az ifjabbik kocsis az asszony jövetelére, az öreg nem érdeklődött tovább a dolog iránt, hanem válla közé ejtette a fejét és szunyokálni próbált. Azok ketten elegen vannak a maguk dolgához.

Csákány András nem akart fölkelni a kövérül.

— Még ide mersz jönni? — szólt fel onnan a menyecskehez.

— Mi ütött kendbe? — kérdezte az asszony s nem látszott ijedtenk csöppet sem.

— Tudom, hogy megcsalsz.

— Akkor többet tud kend nálam.

— Meg foglak ölni!

— Amelyik kutya sokat ugat, nem harap az.

— De én harapok.

— Hát vagy belehalok vagy sem. De kend bánja meg.

— Börtönre juttatsz.

— Juttatja kendet a saját bolond vére.

— Mi rosszra vetemedtem?

Világító torony.

*Szirték ragyogó lelke vagyok!
Agyam a mélység; tiltva pihenni,
Körülbég szent, babonás Semmi...
Halottas csend szült fekete ködben,
Adás haraggal üzenek: Jöttem!
Szirték ragyogó lelke vagyok!*

*...Vihar megtép... villám hasogat...
Toronyom az orkán hiába rázza —
Kő-derekam sugár koronázza,
Isteni daccal égve kiáltok:
Itt maradok. Hadd verjen az átok!
...Vihar megtép... villám hasogat...*

*Kék jelzőlámpák fénye csillan:
Hajó kószál ott künn a tengeren,
Lehunyor lázas, szikrázó szemem:
Vessen el ő is! Hasztalanul hív...
— Babonás csendben agyondermedt sziv,
Szirték haragos lelke vagyok!*

EMÓD TAMÁS.

BÓDOG VÉVET

Csákány András felugrott az ablak alól s a kocsihoz sietett, amelybe akkor már bele is ült egy panama-kalapos urfi. Előbb még megpróbálta magára unatni az urfit, tette magát nehézfejűnek, kérdezősködött, mennyi időre kell a kocsi, hova mennek, meddig mennek, aztán, mikor ez nem használt, elbajlódott akarattal a lóval, a szerszámmal, mindhiába. Az urfi dolga nyilván nem volt sietős s a menyecske nézésében meg se látta, hogy Csákány András huzakodik.

Fejébe huzta a kalapját s lassacskán elindította szerszámát a kocsis. A másik kocsi bakjáról közömbösen nézte a öregebbik. A menyecske behuzódott a vendéglő ablaka alá.

Csákány András ostorával meglegyintette a lovát, s visszaszólt:

— Várj meg, te rossz.

Az asszony tán felelt valamit, de azt Csákány már nem hallotta. Lassan, álmosan kocogott az egyfogatúja s a nekifásult kocsis nem is nagyon nógatta a gebéjét. Egyszer szinte nekijáratott egy villamosnak, másszor belesiklott az egyik kerék a villamos vágányába s a panamakalapos urfi úgy esett az egyik szögletből a másikba, mintha labdázta volna véle.

Kiszólt Csákányhoz dühösen:

— Részeg maga?

— Látja, ha az vagyok, — morgott bakján a kocsis és nem mentetgetőzött tovább a nekiiramodások miatt, hanem leszólt a gebének, mintha az volna oka mindennek:

— Göres álljon beléd, te kutya!

Különben pedig furt ott volt az esze a standon, ahol az asszony maradt. Még neki áll följebb, hogy vagy belehal vagy sem, de ő bánja meg. Csákány András. Hát ugyan miért bánja meg ő? Mert leüti az asszonyt? Mások is megeselekedtek már. Annyi asszonyt ütöttek már agyon s mégis áll a világ! Igaz, hogy azért a kocsisokat se csalják kevésbé. Nem lehet annyi asszonyt agyonütni, hogy aki megmaradt, becsületesebb életre szokják. Fenebátor az asszony.

Azon kapta magát, hogy nm haragszik már olyan nagyon az asszonyra, inkább arra az urfira dühös, akinek éppen akkor kellett jönnie, mikor leüthette volna az asszonyt. Az ember lesül, amíg rostokol az állomáson, örök-hosszat egy kutya se téved arra s amikor végre akadna az asszonnyal egy kis beszélni valója, ugri nesze, kinő a földből az ilyen urifajta, beül a kocsi s odaszól a szegény embernek: hajtson ide meg oda! Egy rongyos pengőért az anyja holtteste mellől is el kell hajtania a kocsisnak. Az ördög bujjék az ilyen komisz világba!

— Vigyázzon, még belegázol valakibe!

Az urfi ordított rá a háta mögöl, mert a nagy okoskodásban csakugyan gazdátlanul botorkált a gebe.

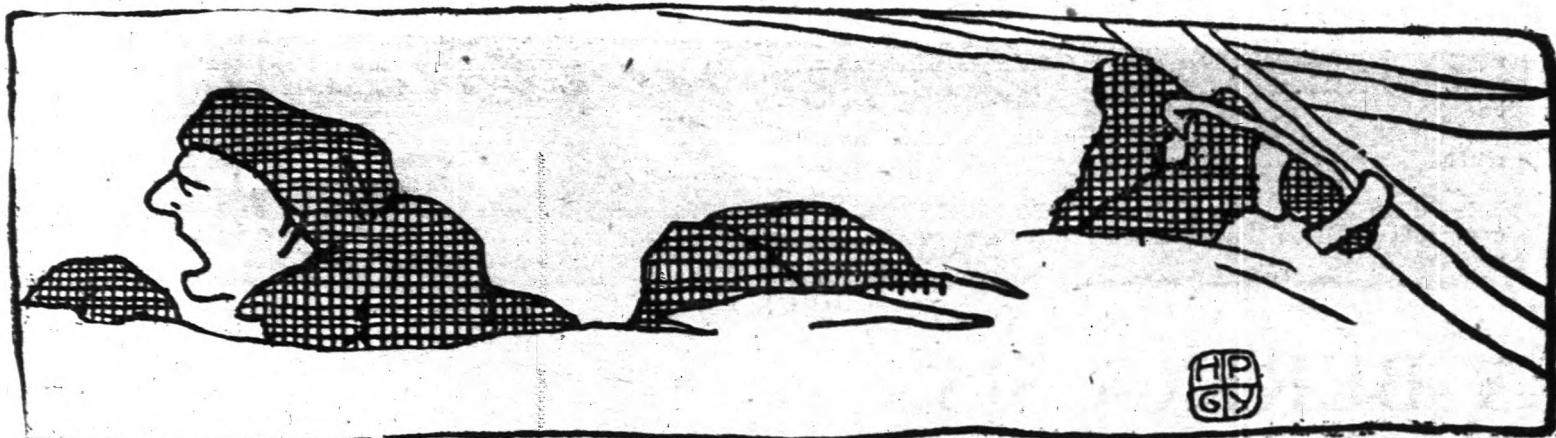
Csákány András megint csak morgott s még dühösebb volt az urfira. Valahogy nem is bánta volna, ha tisztességesen kifordítja a kocsiából. Ha nyakát törí az urfi, nem érdemelt jobbat. Így elszólítja a maga dolgától a szegény gocsist és miért? Talán valami asszonyhoz viteti magát, hiszen ebben a városban mindenki asszonyhoz megy. Törné ki a nyakát, valahány urfi asszonyhoz iparkodik. Bestiák!

Valahol, a külvárosban az urfi megállította a kocsi, leugrott s eltűnt egy bérházban.

— Asszonyhoz ment! — gondolta Csákány megátalkodottan. Hogy az urfi eltűnt, a kocsis megint szeretettel tudott bánni az állatjával. Megsimogatta a fejét, mintha egészen az ő akarata szerint eszelekedett volna a ló, amikor mindenáron neki akart menni valaminek, ha ember, ha villamos.

A füléhez hajolt, úgy kedveskedett az állatnak:

(Folytatás a 14. oldal)

KÉTSÉGEK

Angolból fordította:
Szász Zsomborné

Egy asszony íróasztala mellett ült, a szoba szegletében; mögötte vigen lobogott a kandalló tüze. A szobaleány bejött s egy kártyát nyújtott át.

— Mondja meg, hogy dolgom van, két órára készen kell, hogy legyen ezzel a cikkel. Most nem fogadhatom.

A szobaleány visszajött. A vendég azt izeni, hogy okvetlenül beszélni akar vele, nem fogja tovább tartóztatni, mint két percig.

Az asszony fölállt.

— Várjon a nyomdászfiu pár percig a kényszerre. A hölgyet pedig boesássa be.

Fiatallány lépett be, selyemruhában, prémes felsőben. Magas, karesu volt, szép szőke hajjal.

— Gondoltam, hogy mégis csak elfogad. Okvetlenül beszélnem kell...

Az asszony széket húzott a tűz elé.

— Gombolja ki kabátját, meleg van itt...

— Ugy vágytam, hogy beszélhessek önnel. Egyetlen az egész világon, aki tanácsot adhat nekem. Tudom, hogy olyan magaslatos, nemes gondolkodású, jó, más asszonnyal szemben!

Lükt. Szeme megtelt könnyel; elgondolkozva, öntudatlanul kezdte lehozni keztyűit kis kezeiről.

— Ismeri, ugy-e, X. urat? (Egy író nevét említette.) — Tudom, hogy munkájuk közben sokszor találkoznak. Arra akarom kérni, hogy etgyen meg érettem valamit.

Az asszony a kandalóhoz támaszkodva komolyan nézett rá.

— Anyámnak sem mondanám el, csak önnek, bár oly kevéssé ismerem. Tavaly nyáron meglátogatt, s egy hónapig volt nálunk. Sokat voltam vele. Nem tudom, hogy szerelmes volt-e belém, de láttam, hogy szívesen hallgatja énekemet, szívesen lovagol velem... Nekem pedig jobban tetszett, mint bárki más azelőtt. Da azóta, hogy visszajöttünk a fővárosba, sohasem jött felénk. Talán valami rosszat mondott rólam...? Ön ismeri, gyakran találkozik vele, tegyen kérem valamit érettem. Néha úgy érzem, hogy megbolondulok. Rettenetes dolog asszonynak lenni.

A másik elkomolyodva hallgatta.

— Most azt hallom, — folytatta a leány, — hogy egy más asszonynak szeretett. Azt mondják okos, ir. Rettenetes, belebolondulok!

Az asszony mereven bámult bele a tüszbe. Aztán a lány felé fordult.

— Igaza van, rettenetes dolog asszonynak lenni.

Pár percig hallgatott, aztán folytatta:

— Bizonyos benne, hogy szereti őt? Nemesak a fiatal leány felbuzdulása ez egy férfi iránt, aki híres és akiről most mindenki beszél.

— Ó, hiszen szinte megbolondultam! Heteken át nem aludtam. Ő mindenem. Ön, aki dolgozik, akinek munkája van, akinek csak barátai a férfiak, nem is bírja elképzelni, hogy mi az, amikor nem marad számmkra semmi más a világon, csak egy férfi.

— És mit tehetek én?

— Ah, azt nem tudom! Egy asszony mindig tudja, hogy mit tegyen. Mondjon neki valamit. Nem azt, hogy szeretem. Akkor unják meg a férfiak az asszonyt, ha ezt tudják.

— Ha beszélék vele, őszintén kell, hogy beszéljek. Barátom; nem csalhatom meg... Gondolt-e maga arra, hogy mi lenne, ha feleségül venné? Gondolt-e a hosszú, hosszú élere, mit együtt kell, hogy leéljenek, minden csillogás, minden romantika nélkül, nap-nap után egymás mellett, tisztán látva egymást? Vajjon akkor, amikor az élet alkonyán egymás mellett ülnek, elmondhatnák-e, hogy az élet gazdagabb és pompásabb volt, mert kézfogva járták be utait? Mellette tudna-e lenni, a mikor öreg, törékeny ember lesz, vagy betegágyon vergődik?

— Ó, hiszen mindennek fölött szeretem! Meg tudnék halni, ha csak egyszer hallanám tőle, hogy mindennek fölött engem szeret legjobban.

Az asszony közelebb lépett hozzá:

— S gondolt-e arra a másik asszonyra? Vajjon nem tudná-e az boldogabbá tenni őt?

— Ah, nincs asszony, aki olyan lehetne számára, mint én! Érette ének! Csak enyim legyen!

Arcát tenyerébe temette. Nem sirt, de egész teste remegett. Az asszony a leány vállára tette kezét. A szobában esőnd volt, csak az íróasztal órája ketyegett egyhanguan.

— Egy dolog van, amit megtehetek. Nem tudom, hogy lesz-e valami haszna, de ezt megtehetem.

Félrefordult.

— Ó, ön oly jó, nemes, oly végtelenül különbözik más asszonyoktól, akik csak magukra gondolnak. Köszönöm. Tudtam, hogy bizhatom önben. Anyámhoz sem tudnék annyi bizalommal lenni, mint önhöz.

— Most pedig menjen, mer sürgős dolgom van.

A fiatal leány megölelte s a selyemruha és prémes kabát kishunt a szobából.

Az asszony idegesen kezdett föl és alá járni, mind hevesebben, ugy, hogy homlokán kitört a verejték. Aztán íróasztalához lépett, amelyen egy darabka papírra írva állt: "Jöhetnek ma délután!" Mellette egy lezárt, megeimzett boríték. Fölszakította. A levélre csak egy szó volt írva: "Jöjjön!"

Összetépte a papírt s egy másikra ezt írta: "Ne jöjjön, sajnálom, el vagyok foglalva."

Aztán összecsavarta a kéziratot, borítékba tette a levelet s esőngelt a szobalányának.

— A kéziratot vigye a fiu a szerkesztőségbe s mondja meg a szerkesztőnek, hogy a cikk kissé megszakadt, de holnap jön folytatása. E levelet pedig adja be a 25. szám alá, amint ott elmegy.

A leány kiment. Az asszony pedig járt tovább föl s alá, görcsösen összefont kezekkel.

Két hónap mulva újra hevesen berontott hozzá a fiatal leány.

— Hallotta, ugy-e, hogy megházasodott. Vajjon igaz? Istenem, segítsen rajtam!

— Üljön le. Igaz.

— Rettenetes! Semmit sem tudtam róla. Mondja, beszélt ön neki valamit rólam?

— Nem, én azért nem láttam őt, hát nem beszélhettem. De amit lehetett, megtettem.

— Azt mondják, hogy még egészen gyermek, akit elvesz. S csak háromszor látta, mielőtt megkérte. Lehetséges-e?

— Ugy volt.

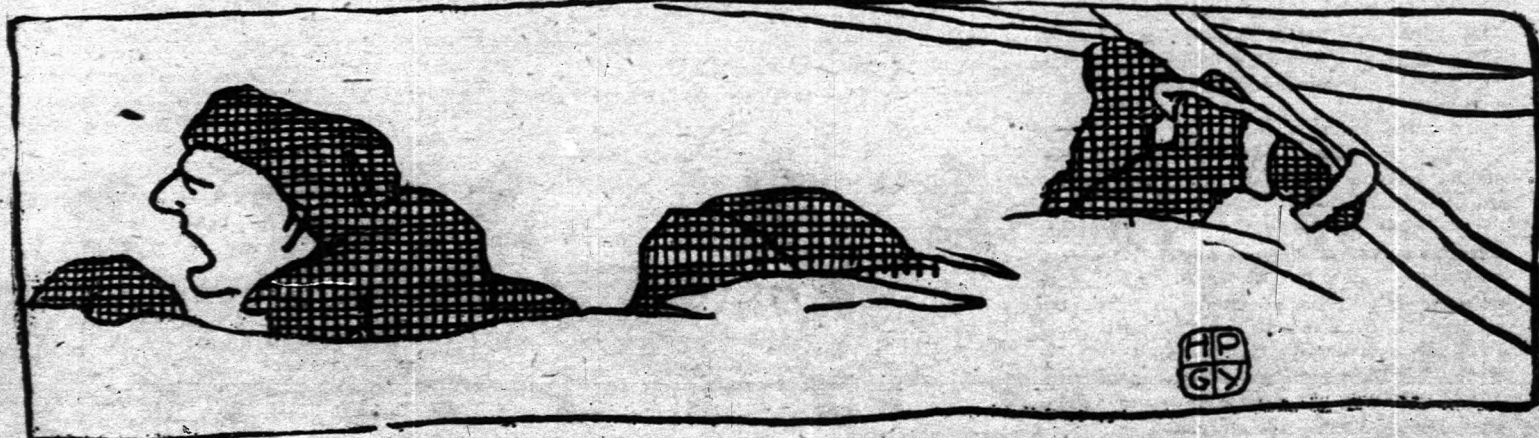
— Lehetetlen, hogy szeresse. Azt mondják, hogy csak pénze és rangja miatt vette el.

Az asszony hevesen közbevágott.

— Honnan veszi a jogot, hogy így beszéljen? Én ismerem, tudom, hogy neki semmi szüksége sincs rangra, pénzre, neki, aki nagyobb mindenkinél. Lehet, hogy idősebb asszonyok megesalták s szükségét érezték, hogy egy fiatalabbhoz forduljon, egy fiatalabbnál keresen vigasztalást. Az a leány szép és fiatal, családja nevezetes szellemi képességeiről. Ha egy kissé magához neveli, jobb feleség válhatik belőle, mint bárkiből.

— Nem, én nem birom elviselni a gondolatot. Ha arra a leányra gondolok, úgy érzem, mintha meg kellene, hogy haljak. Ön csak barátja volt, ön nem tudja ezt.

Az asszony halkán, esőndesen folytatta:

— S nem érez az iránt a leány iránt egy csepp meleséget sem, ha arra gondol, hogy ő lesz felesége, gyermekeinek anyja! En szeretném megölelni, megcsókolni, — ha megengedné. Azt mondják, olyan szép.

— En nem bírnám elviselni, hogy lássam. Megölné. S ők ma olyan boldogok!

— S maga nem akarja, hogy ő boldog legyen? Hát sohasem szeretne?

A leány kezébe temette arcát.
— Olyan borzasztó! Olyan sötét lett az élet. S mégis élnem kell év-év után, ezzel a maró fájdalommal. Bárácsak meg tudnék halni!

Az asszony elgondolkozva nézett bele a tűzbe.
— Vannak percek az életben, amikor mindent sötétnek látunk, a mikor nem találunk más kivézető utat, mint a halált. De ha elég soká várunk, évék után megjön a nyugalom. Talán nem minden történt úgy, amint óhajtottuk, — de a küzdelemnek vége van. — Az a nap talán hamarabb eljön, mint gondolja.

— Számomra sohasem jön el az a nap. En egyszer szeretek s azt sohasem felejtsem el.

— Nem a szerelem tölti be egyedül az életet. Van egyéb is, amiért méltó élni.

— Talán önnek. Nekem nincs semmi.

Föfállt.
— Mégis vigasztalás volt, hogy beszélhettem önrel. Ön mindig tud vigasztalást nyújtani. Örök re hálás leszek.

Az asszony megfogta kezét.
— Kérem valamire. Talán nem tudom egészen világosan megmagyarázni... Nagyobb esapás is érheti az embert, mint az, hogyha elveszti azt, akit szeretett. Ha álmidoztunk, hogy milyen legyen az élet és nem sikerült megvalósítani álmunkat, akkor föltámad valami, amit évék hosszú során át visszafajítottunk szívünkben s azt mondja: "Játszszék kiki saját kártyájával s nem törődjék azzal, hogy mi lesz szomszédjával! Kéki magának!"

Elhallgatott.
— Így érzem én most. Ha megígéri, hogy ha valaha egy asszony segítségért fordul magához, segíteni fog rajta és szeretni fogja én érettem, — ez vigasztalásomra volna. Akkor, azt hiszem, meg tudnám tartani hitemet...

— Oh, én mindenre kész vagyok, amire kér! Ön olyan jó és nemeslelkű.

— Jó és nemeslelkű! Ha tudná!... De most menjen, gyermekeim.

— Remélem, nem akadályoztam munkájában.
— Nem, az utolsó időben úgy sem dolgoztam. Isten vele.
A leány kiment. Az asszony pedig térdre borult széke mellé és sirt, sirt mint egy kis gyermek, akit megvertek s aki nem mer hangosan zokogni.

Eltelt egy esztendő. Ismét tavasz volt.
Az asszony íróasztala mellett ült és írt; mögötte vigan lobogott a kandalló tüze. Vezérekkel írt a szabadkereskedelmi és védvamos politikáról.

Bejött a szobaleány s az asztalra tette a postát. Ő csak írt tovább. Egyszerre a legfelső levélre esett a szeme. Letette tollát s fölszakította. A levélben ez állt:

"Édes barátom!

Azért írok, mert tudom, hogy örömet fog okozni, ha hall boldogságomról. Emlékszik-e, amikor a kandalló előtt azt mondta nekem, hogy csak várjak, várjak hosszú évékig s eljön majd az idő, amikor minden jóra fordul? Az az idő hamarabb eljött, mint reméltük. Muli téten mentem férjhez. Rómában a legjobb, legnemesebb, legnagyobblelkű férfihez. Most Firenzében vagyunk. Képzheti, milyen nagyszerű az élet. Most látom, hogy az a régi érzés csak egy fiatal leány álmidozása volt. Hálás vagyok, hogy fölébredtem álmomból. Isten nagyobb boldogságot tartott fenn számomra. Most már azt az asszonyt sem gyűlölöm többé. Mindenkit szeretek. És hogy van ön? Amint haza megyünk, meglátogatjuk. Remélem, hogy boldog munkájában s mások segítségében. Most már nem gondolom, hogy boldogtalanság asszonynak lenni; most úgy találom, hogy nagyszerű!

FÜZY ISTVÁN

Elvezi, ugy-e a szép tavaszt?
Odaadó és hálás barátomja.

E."

Az asszony elolvasta a levelet s aztán a kandallóhoz ment. Nem olvasta el még egyszer, hanem mereven bámult bele a tűzbe, göresösen harapdálva ajkát. Lassan darabokra tépte a levelet s darabjait egymásután a tűzbe dobta. Aztán visszautt íróasztalához s irni kezdett. Kis idő múlva karját a papírra tette s arcát belétemette, mintha aludnék.

A szobaleány kopogtatott az ajtón, hogy vár a fiu.
— Csak tíz percig várjon.
Fölvette tollát s irni kezdett: "Az ausztráliai kolóniák védvamos politikája könnyen megmagyarázható, ha meggondoljuk..."
S tíz perc múlva befejezte a cikket.

ESŐBEN

(Folytatás a 3. oldalról)

szagra. Sütik már bent a jó pesenyét. Nem eheted belőle, Toni! Kaphatsz a zsgából.

— De jó ez a nap — fordult Toni a jobbfelére. — Nem is gondolná az ember, milyen jól esik a melege. Másutt nem lehet ilyen ez a nap.

— Egyforma ez mindenütt.

— Akkor nem gyönne ide az egész világból ez a sok uri nép.

— Idegyön, mert nem tudja, hova tegye a pénzét.

— Hogy lehet annyi, hogy ne tudja, hova tegye. Nem is lehet annyi.

— Van a. Csak nem neked, meg nekem. Az ilyennek még az aprajából is csak itt-ott akad. Azér...

Ehharapta a szavát. Püfölte a kerekét, hogy csak úgy szikrázott. A foga közül mondta, hogy csak úgy félig-meddig lehetett megérteni:

— ...elgyön az asszony.

Mezitláb volt. Kövér, fehér lábba hozzátapadt a kerek kövekhez, amikkel ki volt rakva az udvar. Valahányszor egyet lépett, ivillant a szoknya alól fehér bőre. Mitru egy perere sem tudta levenni róla a szemét. Dühösen dolgozott, ha az indulatja után

mehet, hozzávágja az asszonyhoz a nehéz kalapácsot.

— Neked ünneped van, Toni? Mi lesz már azzal a kocsival?

Mondtam, hogy a mérnök ur. délután Kraljovicba megy. Mi?

Mitru alábujt a koci alá. A félvállával billentette föl a nehéz alkotmányt. Morgott valamit, de nem lehetett érteni.

— Mi? — ismételte az asszony és ahogy oldalt fordult, egész bokáig libbent fö a szoknya.

A kis faházból a Miss után kilohollak a kölykei. Hat gömbölyű, kerekfejű barna-fekete foltos, simaszörű jószág. Kergetőztek, hogy az asszony fölsikoltott örömeiben. Hirtelen hajolt le, hogy fölkapjon egyet, akkor meg látta a vért.

— Te már megint vért hánytál, Toni?

— Azt.

— Mondtam már neked, hogy ment a kórházba.

— Minek?

— Hogy meggyógyulj, te buta. Hányszor mondtam még, hogy menj a kórházba? Bemegy, meggyógyulsz.

— Nem vagyok én beteg. Ettől csak kitesztul az ember. Ami rossz vér van benne, az kigyön.

Ha kigyött, annak akkor kint a helye. En nem megyek. Majd lefekszek a jászolba, ha elvégeztem a dolgom.

— Te, Mitru, ni, azt akarom mondani, hogy éjszakára szállást adtam egy vándorlónak. Ott volt a konyhába, szállást kért. Elfér az istállóban.

— Ott pedig nem fér el. Adjának neki szállást a szobában, ha akarnak, ott nem alszik.

Mitru akkorát taszitott a kocsin, hogy májd földült.

— Össze akarod törni azt a hintót? Nem a tiéd, a gazdác, de nem kár érte, ugy-e?

A kis tarka kölykek kergetőztek, az egyik alábujt az asszony szoknyája alá. Ahogy meleg, kövér teste odaért a bőréhez, nagyot ugrott, amitől megint meglátszott a lába majdnem térdig. Fölkapta a kis, remegő jószágot, magához szoritotta:

— Te kis eudar... te kis undok...

Othagyta kocsisokat, bement a házba. Még visszazólt az ajtóból:

— Aztán bemenj délután, te Toni.

Már rég leeresztette maga után

az ajtófüggönyt, mikor még bámultak utána.

— Csak belekapott volna jól abba a meztelen bokájába az a kutya. Csak szemtelen tud lenni gy ilyen fehér nép, — ezt Mitru mondta.

Toni nem szólt.
Mitru leharapta a végét a szivarának.

— A miféltánknek nincs ilyen fehér lába.

— Nincs ám. Ott van a Blazsics leány, ne félj, olyan az egészen, mint a tej. Mint a cseppentett tej. Tiszta annak te mindene. Mindenit mossa.

— Moshatja. Ami uri, az mégis csak uri.

— Mind egyforma az asszony. Te talán még nem is voltál asszonnyal, Toni? Az lehet a te bajod, te bolond.

Toni nem felelt. Elfördította a fejét, mert a füsttől egyszerre megint érezte a nehéz nyomást a mellében. A fájdalomtól könnyek futottak szelid, barna szemébe.

— Kaphatsz annyit, amennyi kell. A Blazsics-leánynak szólhatok. Tiszta egy leány.

— Nekem nem kell.

— Talán apácának készülsz?

Férj: A szegény, ostoba férjeknek soha sincs igazuk.
Feleség: No no, nincs igaz!

Kis márványasztal.

Irta: Telekes Béla

Kis márványasztal homályos sarokban...
 Melletted olykor már csak én merengek.
 Valaha itt beh sokat álmodoztam
 Száz más asztalnál míg vigan s unottan
 Jó kávéházi vendégek fecsegték.

Nagy, zugó ardók tájáról az élet
 Engem e zugó nagyvárosba nyugtított;
 A te magányod kínált menedéket
 S akiknek utunk ide egybetévedt
 Egyként hajszoltunk rekonfajta üdvöt.

Ifjonti tűzben izzó szívvel, aggyal
 A zugó várost óraszámra járván,
 Lelkemből ha kitört egy-egy szilaj dal:
 Leírom hányszor csaltál be, kis asztal!
 Hány vers első megbíttja volt e márvány.

Rég volt... S ma is csak szegénység a főszem...
 De benn' drágáim vigan esicseregnek.
 Nem tudják mint kell olykor időtérnem
 Egy-egy dallal, akár valaha régen...
 Babér s arany mily nehezen terem meg.

Váras, váras, kis asztal, mint rég pusztán oltár...
 Mi, puppajid már mind rég szertementünk;
 Ki sírba tért, ki mint élőhalott jár,
 Ki nyegle nagyur lett, ki ércszobor már...
 E koldussoron csak az én szívem csüng.

Uj dalt, uj dalt a dalok piacára!
 Sicsis szívem, ma végezz még a dallal!
 Ólombetűs gép már kattogva várja...
 Ma is csak ott, csak ott vagyunk, — hiába, —
 Hol akkor voltunk, — én meg te, kis asztal!

A szépség-verseny eredménye

*A legszebb tizenkét
amerikai magyar hölgy.*

Az első díjat Domonkos Erzsike (Omaha, Nebr.) nyerte el.
A második helyre Róka Juliska (Lindora, Pa.) került.

Amikor a Szabadság vasárnapi melléklete es év január hónapjában a szépségversenyt megindította, nem is gondolt arra, hogy oly nagy sikert lesz annak, amelyre méltán büszke lehet az egész amerikai magyarság.

A mi célunk az volt, hogy ne legyen olyan viruló magyar leány és asszony az Amerikában, akinek a fényképe nincsen benne a Szabadság szépségversenyének pompás csokrában. Célunk az volt, hogy ismerje meg az amerikai magyarság önmagát, lássa, hogy milyen kínos, milyen erős érzelmek keverednek benne az amerikai magyar nők, és az egész világ, hogy az amerikai magyar hölgyek itt is méltán tarthatják a nemzet büszkeségét, hogy ne legyen egyetlen állampolgárunk, amelyből képviselve ne lennének a szépségversenyben a magyar nők. Össze hoztuk a nyugatot a kelettel, az északot a déllel, közelebb hoztuk egymáshoz az amerikai

magyarságot, hogy gyönyörködjenek sok szép asszonyban, viruló rózsaszálban. Tekintve azt a nagy érdeklődést, amely a szavazatoknál megnyilvánult, kénytelenek voltunk a kitűzött díjakban bizonyos változtatásokat tenni. Mindenek előtt megváltoztattuk az első alkalommal való elhatározásunkat, hogy csak hat díjat tűzünk ki. Ez ugyanis nem lett volna arányban azokkal a nagy számmal, amennyien részt vettek a szépségversenyben. Emért teljesen új díjakat tűzünk ki és más beosztásokat csináltunk. Tizenkét díjat szabtunk meg a legszebb tizenkét magyar hölgy részére, illetve azok részére, akikre olvasóink a leg több szavazatot adták.

Lezárva a szavazatokat, egy biztosítási, élen Dr. Cserna Endrével a Szabadság főszerkesztőjével, megállapította, hogy kik kapták a legtöbb szavazatot. Ezek szerint a díjak kiosztása a következőképpen történt meg:

1. díj: Domonkos Erzsike, Omaha, Nebraska. (Egy gramofon hat lemezzel.)	6. díj: Nyisztor Sándorné, Lackawanna, N. Y.
2. díj: Róka Juliska, Lindora, Pa. (Egy gramofon.)	7. díj: Bubicz Annuska, San Francisco, California.
3. díj: Bury Katicza, New York City. (Saját elajfestményű arcképe.)	8. díj: Varga Juliska, Cleveland, O. díj: Jakab Jolánka, New York City.
4. díj: Kállay Helén, So. Bethlehem, Pa.	10. díj: Hanák Ninuska, Detroit, Mich.
5. díj: Kish Apolonia, So. Bend, Ind.	11. díj: Galata Ella, McAdoo, Pa.
	12. díj: Boros Mariiska, Chicago, Ill. (Folytatás a 12-ik oldalon.)

A FICSUR

IRTA:
NAGY LAJOS

Mikor teljesen elkészült az öltözködéssel, még egyszer a tükör elé állt. Megsimogatta a haját, megtapította a kezefejével puha arcát, mert az majd kiesett a pirosságtól és mosolygott. Mindennel nagyon meg volt elégedve, nagyon csinos volt, jól festett rajta minden egyes ruhadarab. Különöse na lila nyakkendője volt pompás; mest kötötte föl először, kitűnően illett egyezően sötétszürke ruhájához. Még egyszer enyhén megnyitotta vérpiros ajkait, s mivel a fogai is kifogástalanul fehérek voltak, semmi igazítani valója nem akadt, indult; átment a homályos ebédlőn és gyengén kopogtatott a szalon ajtaján.

A szalonban ketten voltak, az atyja és az anyja. Az anyja, őszhajú, kővér és alacsony termetű, puderes arcú asszony, a zongora mellett állt, jobbajával könnyedén rátámaszkodva. Az apja, nagy kővér testű, császárszakállas ur, szemközt állt a nejével és halk hangon, a kezével gesztikulálva, beszélt.

A fiú lassan megnyitotta az ajtót, benézett a szalonba, aztán ismét betette az ajtót. Bosszusan mormogott, még a homlokát is összeráncolta, visszament a szobájába és türelmetlenül kezdett fel-alá járni. Erős lépteit alatt ritmikusan nyikorgott a padló.

Körülbelül tíz pere múlva megint elindult a szalon felé. Most már lágy zongorajátékot hallott, tehát most egyedül volt az anyja. Ismét kopogott és most frissen, határozottan nyitotta meg az ajtót. Az anyja ott ült a zongora mellett, pápaszemén keresztül, büszkén nézte a kottát és játszott.

— Bocssám meg, mama, hogy zavarlak, — szólt a fiú; — kérlek, adj nekem kölcsön száz koronát.

Az anyja abbahagyta a játékot, meglepődve nézett a fiúra. Igazított egyet a pápaszemén és szemrehányóan, de mégis szelid hangon, így szólt:

— Hát már megint elfogyott a pénzed?

A fiú mosolygott:

— Nem... Nem fogott el. Még van ötven-hatvan koronám. De ez a száz korona kell most... esa kaszért, hogy éppen nálam legyen.

— Ó, nem hiszek és már neked... Rossz fiú vagy... az apád most is panaszkodott rád.

— De ha mondom, megadom...

Est dures ingerültséggel mondta, aztán megkapta az anyja kezét és hízogően mosolygott rá és énekelve, gyerekesen kérlette:

— Drá—ága a—anyuská—ám, a—dj száz koroná—át... Csak szá—áz koroná—át.

Az anyja mintegy elérzékenyülve és csendesesen kacagott. Sólálta a zongora mellől:

— Oh te javíthatatlan! Lehet is neked ellentállni...

A fiú mosolygott, aztán hangosan, boldogan nevetni kezdett, majd egy divatos dallamot fújva keresztülvalóerezte a szobát.

Az anyja kitipeggett a szalonból. Pár pere múlva visszatért. Ahogy jötté jobb karját mereven lefelé tartotta, összefogta és a szoknyája redői közé szorította a kezét. Így rejtegette a pénzt. Tettetett szigorúsággal szólt a fiúhoz:

— Tartsd a kezéd!

— Itt van, nem disznóláb, — elménkedett a fiú és az anyja diszkrétan belenyomta a fiú tenyerébe az összehajtogatott százkoronást, közben az anyai szeretettől indított olyan mozdulattal nyomta meg a nyílt tenyeret, mint ahogy a tréfas "baraekot" nyomják a gyermekek fejére.

A fiú rögtön kihajtogatta a százkoronást, lobogtatta, kacagott és ismét valcerozni kezdett. Az anyja, tulzott ijedtséggel az ajkai csúcsorításával intette esöndre. A fiú elvalcerozott az ajtóig, ott hortelen megállt, kezesőket intett az anyjának — úgy, hogy a saját kezefejét csókolta meg — és egy pillanat alatt kint volt az előszobában. Az anyja még utána szólt, de ő ezt már nem is hallotta:

— Meg fogod ám adni! Tudod-e?

Fölvette az átmeneti kabátját, felhuzta tiszta, új és drága keztyűjét, meghuzogott az ujjain; fölött egy keménykalapot és távozott.

A lépcsőn értelmetlenül fütörészve, vidáman szaladt le... A kapuban még egyszer — immár utójára — megnézte a cipőjét s minthogy az most is kifogástalanul rényes volt, elindult befelé az Andrásy-uton. Szeptemberi este volt. Félkilenc körül járt az idő. Az aszfalt, mivel délután esett az eső, nedves volt. Szeptemberhez képest tulhideg is volt már, — éppen ezért kellett fölvennie az átmeneti kabátját.

Még sokan jártak, siettek az uton, sok leány iparkodott hazafelé... Ő könnyedén, frissen lépdelt és öntudatosan nézett el az emberek fölött. Most már nőknél járt az esze, nem nézett a szemközt jövők arcába. Alig haladt azonban pár percig, egy ismerőse, — magakorabeli fiatalember — üdvözölte és mosolygva állította meg:

— Szervusz.

— A—á... szervusz, — hangzott el a kölcsönös nyájas üdvözlés.

A cimora előékenyen szegődött kísérőtársul, udvariasan jobbról fogta a fiút, kedveskedően beszélt vele, — ahogy már az olyan ismerőssel és barátal szokás, aki gazdagabb, erősebb, akivel ajánlatos mindig változatlan jó viszonyban lenni.

A fiú elmondta, hogy: köszöni, nagyon jól van, hazulról jön, egyelőre a "Genova"-kávéházba megy, ahol találkozája van két barátjával. Rendesen ott szoktak vacsora után pikkolózni s onnan mennek tovább szórakozó kirándulásukra. Leggyakrabban kocsiznak egy órát, vagy akár tovább is, addig, amíg csak valami kellemesebb, sőt "érdemlegebb" szórakozást ki nem talál. Kár, hogy már itt az ősz, bezárultak a nyári szórakozó helyek, — azokban mégis jobban agyon lehetett ütni az időt. A nők is szebbek, ingerlőbbek nyáron.

Egy kabaré-színésznőt üdvözölték most mind a ketten. A nő nyájasan, mosolygva bólintott. A fiú megkérdezte a cimboráját:

— Te is ismered?

— Hogyne... Ki nem ismeri?... Egy kis pénzt már én is elpeztogtém vele.

— Én megpofoztam egyszer. Adtam neki két olyan pofont, hogy most is élvezet rá gondolni.

A társan kacagott:

— Ugyan... Ne mondd!... És mégis fogadja a köszöneted?

— Hogyne... Hát nem ismered ezeket?... Örülne, ha szóba állnaék veled.

— De hát, hogy történt az eset?

Hát úgy, hogy mégkezdő libakorában a barátnőm volt... Olyan csitri módon öltözködött, tudod... Az anyjánál lakott, igen szerény volt, én pénzt nem adtam neki soha... legfeljebb néha valami keveset... Egyszer elmegyek hozzá, hát elővesz egy új kalapot, mutatja és kérdi, hogy szép-e...? Kértem, hogy honnan vette... Azt mondja, hogy hát így meg úgy, én nem adok neki soha pénzt, nincs semmije, nem tud magának venni semmit, hát megtetszett neki ez a kalap és megcsalt, csak hogy megszerezhesse... De azért engem szeret, — hogy ne haragudjak... és így zengett... Én erre dühbe jöttem, mondtam neki, hogy a fene egye meg és két jó pofont adtam neki. Ő elkezdett bögni, én pedig otthagytam. Azóta persze feléje se mentem, nem is beszéltem vele... Pedig majd meggedbed értem a kis taknyos...

A "Genova"-kávéház elé értek. Itt elváltak. A társ indult visszafelé. A fiú üdvözölte a két barátját, akik már ott ültek a terrazon, öblös nádszékekben, felöltösen, felhajtott gallérral.

— Fáztok... gyerekek?

— Nincs valami meleg.

— Sőt, jó hideg van... Benézek... mindjárt jövők. Azalatt rendeljétek meg a pikkolómat.

Bement a kávéházba, körülnézett, egy asztalnál egy kiváltársát látta.

— Jó estét. Hogy van?

— Hát csak ugy rondán.

— Már megint. Maga mindig jajgat...

— Bizony jajgatok, a fene egye meg.

— Miért?... Nincs pénze?

— Az sines. Meg aztán itt a hideg, se felöltöm, se őszi ruhám, se télikabátom. Azon-

kívül, amit rajtam lát, csak még egy nyári ruhám van, az is a zálogházban van.

— Hát csináltasson... Csinál a szabó hitelbe.

— Dehogyn csinál. Már egymásután négy részlettel adósa maradtam.

— Hát miért nem fizetett.

— Mert nem volt miből. Másra kellett a pénz.

(Folytatás a 14-ik oldalon.)

HISZED-E?

*Ha néha ugy melletted üldögelek,
Tétova arccal, némán, komoran,
Tudod-e, édes, jóságos szerelmem,
Miért vagyok oly zord, oly szótalan?*

*Hiszed-e, hogy ujjongó dalt dalolva,
Minő nem is tör emberajkra tén,
Epp akkor száll át lelkedhez a lelkem,
Derős boldogság szép tündér-távan.*

*S szilaj karral, ha aztán átkarollak,
S füledbe lázas mámort suttogok,
Tudod-e, édes, jóságos szerelmem,
Eszvesztő kedvem így miért lobog?*

*Hiszed-e, hogy ilyenkor száll a lelkem
Tépett szárnynyal, némán, éjszai tavon, —
Hogy épp ilyenkor érzem, mint borul majd
Dübörgön rád, vagy rám a sirhalom.*

Telkes Béla.

ASSZÖNYÖK LÁNYOK

A RÓZSÁSKERT.

Irta: MÜHLE ÁRPÁD

HOGY miféle formájú volt a régi magyar kert, arról keveset tudunk. De hogy mily virágokat szerettek az udvarházat és kastélyok urnői, arról egész lajstromok maradtak ránk. Persze a régi kert nem oly változatos, mint a mai vidéke világátja, hol miféle virág nőtt leginkább az emberek szívéhez. Egy bizonyos: a róza semmi uri kertből nem hiányzott.

És ma sem hinyozhat. Bivös szépségével ma is királynője a kertnek. Gazdag s gyengéd formái, tüzes, báronyos, hol pedig leheletes színei semmi mással utól nem érhető hangulatot adnak a kertnek. Illata páratlan. Magasztalásával tele van minden nép költészete. Csoda-e, ha a modern kertész művész-keze rajongással munkálkodik azon, hogy fáradhatatlan nemesítéseivel egyre fokozza, meglepően kombihálja, új harmóniákba szedje a rózsák királyi eregyeit?

S nőtön nő az új, a még szebb, a még érdekesebb rózsák száma. A magam rózsáskertjében sok száz fajban és változatban diszlik. S mindenfelé, a magyar városokban és falvakban gyarapszik a rózsák nemes amatőrjeinek száma.

Nem terjeszkedhetem ki arra, hogy az egyes fajokat itt egyenként bemutassam. Néhány kép szolgál mutató gyanánt. S talán ennél jobban érdekli a szíves olvasót az, hogy miféle praktikkával kell a rózsát gondozni, ápolni. Hisz a fajokban a maga izlése szerint szabadon válogathat. De a legnemesebb faj sem okoz gazdájának gyönyörűséget, ha szakértő ápolás híján megakad a fejlődése s a rózsától nem váltja be azt, amit híres neve ígért.

Már a talajnak is van hatása fejlődésére. Ne feledjük, hogy a rózsák eredetileg hegyi növény, a puszták agyag, a lúp, a tulságosan nyirkos talaj tehát nem felel meg neki. Legjobban szereti a kissé homokos, porhanyó, tevényes-agyagos földet. De a legkedvezőbb talajon sem érünk eredményt, ha nincs ott elegendő levegő és nap-sugár.

TUDJA A KÖZMONDÁST.

Krumplivermet ásatott a gazda a Csóri pürdájával.

Alighogy elkészült vele a gyerekek, hát telerakták krumplival.

Nem rest a kölyök, belemászik a verembe, hogy vacsoráta legyen a putriban sült krumpli.

De rajtakapja a gazda és lekiált:

— Oh, te akasztófára való beste! Hát mit csinálsz abban a veremben, mi?

— Beleestem gazd' uram, beleestem! Hiszen teesdik tudni, hogy a krumpli másnak vermet és magá csik bele.

A rózsabokrot vagy fácskát, ha magunk nem készítünk oltványt, készen nemesítve vesszük; a választék oly bő, hogy kiki kielégítheti a maga egyéni ízlését. Gondunk legyen rá, hogy az olesón fölkinált, selejtes árutól őrizkedjünk, ha csak nem akarjuk, hogy rózsák helyett csupán tövist kapjunk. Az ép gyökerű nemes rózsátó sikerrel ültethető el épp most: más években, midőn hamarabb vége szakad a kemény télnek, már március közepén hozzáláthatunk a munkához. Ez pedig nem valami bonyodalmas feladat. Ha mindenképp elő akarjuk mozdítani a dus fejlődést, helyes lesz a következő rövid utasítást követni, amelyet hosszú gyakorlatból szűrtünk le.

A talajt jól megforgatjuk, mint egy félméter mélyre, hogy a felső tevény lejusson a gyökérhez s mindjárt kész táplálékkal szolgáljon. Ha a talajnak nincs elegendő tápláló ereje, megjavíthat-

juk komposzt-földdel vagy trágyával. De vigyáznánk kell, hogy ez teljesen érett legyen, mert ha friss a trágya, úgy azt megsínyli a rózsátó. Ültetés előtt a sérült és vastagabb gyökereket visszametsszük, a hajszálgyökereket azonban nem bántjuk, mert a növény ezek segítségével szívja magába a táplálékot. A gyökéresomót földből s vízből készített hig pépbe mártjuk s elhelyezük a kiásott gödörbe. Porhanyó, szikkadt földet morzsolunk a gyökerek közé és köré, azt lenyomkodjuk, egy réteg trágyát teszünk rá, de úgy, hogy a törzshöz ne érjen s újra földdel borítjuk. Ha most itt jól meglocsoljuk a talajt, úgy a friss föld kissé besüpped, újra földet teszünk rá, úgy, hogy a törzs körül kis mélyedés maradjon a további öntözésre. Ezzel az ültetés munkája be is van fejezve.

Ha nem bokrot, hanem fácskát ültetünk, úgy az elültetés előtt

karót verünk a gödörbe, úgy, hogy az mintegy öt centiméternyire essék a tőtől: ehhez kötjük aztán fűzesszővel vagy hánccsal a fácskát.

Őszi ültetésekor mündezeken kívül még le kell szedni a leveleket és vissza kell metszeni a vékonyabb ágakat.

Az új ültetésű rózsáknak rendszeres öntözést kell hagynunk meg, ezeket egy szemre metsszük vissza, ha gyengébb, háromra, ha erősebb.

Most következnek rózsátóveink rendszeres ápolása, amely esékély fáradsággal jár s egyszerű. A rózsától is, mint minden növénytől, első sorban távol kell tartani a neki ártalmas élősdieket, a hernyót, a tetűt, kabócát, eserebogarat. Hogy a fejlődés gazdag legyen, ügyelnünk kell arra, hogy vadhajítás ne maradjon a tövön. A rózsafélék szeretnek törni, tehát a nemesítetlen részről friss hajtást növesztetni: ezeket éles késsel simán, tövön le kell vágnunk. Az ápolás további tennivalója az öntözés. Nyáron, s szárazság idején hetenkint legalább egyszer alaposan meg kell locsolni minden tövet s vízzel kell permeteznünk, — száraz időben naponta is — a lombot. Ha többször viritó fajtával van dolgunk, úgy minden virágzás után vissza kell metszenünk az ágakat a legelső szemig, a gyenge hajtásokat pedig egészen le kell metszenünk.

Ősz végén elő kell készítenünk rózsátóveinket a téli pihenőre. Lombjukat leszedjük, érletlen hajtásaikat levágjuk. November második felében kezdődik a teletetés munkája. A bokorrózsát földeltjük földdel, mint a szőlőt szokás, még pedig valamivel magasabbra, mint ahol a következő évi metszést végezni fogjuk. A rózsafácska törzsét lehajlítjuk a földre, koronáját földdel borítjuk s a fagy ellen fenyőgolyóval vagy szalmával takarjuk be.

Március második felében vége a teletetésnek. Töveinket kibontjuk, a vegetáció megindul s nyáron újra rózsától pompáznak kertünk.

POGÁNY SONKÁK.

A plébános uramnak baja történt közvetlen husvét előtt, elhullt egyik malaca.

Hát odaajándékozta a morenak.

Nagyon megörült neki a more, de bizony hamar alább szállt az öröme, mert furesa szaga volt annak a döngnek.

Másnap benyit a rajkó a plébánoshoz és hozza a négy sonkát.

— Mi kell azzal a sonkával? — kérdezi a plébános.

— Iszentelti ázs apám, hogy tessék keresztvizs alá tartani ezst a négy sonkát, mert nagyon pogány ságá ván!

FIATAL EMBER. — A kérdézet üzenet nem Barbertonba szállott. Más vidékre üzent ez alatt a cím alatt Terka néni.

P. M. M. A legokosabb, ha társaságba fog járni. Itt, Clevelandban éppen úgy történik ez, mint másutt. A fiatalembernek a tekintetben könnyű a dolga. Oda mehet, ahova akar. Amint egy-két barátot szerzett, már nagy ismeretségre tehet szert. Menjén el magyar mulatságokra is. Sok szerencsét! Terka néni köszöni a karácsonyi jókívánatokat.

GYÖNGYVIRÁG. — 1) Mivel nem tudom elképzelni, hogy fiatal leány hogyan beszélhet fiatalemberrel bemutatás nélkül, nem tudok válaszolni a kérdésre sem. — 2) Tizenhat éven alul semmiestre, de leghelyesebb, ha csak tizennyolc éves korában kezd. — 3) Szabad, de jobb, ha nem sétál. A séta nem lehetetlen kellemes, amilyen kellemetlen a pletyka lesz. — 4) Lehet, de jobb, ha még nem olvassa. — 5) Utcai ruhában. — 6) Nem divat.

TUDNIVÁGYÓ. — Ha ön a vibrációs géppel masszírozza az arcát anélkül, hogy szakértő embertől megtanulná előbb az arcmasszázs alapelemeit, abból ugyan jó nem fog kisülni soha. De valami nagyobb kárt sem csinálhat magában. A készüléket kezelni gyerekként. Azonban azt, hogy az arcon merre, hová, hogyan vezetse, biz azt szívesen mutassa meg önnek valamelyik doktor, lehetőleg bőrgyógyász-szakember. Az arcmasszázsról pedig ezennel ismétlem, amit már annyiszor mondtam: csakis orvosi felügyelet alatt, orvosi vezetéssel és ellenőrzés mellett lehetséges sikeres bőrhámlasszást végezni. A szereplők közül a felületesebb fajta elmegy, a mélyebbje halványabb lesz. A szereplő igenis nem a bőr alatt, hanem annak legmélyebb rétegeiben ül. Hogy pedig ön azt tölem kéri számon, amit némely hirdetésben olvasott, kicsit naiv dolog.

MINDENKIT ÉRDEKEL AKI HAZA LEVELET IR

Legérdekesebb az oly levélpapir, melyen a levélíró fényképe is a levélolvadó szemé előtt van, a melylyel úgy tűnik fel, mintha személyesen mondaná, a mit ír. Ez nemcsak érdekes, de megható s egyuttal emlék is. 24 darab levélpapir, mindegyiken az ön egyes, páros vagy családi fényképével és 24 boríték két dollár. Lakodalmi vagy csoport képről egyeseket kifizényképezni vagy 2 képet összetenni 50 centtel több. Beküldött fényképét rendelésével 10 nap alatt visszakapja. Ha ismerősei között 5 rendelést összeszed, ön rendelését ingyen kapja. Rendelésével fényképét és a pénzt küldje be. Szenczy, c/o Mató Mfg. Co. 130 First Avenue, New York, N. Y.

Rejtvények.

1. PÓTLÓREJTVÉNY.

- okos
- kos
- áb
- al
- stya
- alamb
- jság
- árom
- kes
- erem
- telka
- elek

2. SZÁMTANI REJTVÉNY.

Egy gyermek be akart menni a gyümölcsös kertbe, amelyiken három ajtó volt és mindeniket egy-egy törpe őrizte. Az első kapunál így szólott hozzá a törpe:

— Minek akarsz a kertbe bejutni?
— Almáért megyek.
— Jól van, válaszolta a törpe, — ha nekem adod a háromnegyed részét annak, amit szedni fogsz, bemehetsz. Így válaszolt neki minden törpe, mikor a másik két kapunál is kísérlesezett és aztán bement. Amikor vissza jött, mindeniknek odaadta az almák háromnegyed részét és szomorúan ballagott haz egy almával, mert neki csak ennyi maradt.
Hány almát hozott ki a kertből?

3. TRÉFÁS KÉRDÉS.

Mikor hét a-fele tizenkettőnek?
December 21-én megjelent számunkban nem volt rejtvény-rovat.

MILYEN KIVANCSI.

— Nézze csak hordár: nekem már egy egész év óta olyan feltűnő ez az épület... Nem tudja, hogy mi lehet?
— Hogyne tudnám. Az kérem az egyetem.

OKOS VÁLASZ.

Tanár: És mi történt az elvesztett csata után?
— Az elvesztett csata után a szerezésnél hadvezér az első éjszakát kúszgátszóban, a másodikat már Bécsben töltötte.

NOVÉRI
Megvan-e az az egészséges, szíves és boldogság, melyhez a természet törvényei értelmében joga van? — Ha nincs, akkor írjon fontos leírásokat tartalmazó utmutatásunkért. INGYEN KÜLDJÜK.
JUVITO LABORATORY,
Dormon Branch 101., Pittsburgh, Pa.

IKREK.

— Nézze csak szomszédaszony, mennyire hasonlít ez a két fiu egymáshoz.
— Tényleg! De különösen a Pistike!

Mutatok itt egy szép pamlagot, ez jól illik a székekhez. — I show you here a nice sofa, it matches well the chairs. — Aj só jó hír e nájsz szófa, it mecsesz vel di cersz.

Most mutasson nekem egy pár vaságyat! — Show me now some iron bedsteads. — Só mi nau szam ájrn bedstedz.

Két serpenyőre van szükségem! — I need two roasting pans! — Aj nid tú rósztng penz!

Hogy ez az üst? Hány gallon fér bele! How much is this kettle. How many gallons does it hold?

— Hau macs iz disz ketl! Hau meni gelonsz dóz it hóld?

Ezek a vedrek itt érnek-e valamit? — Are these pails here worth anything? — Ár diz péisz hír vort enitng!

Van-e egy szitája? — Have you got a sieve — Hev jú gat e szív?

Es most adjon egy reszelőt és egy tölcsért! — And now give me a grater and a funnel! — End nau giv mi e gréterf end e fanell!

Étel és ital.

Ajóka, anchovy (encsovi); alkohol, borszesz, alcohol (elkohol); almáslepény, apple pie (epl páj);

ángolna, eel (é); aludt tej, sour milk (szaur milk);

apró jószág, foul (foul), poultry (póltr); ásványvíz, mineral water (míneral vader);

aszalt, cured (kjurd), dried (drájd); asztalibor, table wine (tébél vájn);

ázalék, vegetable side dishes (vedzetébl szájd disesz);

bábkalács, gingerbread (dzsindzserbred), gingereake (dzsindzserkék);

báránysült, báránysült, lamb's meat (elmzmít), roast lamb (rószt lem);

becsinált, stew (sztú); befőtt, preserves (prizervsz); behűteni, to cool in (tu kúl in);

bőzacom, frogslegs (fragz legsz);

besózni, to cure (tu kjúr), to pickle (tu pikl); bor, wine (vájn);

boróka pálinka, gin (dzsin); borjúhús, borjushús, borju pesenye, veal (vél), roast veal (rószt vél);

borjumell, töltött, stuffed breast of veal (sztaft breszt af vél);

borju comb, leg of veal (leg af vél);

borjumáj, calf's liver (káfsz liver);

burgonyaleves, veal cutlet (vükatlet);

borjuvesés, roast loin of veal (rószt lojn af vél);

borraváló, tip (tip); böjtnap, day of fasting (déz af fesztng);

nagybőjt, lent (lent); burgonya, krumplics, potatoe (pótéto);

cukor, sugar (suger); cukor-sütemény, sweet cakes (szvít kóksz);

esemege, dainties (déntisz), dessert (deszert), sweets (svítsz);

esemegeárus, confectionary (konfeksnéri), delicatessen store (delikateszn sztór);

csibe, chicken (esikn), a broiler (e brojler);

csibesült, csibepesenye, roast chicken (rószt esikn);

csibeleves, chicken broth (esikn brat);

csorkebecsinált, chicken fricasé (csikn frikaszé);

csont, bone (bón); csokoládé, chocolate (csaklet);

csöröge, fritters (fritersz); dagasztani, gyurni, to knead, the dough (tu nid, di dó);

csuka, pike (pájk); déleléd, midday meal (midéz ml);

déli gyümölcsök, southern fruits (szadern frutsz);

disznóhús, pork (pork); disznósir (lard (lárd);

disznóláb, pigsfeet (pigzfít); disznósült, roast pig (rószt pig);

sült malac, roast suckling (rószt szakling);

ebéd, dinner (diner); ebédelni, to dine (tu dájn);

ecet, vinegar (viniger); édes, sweet (szvít);

A 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. és 12-ik díjak nyertesit egy-egy olajfestmény-nyelj utalmastuk meg.

Különös elismerést érdemel az utánuk következő huszonöt legtöbb szavazatot kapott magyar hölgy:

- Dely Lidia, Cicero, Ill.
Hodza Helén, So. Bend, Ind.
Mokry Ferencné, New York City.
Nagy Gizella, Carteret.
Horváth Béláné, New Brington.
Mrs. Irma Luck, New Huntington, W. Va.
Tomcsányi Annuska, Export, Pa.
Hanák Juliska, Detroit, Mich.
Péter Pirooska, Hutchinson, W. Va.
Popovits Margitka, Chicago, Ill.
Molnár Karolin, So. Bethlehem, Pa.
Padlovits Mariska, Bridgeport, Conn.
Bagjos Erzsike, Racine, Wis.
Bikaly Irénke, Canton, O.
Marosán Mariska, Buffalo, N. Y.
Trikal Margitka, So. Bend, Ind.
Kövr Mariska, Sidney.
Mrs. Pápay, So. Bend, Ind.
Valkóczy Mariska, Perth Amboy, N. J.
Choban Juliska, Akron, O.
Hudár Boriska, Steubenville.
Kény Irénke, Indiana Harbor.
Tóth Juliska, McAdoo, Pa.
Sándorfy Anna, Uniontown, Pa.
Nagy Juliska, Chicago, Ill.

Végül határozottan felül kaptak meg szavazatot a következő bájos magyar hölgyek:

- Ellis Annuska, Warren, O.
Soltész Mariska, Trenton, N. J.
Mészáros Katicza, Lakewood, O.
Óry Margit, So. Bend, Ind.
Féder Margitka, Toledo, O.
Krajesics Annuska, So. Bend, Ind.
Molnár Annuska, Wheeling, W. Va.
Vilinszky Mariska, Zanévsville.
Sladovits Mariska, Saginaw, Mich.
Mowring Vilmoska, Milwaukee, Wis.
Nagy uliska, Drakes.
Horváth Irmska, So. Bend, Ind.
Tischler Sárika, Pittsburgh, Pa.
Mrs. Sophie Kiss, Orenco, Oregon.
Hajas Ilonka, Cleveland, O.
Mrs. B. Newman, Woodlawn.
Antal Gizella, Gary, Ind.
Kocsik Rózsika.
Varga Zsuzsika, McAdoo, Pa.
Galajda Mariska, Cleveland, O.
Nagy Pirooska, Philadelphia, Pa.
Tomcsányi Mariska, Export, Pa.
Aranyos Margitka, Westfield, Texas.
Horváth Irénke, McAdoo, Pa.
Szakács Erzsike, Youngstown, O.
Deszpolth Annuska, Barberton, O.
Vajda Erzsébet, Akron, O.
Drosdick Iduska, Reding, Pa.
Vaszary Jánosné, So. Bend, Ind.
Óry Flamm Károlyné, Pittsburgh, Pa.
Horváth Ernőné, So. Bend, Ind.
Dóza Olga, Cleveland, O.
Fehérvári Sándorné, Sliant, Mich.
Dér Mariska, Granite City, Ill.
Balázs Erzsike, Cleveland, O.
Heffler Rózsika, Keasbey, N. Y.
Zékány Péterné, Cleveland, O.
Veréb Etelka, Monessen, Pa.
Molnár Mariska, Smithdale, Pa.
Kopcsa Erzsike, So. Bend, Ind.
Gyarmati Erzsike, Kearsarge, Mich.
Csombók Eszter, Buffalo, N. Y.
Semenkár Jucika, Lucerne Mines, Pa.

BECSÜLETBELI ÜGY.

Diák: Kedves apám, egy becsületbeli ügyben kérek öntől tanácsot.
Apa: Nos? Hány koronáról van szó?

Magyar nők figyelmébe.

Valódi Hazai mintás fejkendőket kaphatnak a pénz előzetes beküldésével a következő árakon:
SELYEM színekben \$1.50, \$2.00 és \$2.50
KAZSMIR színekben \$1.50, \$2.00 és \$2.50
GYAPJU DELEN színekben \$1.50, \$2.00 és \$2.50
FEL. DELÉN színekben \$1.00, \$1.25 és \$1.50
ROJTOS SELYEM FEJKENDŐK \$2.00, \$4.00 és \$6.00
ROJTOS, NEHEZ SELYEM VÁLKENDŐK \$10.00 és \$15.00
ROJTOS GYAPJU FEJKENDŐK pépita, barna és szürke színekben \$1.50
ROJTOS GYAPJU TELI NYAKKENDŐ, pépita, barna és szürke színekben \$2.4, 5, 6 és felebb \$10.00-ig
44 inch nagyságú VALÓDI HAZAI MINTÁS, mosható vászon, színes KÁVE ABROSZ \$2.50 és \$3.00 darabja.
Tegyen egy próba-rendelést, az árut bérmentve küldöm és nem tetszés esetén becséreltem vagy a pénzt vissza küldöm.
Kendő-rendelésnél kérem a színt megjelölni és a pénzt mellékelni. — Viszonytalanul nagy wholesale áru.
JOSEPH PALMER
285 West 34th Street, New York, N. Y.

1920?

Most jelent meg az 1920. évre szóló nagy képes árjegyzékem mindenféle valódi hazai ékszerrel, tájéktárral, hangszerről és sok más valódi hazai különlegességről. Ne gondolkozzon azon, hogy mivel lepje meg kedveseit, hanem kérje ezt a nagy képes árjegyzéket, mit bárhol ingyen küldök.
Amerika legnagyobb magyar áruháza.
EMIL NYITRAY
224 EAST 19th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET.

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk. Anyagiilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILARD.

Alaptőke, tartalék és betétek összege \$2,124,426.00

Általunk kiállított betétkönyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatostul visszafizetjük. Pénzküldés Magyarország minden részébe a legolcsóbb napi árfolyam mellett.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK

FŐÜZLET: A Bankpalotában 10 EAST 22nd STREET, NEW YORK, N. Y.

FIÓKÜZLET: 1597 Second Avenue, Corner 83rd Street

IRTA: CROKER

A világ...
A Biskay...
mértföld...
göttünk...
együtt...
kat s ke...
lyet fog...
egyik sa...
mindig...
s vadul...
A látóha...
sőt még...
rályok s...
Kiván...
nőmet, m...
tunk egy...
vehettem...
Evansné...
indulásu...
mikor a...
szálltunk...
hajó azon...
sabb hely...
uj ismer...
belül ne...
igen teki...
egy éves...
ugy láts...
hogy fi...
alább er...
kék gyap...
gás-vörös...
karta. D...
hanyagul...
az alacs...
két mély...
szem sug...
volt e p...
megnyer...
mindjárt...
csakham...
mat és...
Evans...
unokanő...
Kissé...
nagyne...
kott Ind...
már me...
sen ide...
gásukb...
kenység...
tisztok...
sziszter...
lataink...
ismerjü...
és term...
Utítár...
vedező...
löttünk...
szott, ...
időzne...
gig s...
s rean...
— P...
ledkezt...
mondta...
dofkott...
gyorsan...
ember...
Itt-va...
kemi-n...
só jár...
egy h...
— ...
san m...
sem y...
elitel...
— ...
san, ...
merét...
ideje...
kiesik...
térék...
a ke...
ka lé...
a m...
Mo...
ban...
gond...
szel...
pedig...
virra...

IRTA:
CROKER M. B.

JASRA GYÖNGYÖK

FORDITOTTA:
NOVELLY RIZA

A vihar végre lecsendesedett. A Biskaya-öböl már jó kétszáz mértföldnyire maradhatott el mögöttünk, mikor utitársnőmmel együtt elhagytam szűk kabinunkat s kendőbe burkolódzva helyet foglaltunk a társalgó terem egyik sarkában. A tenger még mindig áldozatra éhesen zugott s vadul ostromolta hajónkat... A látóhatáron sehol egy vitorla, sőt még a hajók hű kísérői, a sirályok sem mutatkoztak.

Kíváncsian szemléltem utitársnőmet, mert bár napok óta lakunk egyazon kajútban, csak ma vehettem őt jobban szemügyre. Evansnét — így hívták őt — elindulásunk estéjén láttam először, mikor a Tilbury-öbölben hajóra szálltunk. A vihartól hányatott hajó azonban nem a legalkalmasabb hely ahhoz, hogy az ember új ismeretéseket kössön. Körülbelül negyven éves lehetett, — igen tekintélyes kor egy huszonegy éves leány szemében, — s úgy látszott, nem is igyekszik, hogy fiatalabbnak látszék, legálább erre vallott rossz szabású kék gyapotruhája s a csunya sárgás-vörös kendő, amely vállait takarta. Dus, gesztenye-barna haját hanyagul hátrasímitva viselte s az alacsony, széles homlok alól két mélyenfekvő, rendkívül okos szem sugárzott elő. Ez a szempár volt e majdnem csunya s mégis megnyerő, kedves arc díszé s én mindjárt éreztem, hogy társnőm csakhamar megnyeri vonzalmamat és bizalmamat.

Evansné egyik ösmerősünk unokanővéreinek barátja volt. Kissé távoli összeköttetés, de nagynénémnek senkije sem lakott Indiában; viszont az ott élők már megszokták azt, hogy teljesen idegeneket vegyenek pártfogásukba s a legnagyobb előzékenységgel teljesítik pártfogói tisztókat. Mint egyneműek, természetesen hozzálltunk gondolataink kicseréléséhez, hogy megismerjük egymás izlését, nézetét és természetét.

Utitársnőm sokáig önfeledt, révedező pillantással nézett a körülöttünk tomboló habokra; látszott, hogy gondolatai máshol időznek. Végre felsóhajtott, végig simította kezével homlokát s reám pillantott.

— Bocsánat, hogy így megfélekeztem kötelességemről, — mondta mosolyogva — azon gondolkoztam most, hogy milyen gyorsan is múlnak az évek, ha az ember már túl van a harmincon. Itt van megint az újév, pedig nekem úgy tetszik, mintha az utolsó január elseje óta legfeljebb egy hónap múlt volna el.

— Akkor önnek igazán gyorsan mulhatott az idő... én sohasem vártam oly nehezen az év elteltét, mint most.

— Semmi sem mulik olyan gyorsan, mint egy London—Bombayi menettéri jegy érvényességének ideje. Otthon voltam az én drága kicsikéimnél s most ismét visszatérek az én jó uramhoz. Ah, ez a kettészakított család élet az átka lindiának!... Ön is bizonyára a multtal foglalkozott!

Mosolyogva ráztam fejemet.

— Ah persze, míg én a multban időztem, az alatt ön a jövőre gondolt. Az én életemnek legszébb napjai már rég letűntek, ön pedig még most várja, hogy felvirradjanak... Édes gyermekem,

— tette hozzá melegen megszorítva kezemet — lelke mélyéből kívánom, hogy az új év önnek csak boldogságot és meglepetést hozzon.

— Köszönöm a jókívánságot asszonyom s tiszta szívből visszonom.

— Ez az év nagy változást idéz elő az ön életében. Engem természetesen mindenbe beleavatnak... Ön azonban nagyon komolynak és szomorúnak látszik! Egy menyasszonyt boldognak, örömtől sugárzóknak képzel az ember. Ön fiatal; huszonegy éves, esinos és úgy tudom, ahhoz megy férjhez, akit szeret.

— Hiszen épen az a baj, hogy nem tudom, szeretem-e őt? — feleltem leplezetlen őszinteséggel. E vallomás szinte akaratom ellenére röppent el ajkaimról; hiszen ez a kérdés foglalkoztatta gondolataimat a négy hosszú napon át, melyet a gondos stewardess tanácsára ágyamon elnyulva töltöttem.

— Pedig ő az én mentőhorgonyom, — folytattam sóhajtván — az egyetlen ember ezen a világon, akiben bízhatom és remélhetek... De miért is alkalmatlankodom önnek és untatom az én kételyeimmel.

— Alkalmatlankodásról és untatásról szó sem lehet, édesem. Hát nem vagyok én most az ön pártfogója, mondhatnám anyahelyettese! Ön kissé levert... bizonyosan honvágy kínozza, ami még a tengeri betegségnél is rosszabb. Ilyenkor jól esik, ha szívünket kiönthetjük más előtt. Az

utóbbi napokban a rettenetes vihar még a legesekelebb szörnyeként is megfosztotta, olvasni sem bírt s ez az állapot a legjobb kedélyt is megviseli. Mondja el, mi bántja szívecskéjét, hiszen ön olyan boldognak s vidámnak látszott, mikor a hajóra szálltunk.

— Igaza lehet asszonyom, én is azt hiszem, hogy lehagoltsgomnak a sötét kabinban tétlenül eltöltött napok nyomasztó egyhangúsága az oka, — hagytam helyben sóhajtván.

— Ön tehát, amint látom, nem kedveli az álmodozást s elébe helyezi a tevékeny életet. Ami engem illet, én szeretem, ha néha zavartalanul gondolhatok s erre a legalkalmasabb helynek a nyílt tengert látom. Egy ilyen oceáni gőzös valósággal pihenőpont az ember életében. Az ember nyugalmát nem zavarják kellemetlen levelek és sürgönyök, nem rabja a társadalmi kötelezettségeknek s felszabadul hivatásának gondjai alól. Itt kedve szerint lustálkodhat, sőt udvariatlan is lehet, ha épen úgy tetszik. Ön itt nem más, mint egy szám, ha nem csalódom, a nyolevanas... De térjünk vissza a tárgyhoz. Ön gyermekem a jövőbe néz, míg én a multtal foglalkozom. Jöjjön kedvesem, mindkettőnknek jót tesz, ha elmondhatunk egyet-mást arról, ami a lelkünket nyomja. Kezdem én a vallomást!

— Oh igen, kérem asszonyom, igen! — válaszoltam meglehetősen lehagoltan.

— Nos tehát, amint ön talán

tudja is, a férjem az erdészeti hivatal alkalmazottja s fizetése nem a legfényesebb. Tizenkilenc éve vagyunk házasságban — dicsekvés nélkül mondhatom, — végtelenül boldog vagyok a férjem oldalán. A jó Isten három gyermekkel ajándékozott meg. Dick, Milly és Aubrey a nevük. Az én drága kis lányomat idegenekre kellett bíznom. Olyan esinos, élénk, szorgalmas gyermek!... Dick is derék legényke, csak hogy kissé könnyelmű és meggondolatlan; a hét éves Aubrey pedig, aki eddig még nem volt távol tőlem...

— Hangja könybe fult s egy pillanatra elhallgatott. — Ha a gyermekeimnél vagyok, a férjemért aggódom, — folytatta azután szemeit törölgetve — az ő oldalán pedig az én drága kincseim után vágyódom. Ilyen kínzó nyugtalanságban múlnak a napjaim s amellet az egészségem is gyöngy. Szívujom minden pillanatban elragadhat az enyémétől. Pedig mennyire nélkülözniék az én drágáim! De én rendíthetetlenül küzdök tovább; a jó Isten talán mégis meghallgatja fohászatát s megengedi, hogy ismét együtt lehessünk.

— Szívből kívánom, hogy teljesüljön az óhaja, — mondtam mélyen meghatva a szegény asszony bánatától.

— Még két év! Akkor azután Robbie leköszön állásáról s vissza térünk egyszersmindkora Európába. De milyen lassan mulik majd ez a két esztendő!... S most önön a sor, kedves kicsikém, mesélje el, mi nyomja szívecskéjét. Szentül hiszem, hogy bánata inkább képzelődés szüleménye... de azért csak mondja el bátran, ki tudja, talán segítségére lehetek valamilyen ügyben, édes anyja nem él többé!

— Szegény anyámat igen korán elvesztettem; még visszaemlékezni sem tudok rá. Jó nagybátyám magához fogadott s úgy bánt velem, mintha saját édes gyermeke lennék. Nagynéném is mindig jóságos volt irántam s unokatestvéreim is nagyon szerettek. Gyermekkorom valóban szép volt s én végtelenül boldog voltam. Unokanővéreim, Linda és Julia idősebbek, mint én, de Tom majdnem egykoru velem s mi elválaszthatatlan pajtások voltunk. Tizenötödik évemig olyan szabadon éltem, mint a madár. Ekkor nagybátyámnak eszébe jutott, hogy tanulnom kellene valamit s beadott egy intézetbe.

— Ideje is volt, — hagyta helyben Evansné határozottan.

— Egy müncheni nevelőintézetbe kerültem s itt öt évet töltöttem. Időközben a jó Isten magához szólította nagybátyámat. Ez volt ifjú korom első bánata. Szegény nagybátyám nagyon szűkös anyagi viszonyok közt hagyta vissza családját. A jó szíve sodorta őt a bajba: kezességet vállalt egy barátjáért s mikor az illető tönkrement, óriási összeget kellett érte fizetnie. Mintán sohasem tett félre egyetlen fillért sem, ez a csapás végkép tönkretette.

— Igen, igen, én is hallottam, hogy a Veverlyk értékes családi ékszerai és butorai mind-dobra kerültek, hogy kifizethessék azt az összeget, amelyért szegény Beverly jótállt.

(Folytatjuk.)

JÖNNEK

a levelek Magyarországból, lassan szállingóznak a hírek az óhazából, de mindegyik levél arról tesz tanúságot, hogy a míg a kommunizmus alatt volt bővíben pénz, de árucikk nem volt, addig most volna árucikk, de pénz nincsen.

Elöttem van egy levél, november 23-iki kelettel; ezt mondja: "nagyon nagy baj van. Nincsen Pénz. A míg a kommunizmus alatt pénz volt, nem volt áru. Most van áru, de nincs pénz."

Ezért

KÜLDJÖN PÉNZT

Magyarországba szeretneinek.

A tél hosszú és az idej tél szigorú. A pénzért otthon mindent vehetnek az otthoniak, a mire csak szükségük van.

Kérjen árajánlatot nagyobb összegű küldeményekre.

KISS EMIL BANKÁR

133 Second Ave., New York

1. és 12-ik
ünnepnapok
eg.
bel az utá-
több szava-
nd.
k City.
gton.
Huntington,
t. Pa.
ch.
W. Va.
Ill.
hem, Pa.
ort, Conn.
isc.
N. Y.
Ind.
mboy, N. J.
e.
por.
n, Pa.
aptak még
jos magyar
N. J.
od, O.
D.
nd, Ind.
g. W. Va.
ille.
w. Mich.
ukee, Wisc.
nd, Ind.
h. Pa.
Oregon.
O.
Pa.
nd, O.
ia. Pa.
ort, Pa.
field, Texas.
Pa.
town, O.
erton, O.
Pa.
nd, Ind.
tsburgh, Pa.
nd, Ind.
t. Mich.
y. Ill.
O.
N. Y.
d, O.
Pa.
le, Pa.
d, Ind.
arge, Mich.
N. Y.
e Mines, Pa.
UGY.
y becsületbel-
sot.
áról van szó?
yelmébe.
kendőket kap-
beküldésével a
\$2.00 és \$2.50
\$2.00 és \$2.50
\$2.00 és \$2.50
\$1.25 és \$1.50
\$4.00 és \$5.00
\$10.00 és \$15.00
\$1.50
NYAKKENDŐ,
rke színekben
-ig.
LÓDI HAZAI
s, szines KÁVE
darabja.
delést, az árut
em tetemes ese-
a pénzt vissza
em a színt meg-
éni. — Viszont-
árak.
ALMER
New York, N. Y.

Házasságok az égben köttetnek.

(Folyt. a múlt számból.)

— Arra ne adjon semmit, — erősítgetem. — Akik civódpak, azok megértik egymást. A legtöbb nagy érzelem így keletkezik.

Ibolya nem válaszolt, nekem se jutott semmi az eszembe. Szólanul ültünk a kocsin, a mely ünnepélyes ügésben vitt körül a cukor-répák, repeék és kalerábék közt. Mikor a házhoz értünk, még egyszer eléget iparkodtam tenni hivatásomnak.

— Mit mondjak hát barátomnak? — kérdeztem.

A leány nem felelt, de mikor uzsonna után elbuesztam és egy pillanatra egyedül maradtunk a verandán, az övébe tűzött virágok közül kivett egy nefelejtset és átadta, hogy adjam át Ambrusnak.

Ha a föld megnyitott volna előttem, akkor se lettem volna jobban meglepve. Kosár helyett nefelejts. Ennek fele se tréfa!

— Teringettél! Ez aztán sikerült! — morgogtam magamban legalább százszor utközben és a világ leghosszabb ábrázatával érkeztem meg a Dinnyés-pusztára.

Ambrus már várt a tornácra és nevetve dörzsölgötte a kezét. El volt rá készülve, hogy nemesak, hogy kosarat kaptam, de vakmerőségemért még jól le is szidták. Képzelteti tehát, igen tisztelt szerkesztő ur, barátom megrökönyösödését, amikor, a kölesönös üdvözlések után, a legnagyobb nyugalommal a tárcámba nyultam és barátomnak átadtam Ibolya nefelejtset!

Vargának azonnal elment a jókedve, a földhöz vágta a süvegét s egész este olyan szomorú ábrázattal ültünk egymás mellett, mint akinek az orra vére folyik. Cimborám szaporán hájtogatta föl a poharakat, nagyokat hümmögött s végre éjfél tájban így szólt:

— Hát ezt rendbe kell valahogy szedni, öregeim. Hm. Ezt kissé elpuskáztuk. Ugy látszik, rossz emberismerő voltam s most meg kell innom a levét.

— Ez a lé nem is olyan kellemetlen, — jegyeztem meg, mert mi tagadás, Ibolyát, akit a fővárosban csak francia ruhában, nagy tollas kalapokban láttam, egyszerű, esalánszóvet ruhájában, papacos szalmakalapban nagyon esinosnak találtam.

— Nem, nem, — vetette ellent Ambrus, — erről szó sem lehet. Én soha megházasodni nem kívánok, más e téren a gondolkodásom. Én a szabadság embere vagyok. Más módot kell kitalálnunk.

Hajnalgig törtük a fejünket valami böles megoldáson, de semmi okosat se tudtunk ki-sútni. Ekkor lefeküdtünk. Mire fölébredtem, tisztán láttam magam előtt a helyzetet. Itt csak az őszinteség segít. El kell menni Ibolyához, minden be kell neki vallani s azzal vége. Nem a legkellemesebb orvosság, de bizony segít, ha az ember már belemegy valami gúzságba, hát legyen legalább meg benne a Sobri Jóska őszintesége. Miután szeretek gyorsan cselekedni, azonnal be is fogattam és elhajtattam a téglási pusztára azzal az ürügy-gyel, hogy tegnap kocsizás közben elvesztettem az óraláncom egyik függelékét, egy apró ezüst esecsebesét, amely régi, kedves emlékem.

A család ezuttal is elég szívesen fogadott s a képzelt függelékért tüvé tettük a házat. Persze nem találtuk meg, de legalább volt rá mód, hogy egyedül maradjak Ibolyával és bülbánón bevalljak neki mindent, kezdve a kifizetetlen váltóktól egész az öreg Vargáig, aki a bőréből bujna ki, ha valaki az ő fiát, a gidófalvi Varga név viselőjét ki menne ko-

sarazni. Bocsanatot kértem, megalázkodtam és vártam a föloldozást.

Ibolya tágra nyílt szemmel nézett reám, majd hosszu szünet után enyit szólt:

— Nem érdemeltem meg ezt a léhaságot.

— Oh, ez nem léhaság, ez gúzság, — tettem hozzá liberálisan.

Ibolya önnyen fölsóhajtott, aztán kezét nyújtott.

— Rendben van, — mondta esőndesen. — Többé nem beszélünk róla, igen?

Némán meghajtottam magamat. Nagyon tetszett nekem ez a nyugodt, szép leány, aki

A bérkocsis.

(Folyt. a 2-ik oldalról.)

— No... Táltos... derek állat vagy... Egy nőcseléd jött ki a kapu alól s ránevetett Csáky Andrásra.

— Te is férfiak bolondja vagy! — vetette oda neki a kocsis.

— Vagyok hát! — nevetett a nőcseléd. — Miért volnék a világon, ha az se volnék!

Csáky mondani akart valamit, de abban a pillanatban zavaros, furesa dolog esett. Valaki hátulról átkapta a derekát s egy rekedt hang hörögte fülébe:

— Öt pengőt kap, de hajtsón, ahogy csak tud.

Eppen csakhogy meglátta, hogy az urfi elhagyta valahol a panama-kalapját s maga olyan gyűrött, fakó, összetört, mintha hat ördög táncolt volna a tetemén. Megverték az urfit, megdöngyözték, az bizonyos. De öt pengőt ígér, hogy lehajtsanak véle. Hát Isten neki!

A kapu alál zavaros, bösz lárma indult.

Csáky András nagyot húzott Táltosra, nekieresztette a gyepőt és uccu hajrá, szárguldozott az urfiaval elfele. Most már senkire se haragudott. Ujjongott a lelke, amikor az urfi rekedt hangjára gondolt. A panama-kalapot, amelyik valahol elmaradt, meg tudta volna csokolni. S mikor a harmadik-negyedik utcában hátra mert fordulni, bolondul kalapált a szíve. Komédiásokat, gyerekeket, lovakat nem nézett volna nagyobb gyönyörűséggel, mint a vasalatlan urfit. Olyan érzése volt, mintha valamennyi kocsis keserűségét verték volna le az urfi hátán. S hogy az utcák során nevetve álltak meg az emberek és hangosan ujjongtak a gyerekek, az tetszett legjobban a kocsisnak.

Már nem haragudott. Amikor az urfi egy kapu alatt kezébe nyomta az öt forintot, Csáky András vidáman hajtott vissza a kocsialomásra. Messziről meglátta már az asszonyt és semmi harag nem ostromozta. Eszébe jutott, hogy legalább egy két foltot szeretett volna ütni az asszony szemére. Kár lett volna. Szép szeme van neki. Mikor a kocsiját beállította a sorba, Csáky András — egy egészen más Csáky András — fiatalosan szökött az asszonya mellé s megeskölta a szemét, ott ahova két foltot szeretett volna ütni. Igen, ott eskölte meg.

Az öreg Berkes látta a csókot is és azt is tudomásul vette.

Mondta ő, hogy azok ketten elögen vannak a maguk dolgához. Hát ugy-e, hogy elögen vannak!...

ilyen okosan, férfiasan tudott beszélni és cselekedni!

A házigazda ezuttal is ott fogott ebédre, igen kedélyesen diskurálgatott el velem, megígértette, hogy máskor is eljövök (borzasztóan unhatta magát a paruplis ákások közt) s késő este volt, mikor végre hazaérkeztem s a türelmetlenül várakozó Ambrust megnyugtathattam, hogy immár rendben van a dolog, a Szelénczy kisasszony színét se akarja látni.

Cimborám igen boldog volt. Kosár még embert ilyen lelkes hangulatban nem hozott. Varga táncolt örömben, minduntalan a nyakamba borult és másnap széles jókedvvel hajtattott be a megyei székhelyre, arra a bizonyos pohár sörre.

Magam úgy véltem, hogy a dolog még nincs eléggé tisztázva s tartozom valamivel a Szelénczy kisasszonynak. Hogy mivel, egy ideig magam se tudtam, pár nap múlva azonban egy szép csokrot hozattam s magam vittem át Téglásra.

A leány most már jobb kedvű volt, mint utolsó találkozásunkkor. Fialat volt, okos is, napirendre tért a dolog fölött, sőt, mikor egyedül voltunk, már mulatott is rajta. Nincs az életben oly szomorú ügy, aminek mulatságos része ne lenne.

— Mit mondott az öreg Varga a kosárhoz? — kérdezte egyszer kíváncsian.

Az öreg Varga a vereség hallatára ugyan azt mondotta volt: "Látok én még karón varjút!", de ezt udvariasságból elhallgattam, s csak annyit jegyeztem meg, hogy gidófalvi Varga Pál igen dult-fult és haragjában ráült a cilinderére.

Ibolya nevetett és megkért, ha csak lehet, hozzam el a cilindert, hadd tegye el a báli emlékei mellé.

Mondhatom, nagyon kellemesen töltöttem el a napot s egyre jobban megkedveltem Ibolyát, aki, mint látszik, más fából volt faragva, mint a többi leányok.

Ez után gyakori vendége lettem a téglási kuriának. Bár a nyári napok hosszabbak a télieknél, a délutánok igen gyorsan teltek el s egy szép napon azon vettem magamat észre (minek szaporítsam a szót?), hogy fülig szerelmes vagyok Ibolyába.

No hát ez megesett. Változtatni rajta nem lehetett. Annnyira szerettem ezt a leányt, hogy meg tudtam volna érte halni, legalább is úgy éreztem. Éreztem, — de megmondani nem mertem. Előttém állt még első megkérésem furcsa története s ez az emlék, ugy tetszett, megfosztott tőle, hogy valaha is komoly dologról beszéljek Ibolyával. De tenni azért mégis kellett valamit. Az őz már a kapu előtt volt, a család csomagolt, bennem a szerelem lángja egyre nagyobb és nagyobb lett.

Egy este, mikor lecsüggesztett fejjel ültem a dinyés tornácra, Ambrus a vállamra tette kezét és így szólt:

— Fiu! Te szerelmes vagy!

Mit tehettem? Nem természetem a hazugság s azért mindent elmondtam neki, azt is, hogy ez az érzelem immár forrponjtján áll, azt is, hogy nincs bátorságom gondolataimat Ibolyával közölni.

Varga nevetett, aztán kezét nyújtotta.

— Csekélység, — mondta könnyedén, — ha neked nincs erőd, hogy beszélj a kisasszonnyal, majd megteszem én!

Téteván bámultam reá. Ő? A nefelejtset elözmények után?

(Folytatjuk.)

A FICSUR

(Folyt. a 10-ik oldalról.)

— Hát akkor kösse föl magát! És vidáman kacagott... A felöltőnélküli azonban nem volt hajlandó kacagni, csak éppen, hogy egy kicsit elmosolyodott. Eppen, hogy Most a fiu szeliden megsimogatta amannak a képét és hízlgón kérdezte:

— Haragszik?... Azért nem sértődött meg?
— Dehogy, dehogy...
— Isten bizony, adnék magának pár koronát kölesön, ha volna nálam pénz... No pá!... Ne haragudjék!...
— Dehogy, dehogy...

Nincs többé nehéz mosás! Két óra alatt egy napi teljes mosást elvégez a
MATO VILÁGHÍRŰ CSODA MOSÓPOR
Egyedüli Sales Office: **MATO MFG. CO.** 401 EAST 80 STREET, NEW YORK, N. Y.
Csúnyáknak kedvezményes ár. — Kérjen felvilágosítást.

MINDENKIT ÉRDEKEL AKI HAZA/LEVELET IR

Legérdekesebb az oly levélpapír, melyen a levélíró fényképe is a levélolvásó szeme előtt van, a melylyel úgy tűnik fel, mintha személyesen mondaná, a mit ír. Ez nemesak érdekes, de megható s egyuttal emlék is. 24 darab levélpapír, mindegyiken az Őn egyes, páros vagy családi fényképével és 24 boríték két dollár. Lakodalmi vagy csoport képről egyeseket kifényképezni vagy 2 képet összetenni 50 centtel több. Beküldött fényképet rendelésével 10 nap alatt visszakapja. Ha ismerősei között 5 rendelést összeszed, Őn rendelését ingyen kapja. Rendelésével fényképet és a pénzt küldje be. Szenczy, c/o Mato Mfg. Co. 130 First Avenue, New York, N. Y.

KIS LÁNYOKNAK KIS FIUKNAK

Répa-Csősz az óriás.

IRTA:
GAÁL MÓZES

(Folytatás.)

Elrepült a szajkó... messze... messze... Ót fecske és gólya be nem kaphatta; ha elfáradt, megszállt a lombos fákon, aztán tovább repült újra, míg egy erdőbe ért... Az már nem volt a hegy óriás királyának az országa.

Egyszer csak rátalál egy busuló ifjura. Halvány volt az arca, nagyon sóhajtozott:

— Édes szép szerelmem!... Hova tűnhettél el?

Gondolta a szajkó:
— Ez az én emberem... azután megszólalt:

— Hallod-e királyfiu, hozzád jöttem; hozzád küldtek. Hallgasd meg a szavam. A te hü szeretőd a hegy óriásánál van, de éretted eped, vissza is jön hozzád. Mától harmadnapra légy a tulsó hegy lábujában, a Kikelet völgyében. Ott majd találkoztok.

No hiszen megörült a királyfiu, mindjárt kigyúlt az arca, mosolygott és áldotta a szajkót. A legszébb madárnak tartotta a világ minden madara között.

Nyomban hazament, ezer deli szép levétét lóra ültetett s a Kikelet völgyébe vágatott, hogy mind a világ ellen, ha kell, megvédje jegybéli mátkáját.

Hát a heregekisasszony miként készülődött titkos szándékának megvalósítására?

Mióta a szajkó meghozta a hírt, hogy mátkája várni fog reá a Kikelet völgyében, mindjárt más arca nézett hegyi tündér-ikrára. Szinlelte, hogy immár hajlandó a szive a házasságra. A ritka, hűség nagyon meghatotta, szívének neki adja, még csak egy napig kér gondolkodási időt...

Az óriás szörnyen boldog volt. Hej, mert eddig nagyon sorvasztotta őt az a gondolat, hogy semmi bűbajos hatalommal nem tudja meghódítani a szép heregekisasszonynak a szívé.

Másnap felöltözött a menyasszony holdsugárból szőtt mátkaruhájába, gyémánttól villogott mirtuskoszoru volt a fején, lengő aranyos fátyol takarta el arcát. Mikor az óriás meglátta, majd elolvadt a szive csupa merő gyönyörűségtől.

— Kívánj tőlem bármit, te gyönyörűsége szép leánya a földnek, csak lássam szerelmed szívednek irántam. Nézz a szemembe, lásd a boldogságot benne.

Szólott a menyasszony:

— Hinnék szavaidnak, de lásd gyarló földi lény vagyok, te pedig örökké való tündér... félve gondolok arra, hogy szépségem elmulik s te elpártolsz tőlem; még egy bizonyosságát add a te nagy szeretetednek, hogy megnyugtass!
— Mondd ki s nyomban megtörténik.

— Szomorú lesz ez a mi esküvőnk, szeretném, ha sokan lennének jelen, eredj tépd ki mind a répát, azután számláld meg, pontosan számláld meg az én kedvemért, egyet se hagj ki, egygyel se mondj többet. Hadd változtassam mind emberekké. Legyen nászkeszűrem, lakjuk el a lakodalmat vígan a mi palotánkban.

Az óriás király megígérte, hát megtette, pedig ugyancsak kellemtelen, hosszadalmas munka volt az, rosszat dehogyan sejtett. Gyarló leányfejből hogy is származhatnék valami furfangos terv...

Sietett a répa-földre, hogy mint gondos csősz számon vegye, számon tartsa a termést. Ámde alig hogy eltávozott, a szép menyasszony elővett egy jó előre elrejtett répát, azt tüzes, gyors paripává változtatta, felült a hátára s oly sebessen, mint a fergeg elvágatott. Meg sem állott addig, míg a Kikelet völgyébe nem ért, ott várakozott reá jegybéli mátkája... felkapta nyergébe s vite haza boldog menyegzőre.

Ezalatt az óriás csak téptétegette ki a répákat a földből, aztán halomba rakta és elkezdte számlálni; egyszer csak belezavarodik s kezdi újból... megint újból... már az izzadság is kiverte a homlokát... Öreg este lett, míg elkészült vele.

Sietett vissza, hogy menyasszonyának beszámoljon a répa-termésről, mint emberséges csősz, de bizony csak hült helyét találta. Ekkor irtózatos harag szállotta meg. Összeszedte minden tündérhatalmát, hogy visszakerítse a szép heregkélyt, terhes viharfelhő alakját öltötte magára, száguldott a levegő-égen, de már utól nem érte. Fákat tördelt ki, megregettette az erdők vadjait, üvöltött, zúgott, pusztított mindenfelé, hanem az eltűnt heregekisasszonynak nem árthatott. Az már ott volt apja kastélyában, lakodalmát lakta a boldog királyfiuval s úgy gondolt vissza

fényes palotát s azon nyomban összerombolta, mint a gyermekek a homokból épített házat. Szép ifju alakja sem volt már tetsző neki; ismét félelmes torzonborz alakját öltötte fel s a szorgalmas törpék remülve néztek reá, még serényebben repszették az éresziklát, hogy minél több kincset ássanak ki a föld gyomrából s avval örvendezessék meg rettentő királyukat.

Hanem egymás között titkon mégis csak marokba nevettek s suttogták: a "répa-csősz ugyan csak megjárta a szépséges földi leányt... a "répa-csősz" elszámította boldogságát..."

Igy ragadt reá a Répa-csősz név. Mai napig sem mosta róla le sem eső, sem hó s nem koptatta le az idő, pedig azóta már akár hiszitek, akár nem, legalább négyezer esztendő eltelt... talán még annál is több.

Szívesen kiszámítanám, de ha a Répa-csősz nem tudta hamarjában megszámlálni a répát, ugyan hogy tudnám én azt a sok esztendőt mind szeribe-sorjába venni...?

MÁSODIK MESE.

"Répa-csősz" és a szabólegény.

Idő telt, idő mult; nem is egy esztendő, hanem háromszáz. A földön születtek és haltak az emberek; romba dültek és épültek a városok, az élet kezdődött és bevégeződött, a mint ez más szokásos, mióta a világ áll. Répa-csősz nem törődött háromszáz esztendőig az emberekkel; azt mondta,

Répa-csősz szívéből a régi keserűség lassacskán kivészett; visszatért az ő furcsa szeszélye: ma jóságos, holnap gonosz, ma védő és jutalmazó, holnap rosszakaró és üldöző volt. Már amint neki tetszett. Nem kért ő senkitől tanácsot, hogy mikor mit tegyen.

Az udvari bolondja, a fura, lapos orru, lapos homloku törpe így szólott hozzá egy szép napon:

— Uram, királyom, életemet neked ajánlom, bizony jól tenékd, ha fellátogatnál már egyszer a földre, hadd tudják meg az elzakodott, kevély emberek, hogy te is élsz. Különbben is jó lesz, ha egy kissé megtanítod őket emberségre. Nem sok jót beszélnek rólad.

— Micsoda, rólam nem beszélnek jót? — riadt fel irtózatos haraggal az óriás. No azt ugyan csak szeretném hallani.

— Meghallod, komám, csak ülj ki az Óriáshegy tetejére s maradj ott egy óráig, a füled megtanít reá.

Répa-csősz szót fogadott az udvari bolondjának. A mint ott ült a hegy tetején, őt nem látta senki, de ő maga mindent jól hallott és látott, egyszer csak három nótás mesterlegény megy el a hegy lábujánál kanyarodó országúton. Az egyik torkaszakadtából énekelte:

Répa-csősz a vén bolond
Mit gondolt magába,
Mit gondolt magába?
Felöltözött egykoron
Ifju ruhájába.
Levitte a szép leányt
Arany palotába,
S míg a répát számlálta,
Ugyan bizony megjárta,
Elszökött a szép leány.
Répa-csősz a szakállát
Tépte haragjába.
Hej, dinom-dánom,
Tépte haragjába.

Ezt énekelte a szabólegény, más két pajtása pedig akkorát kacagott, hogy majd megjukkadt belé. A Répa-csősz bolond esete szörnyen kacagató volt. Az Óriás-hegy tájékán, de még azon is túl mindenki hallotta, mindenki mulatott rajta.

Erről bizony nem tudott semmit eddig Répa-csősz. Olyan éktelen dühbe jött, hogy hamarjában izekre akarta széttegni a vakmerő fiékót, aki így mert vele seufolódni. Mindjárt lerohant a hegy tetejéről, de mire leért az országútra, már okosabb gondolatja támadt.

A három vig cimborának mindenütt a sarkában volt, mikor pedig a kereszt-utnál a gunyoló-dó egy maga tartott a szomszéd városka felé, ő is arra az utra tért s láthatatlan alakban elkísérte azt a kocsmába.

Othagyta szépen, még csak ujjal sem bántotta. Ismét visszatért a városkába vívó országútra szörnyen megörvendett, midőn egy gazdag zsidót látott vele szembe jönni.

(Folyt. köv.)

arra az időre, mit a hegyi óriásnál töltött, mint valami furcsa álomra...

Haj, be rideg, szomorú volt az óriásnak az élete! Megutálta a

hogy jól lakott velők. Azalatt a heregekisasszony háromszor is meghalt s háromszor is újra született volna, ha ez olyan könnyen menne.

és cse-

ebédre,
em, meg-
rzasztóan
ut) s ké-
tem s a
nyugtát-
dolog, a
látni.

sár még
n. hozott
n a nya-
vvel haj-
bizonyos

log még
lamivel a
egy ide-
azonban
m vittem

volt, mint
okos is,
kor egye-
Nines az
ulatságos

a kosár-
ára ugyan
arón var-
gattam, s
gidófalvi
ban ráült

csak lehet,
el a báji

töltöttem
eltem Ibo-
t faragva,

a téglási
szabbak a
teltek el
amat észre
fülig sze-

rajta nem
ányt, hogy
abb is ugy
nem mer-
résem fur-
szett, meg-
y dologról
mégis kel-
lött volt, a
em lángja

fejfel ül-
államra tet-

m a hazug-
eki, azt is,
ján áll, azt
táimat Ibo-

rujtotta.
nyedén, —
j a kisasz-

nefelejtses

oldalról.)

volt hajlan-
ben, hogy
izelgőn kér-

a volna ná-

mosdat el.

POR
EET,
V.

Miképen köszöntsük az új esztendőt

Asszonyok! Leányok!

Van-e valaki Önök között, aki nem szereti az egészségét? Hiszen Önök igazán boldogok csak akkor lehetnek, ha friss erőnek, jó életkedvnek; duzzadó egészségnek örvendenek. Azt pedig jól tudják, hogy nemcsak az élet örömeit, hanem annak küzdelmeit is csak az egészséges nő állja.

Ugy köszöntsék hát az új esztendőt, hogy megbecsüljék jó egészségüket és házukban ott legyenek mindig késznél a legkülönbözőbb egészségvédő szerek. Mert jól jegyezsek meg, hogy soha senki nem tudhatja azt, hogy mit rejt magában a holnap: a jövő? Ma még munkába mennek, örülnek, élvesznek, —holnap esetleg már éppen a legszebbet, a legfiatalabbat, legerősebbet Önök közül ágyba dönthet valami kór.

Ugy köszöntsék hát az új esztendőt, hogy felkészülve találja Önöket minden eshetőség. Soha egyetlen egy percig ne legyenek kitéve valami baj vagy betegség orviamadásának! Aki állandóan késznél tartja a Partos Patika világhírnévű örvendő gyógyszer-különlegességeit, annak kezében van máris a hathatós, segítő eszköz.

Ugy köszöntsék hát az új esztendőt, hogy boldogságot, meglepedést és szerencsét várunk tőle, mert felkészültünk arra is, hogy netalán valami baj vagy betegség érne minket. Ez azt jelenti: hogy 1920 január hó 1-től kezdve az esztendőnek minden napjában mindnyájunk házában ott lesznek a Partos Patika egészségvédő szerei.

Töltse ki az alanti Rendelési Ivet, vágja ki és a pénzzel együtt küldje a következő pontos címre:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVE.

NEW YORK, N. Y.

VÁGJA KI!

VÁGJA KI!

Rendelési iv.

PARTOS PATIKA NEW YORK! Kérem alanti címre a következőket azonnal megküldeni:

	dollár	cent
PARTOLA, fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorkát, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
PARTOGLORY, idegerősítő kivonatot, üvege \$1.25, 5 üveggel \$5.00		
HERKULES, a legújabb és legfinomabb VALÓDI PARTOS-féle GYOMORERŐSÍTŐT, ára bérmentve egy üveggel 2 dollár, hat üveggel 10 dollár, 12 üveggel 18 dollár		
LIRO, fájás ellen otyákat, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
KÖSZVÉNY és fájdalmak elleni Partos-féle rheuma szerek, ára \$2.00		
PARTONE vasostyát, vérszegénység ellen, ára \$1.00, hat dobozzal \$5.00		
PARTOWILL gyomor porokat, ára 50c, \$1.00		
PARTORACET gyöngye férfiak részére, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
PARTOCIL kenőcsöt viszketés, pattanások ellen, ára 50c, \$1.00		
PARTOCOUGHOT köhögés ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PEMETE cukorkát köhögés és torokbaj ellen, ára 25 cent, 6 adaggal \$1.00		
PARTOS-féle rheuma porokat és Partopain, ára \$1.00 és \$2.00		
PARTOS-féle VÉRTISZTÍTÓ PISKÓTÁKAT \$2.00 vagy \$4.00		
PARTOSWEATET izzadás ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
DODÓT, folyás ellen, ára \$2.75, dupla adaggal \$5.00		
TRIPLETS KEVERÉKET, 3-as számot, nők és férfiak részére egyaránt, ára \$2.00		
TRIPLETS KEVERÉKET, 4-es számot, nőknek anyaméh bántalmak ellen, ára \$2.00		
PARTOPILE aranyér ellen kenőcsöt, ára \$1.00, 6 darab \$5.00		
PARTOHERBET vesefü és gyökérteát, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00		
PARTOPAIN No. 1. fájdalomcsillapítót, ára 50c, \$1.00		
PARTOPAIN No. 2. fájdalomcsillapítót, ára 50c, \$1.00		
NOVET, ágybavizelés elleni szert, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTONIC VASBORT, üvege \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-ASTHMA, nehéz lélegzés elleni szert, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-féle SÓSBORSZESZ, nagy üveg \$1.35, kis üveg 75c		
PARTOS-féle Egri Császár Szemvizet, ára üvegenként \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOLIN, haj, bajusz és szakál növesztőt, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-féle HAJTISZTÍTÓT, ára 50 cent		
PARTOCREMÉT nappali használatra, ára 65 cent, \$1.00		
PARTOCREMÉT éjjeli használatra, ára 50c, \$1.00		
PARTO-SZAPPANT, növény-balsam arcszépítő szappant, 35c, 3 drb. \$1.00		
PARTOPASTAT, a legkellemebb fogtisztítót, ára 25 cent		
ELZA-VIZET, a haj természetes színének visszaadóját, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00		
PARTOS-féle valódi DIÓFA OLAJAT, ára 25 cent, 50 cent		
PARFUMÓT, resedát, ibolyát, orgonát, rózsát, ára 50c, \$1.00, \$2.00		
BAJUSZPEDRÓT, ára 25 cent		
BAJUSZKÖTŐT, ára 35c, 50c, 75 cent		
ARCFINOMÍTÓ PUDERT, fehérret, rózsaszint vagy krémet, ára 50c és \$1.00		
PARTOS-féle speciális VILLANY GÉPET \$4 től 6-8-10-15 és \$25.00-ig		

Figyeljen azon szerkeze, melyeknél nagyobb rendelés esetében megkaphatja egy dollárt, vagy még többet is!

A fenti rendelés árátdollárcentet itt küldöm.

Nevem Házzám, utca vagy Box

Város Állam